

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

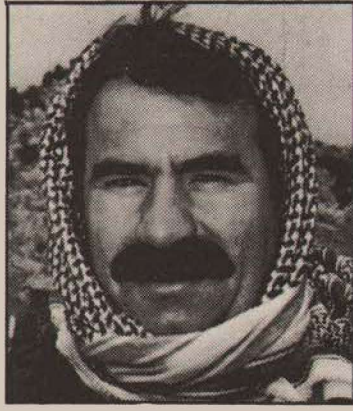
Yıl 7 / Sayı 88 / 31 Ekim 1989 / 2.50 DM

Tarihin hükmü beraattır F. ALMANYA-PKK DAVASI BAŞLADI

Federal Almanya emperyalizminin, sömürgeci Türk devleti ile işbirliği temelinde Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi ve onun biricik meşru önderi PKK'ye yönelik bir komplo sonucu tutukladığı devrimci Kürt politikacıların davası 24 Ekim 1989 günü başladı. Federal Almanya-PKK Davası olarak anılan dava, Almanya tarihinin en büyük davası niteliğindedir. Davada sanık sandalyesinde yargılanmak istenen devrimci Kürt politikacılar şunlardır: **Ali Haydar Kaytan, Selahattin Erdem, M. Sait Yıldırım, Meral Kızır, Selahattin Çelik, H. Hayri Güler, Yasemin Gedik, İbrahim Kadah, Hüseyin Çelebi, Musatafa Erbil, Erol Kedik, Ali Aktaş ve Ali Sapan.** Aynı davadan **Ali Saçık, Bozan Öztürk ve Hasan Engizek** adlı yurtseverlerin yanı sıra, **Ekrem Güngöze ve Kemal Güngöze** adlı iki Kürt de yargılanıyorlar.

Federal Almanya-PKK Davası çok sıkı güvenlik önlemleri altında başlatıldı. Davanın başlamasına yakın günlerde F. Almanya'nın birçok şehrinde polis yurtseverlerin evlerine ve toplandıkları derneklerine baskınlar düzenledi. Kamuoyu, basın aracılığıyla şartlandırılmak ve davanın gerçekten bir terör davası olduğuna inandırılmak istendi. Yurtseverlerin ve ilerici-demokratik kamuoyunun devrimci Kürt tutuklulara verecekleri destek ve dayanışma bu şekilde önlenmeye çalışıldı. Türk basını da bu kampanyada aktif görev aldı. Davanın başlamasından bir gün önce Türk gazeteleri "Federal Almanya'da PKK alarmı", "Almanya tarihinde en büyük terör davası" vb. başlıklarla, PKK'nin "yargılanmasından" duydukları memnuniyeti dile getirdiler.

Devamı 12. sayfada

**A. ÖCALAN YOLDAŞLA
YAPILAN RÖPORTAJLAR
BÜYÜK ETKİ YARATTI**

9. sayfada

Çözüm özerklik değil, bağımsızlıktır "PARİS KONFERANSI" ÖLÜ DOĞDU

14-15 Ekim 1989 tarihleri arasında Paris'te "Kürtler, İnsan Hakları ve Ulusal Kimlik" adı altında bir konferans yapıldı. Konferansı, "Fransa Özgürlük (France Liberté) Vakfı" ve "Fransa Kürt Enstitüsü" ortaklaşa düzenlemişlerdir. Konferansı fiili yönetenler; Fransız Cumhurbaşkanı'nın eşi Danielle Mitterrand, Fransa İnsancıl Eylemler Bakanı Bernard Kouchner ve Fransa eski Dışişleri Bakanı ve AT Komisyonu eski üyesi Claude Cheysson'du. Yine ABD, İngiltere, Almanya gibi emperyalist ülkelerin yanı sıra, ne kadar anlı-şanlı Kürt ihanetçi varsa hepsi konferansta kendilerine münasip görülen yerlere oturtulmuşlardı!

Konferans, -ki adından da anlaşılacağı gibi- sözde Kürt kimliğini ve Kürtlere yönelik insan haklarının ihlallerini inceleye-

Devamı 14. sayfada

BATI ALMAN EMPERYALİZMİNİ PROTESTO EYLEMLERİ

Avrupa ülkelerinde yaşayan Kürdistanlı yurtseverler, 21 Ekim tarihinden itibaren (24 Ekim 1989 günü başlayan B. Almanya-PKK Davası nedeniyle) çeşitli işgal, yürüyüş, miting vb. gösteri eylemleriyle harekete geçtiler. Yurtseverler eylemlerinde sloganlar atarak, bildiriler, protesto kartları dağıtarak ve kamuoyuna yönelik açıklamalar yaparak, B. Alman emperyalizminin Kürdistan ba-

Devamı 5. sayfada

Sömürgecilere geçit vermeyen Kürdistan'ın gümüş kapısı

DERSİM (Tunceli) - I -

"Adım Adım Kürdistan" adlı seri yazımıza, Kürdistan'ın gümüş kapısı olan Dersim beldemizle devam ediyoruz. Kürdistan'ın ve hatta Ortadoğu'nun en dağlık alanlarından biri olan Dersim'in tarihi, isyan ve katliamlarla doludur. En kanlı katliamı 1938'de yaşayan Dersim'in adı, yine bu katliamın suçlusu Türk sömürgeciliği tarafından değiştirilerek "Tunceli" yapıldı. Böylelikle Dersim, ihanetin merkezi haline getirilmek istendi. Günümüzde direniş kalesine dönüştürülen Dersim, yine TC'nin korkulu rüyası haline gelmiştir.

Bu sayımızda, yüksek ve sarp dağlarla çevrili Dersim'in kısa tarihçesini okuyacaksınız.

10. sayfada

Kurtuluş savaşımız karşısında özel savaşın çıkmazı '89 yılının zaferini kesinleştirdi

Ulusal kurtuluş mücadelemizin, 1989 yılının başlangıcında yaptığı görkemli çıkış, yılın sonlarına doğru yaklaştığımız günümüzde de devam etmektedir.

Sömürgeci Türk rejimi, özellikle bahar ve yaz aylarında Halk Kurtuluş Ordumuzun başarılı eylemleri sonucu ağır darbeler alan ordusunun çıkmazı nedeniyle, Kürdistan'daki güçlerini çevik kuvvetlerle takviye etti. Bununla da yetinmeyerek, etkin aşiretlerle çeşitli düzeylerde toplantılar gerçekleştirip, onları da ulusal kurtuluşçu güçlerimize karşı savaştırmak amacıyla silahlandırmaya başladı.

Evet, yoğun katılımlarla nitelik ve nicelik olarak büyüyen ve sonuç alıcı güç konumuna ulaşan ARGK karşısında, Türk ordu güçleri faşist rejimi ciddi şekilde endişelendirecek bir sarsıntıyı geçiriyorlar. Bu nedenle sö-

sözcüleri de yeni gelişmelerin ciddi ve önemli düzeyde seyrettiğine çoğu kez dikkat çektiler.

Sömürgeci-faşist Türk devletin siyasi, askeri, ekonomik, kültürel vd. alanlardaki iç bunalımı ve dolayısıyla uluslararası alanda TC'nin yüz bulamaz, cidiye alınamaz duruma düşmesi, açık ki, ulusal kurtuluş mücadelemizin ulaştığı boyuttan kaynaklanıyor. Sömürgeci Türk rejimi, içinden çıkılmaz bunalımını, görülmemiş boyutlarda askeri ve sivil savaşçı güçlerini harekete geçirerek gidermenin yoğun çabası içerisinde bulunuyor. Kış mevsimine doğru gittiğimiz bugünlerde, TC yaygın askeri operasyon, komplo ve vahşet uygulamalarıyla, bir parça da olsa prestijini kurtarmaya çalışıyor. Faşist rejimin kukla sözcüsü, Başbakan T.Özal, geçen ay Kürdistan'da yapılan "GAP

mürgeci egemenliğin en üst düzeydeki temsilcileri toplantılar serisine başlayarak, Kürdistan'da yükselişi durdurulmayan ulusal kurtuluş mücadelemize yönelik yürürlükte olan faşist-askeri savaşta yeni düzenlemelere gitmek zorunda kaldılar. Çünkü, '89 mücadele yılı, sömürgeciliğin beklemediği bir düzeyde kızışan, büyük mevziler kazanan -özellikle- Botan Eyaleti'ni boydan boya saran ve çapulcu Türk ordusuna, tarihinin en büyük darbelerini indiren kurtuluş savaşımıza tanık oluyordu. Ulusal kurtuluş savaşımızın bu küçümsenemez başarısı, Türk faşist devletinin derinleşen bunalımını açıktan gözler önüne sererken, dünya kamuoyunda da onun hiçbir dönemde olmadığı kadar prestij kaybetmesine yol açıyordu. Sömürgeci TC'nin, ulusal kurtuluş mücadelemizle yaratılan sıkışmışlığını, yalnız uşak basını ve yetkilileri itiraflarla dile getirmeyi; dünya basını ve yönetim

Toplantısı'nda kendi kendisinin de inanmadığı, "güçlülük" imajını yaratmayı amaçlayan demeciler veriyordu. T. Özal, basın mensuplarıyla sohbetinde, "Doğu'da devletin varolduğunu ispatlayacağız" diyordu. Gerçekte ise, sömürgeci egemenliğin kendisine sözcü seçerek kullandığı bu posası çıkmış faşist başbakanın, bu yönlü demecinin gerekçesinde, Partimiz önderliğinde inşa edilen ulusal kurtuluşçu otoritenin, Kürdistan'da TC devletinin varlığını tartışılır bir duruma getirme süreci yatıyordu.

Sömürgeci rejim, artık Kürdistan halkına söz geçiremiyor, ARGK birliklerinden darbe üstüne darbe almaktan kurtulmıyor ve fakat buna rağmen bu sonucu doğuran yöntemleri uygulamaktan vazgeçemiyorsa, bu onun içerisine girdiği bunalımın yüksek boyutlarını ve yeni bir çıkışı gerçekleştirecek güce, artık sahip olmadığını kanıtlıyor. Son aylarda sömürgeci saldırı birlik-

Devamı 3. sayfada

**DİRENİŞ
KAHRAMANLARIMIZ**

Gelişen ulusal kurtuluş savaşımızın Kürdistan'da olduğu gibi ülke dışındaki alanlarda da halkımızın üzerinde olumlu bir etki yaratmış ve özellikle gençliği mücadele saflarına çekerek, savaşmalarını sağlamıştır. 1987 Yaz Atılımı döneminde birçok Kürdistanlı yurtsever genç gibi Mehmet KURT (Lokman) ve Tahir KURT (Serdar) yoldaşlar da kısa aralıklarla Mardin Eyaleti'nde mücadele saflarına katılırlar.

Mehmet ve Tahir yoldaşlar, Nusaybin'e bağlı Zorara köyündendirler. Maddi durumları iyi olan yurtsever bir ailenin çocukları olarak dünyaya geldiler. Şehit PKK militanı Şahabettin KURT yoldaşla amca çocuklarıdır. Mücadele saflarına katılmadan önce de aile çevrelerinde Partinin ve ulusal kurtuluş mücadelesinin propagandasını yapıyorlardı. Bu dönemde Tahir yoldaş bir konuşmasında şunları söyler: "Biliyorsunuz amcamızın oğlu Şahabettin şehit oldu; aile olarak da yurtseveriz. O halde, O'nun yeri boş kalmamalıdır. Sonra, PKK tüm halkımızın umududur. Yurtseverliğimizi kanıtlamalıyız." Ve kısa bir süre sonra bulunduğu alanda bir ARGK birliğiyle ilişki kurarak saflara katılır. Ardından bir yaş büyüğü olan ağabeyi Mehmet yoldaş da saflara katılır. Bundan böyle iki kardeş, yoldaşlarıyla birlikte omuz omuza vererek ulusal kurtuluş mücadelemizin özgürlük yürüyüşündeki yerlerini alırlar.

Mehmet yoldaş, bir grup yeni savaşçı adayıyla mücadele saflarına katılmıştı. Gerilla birliğimiz, yeni gelen bu arkadaşların bulunduğu randevu noktasına hareket etti. Bizden önce aralarında Eyalet Sekreteri M. Emin ASLAN yoldaşın da bulunduğu başka bir gerilla birliğimiz de oraya gelmişti. Hazırlığımızı tamamladıktan sonra köyden ayrıldık. Üslenme alanımıza vardığımızda yeni yoldaşlarla kaynaşmaya başladık. Onların içerisinde en genç olanı Mehmet KURT yoldaşı. Bu can yoldaşa, Gercüş alanında şehit düşen Lokman yoldaşın ismini verdik.

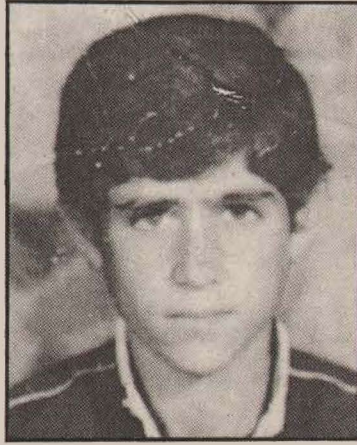
Üslenme alanında onunla konuştuğumda çok genç ve coşku doluydu ve fazla zor işlerde çalışmadığı her halinden belliydi. Hatta daha sonra kendisine de belirtmiştim. İlk gördüğümde bu kadar cana yakın, yeni gerilla adayı arkadaş bizimle yürüye-

İKİ GENÇ KARDEŞİN YOLDAŞLIĞI VE ŞAHADETİ

lir mi diye düşünmüştüm. Ama sonradan çok yanıldığımı gördüm. Hiç te düşündüğüm gibi olmadı ve hemen ortama ayak uydurdu.

Üslenme alanımızda, bulunduğumuzun ikinci günü güneşin doğmasıyla birlikte; doğu tarafımızdan kalabalık bir düşman operasyon birliğinin birkaç yüz metre yakın mesafemize kadar yaklaştığını gördük. Üstün bir manevra taktiğiyle düşman operasyonu boşa çıkardık. Yeni katılan arkadaşların bu ilk düşman karşılaşmasında sergiledikleri direniş ve soğukkanlı, girişken, cesur kişilikleriyle daha ilk başta bile umut vermişlerdi. Ve böylece katılanlarla birlikte sayımız daha da artarak, yeni hedeflere doğru olan Özgürlük Yürüyüşümüze devam ettik.

Lokman arkadaş, gerçekten kişiliği, dürüst ve sade yapısıyla

Mehmet KURT

Bagok Muharebesinde kahramanca direnerek şehit düştü. Tam yararlı ve giderek daha da yetkinleşebilecek olan bu genç gerilla yoldaşımızın, erken şehit oluşu mücadelemiz açısından büyük bir kayıp oldu. 19 yoldaşıyla birlikte şehitler kervanına katılarak abideleşti.

Tahir KURT yoldaş, Bagok'ta yoldaşlarıyla...

grupta en çok sevilen yoldaşlardandı. Fedakar, halka olan bağlılığı, vatan sevgisi, yoldaşlara olan uyumuyla örnek ve umut okunuyordu kişiliğinde. Sonbahar atılımında da yer alarak pratik içerisinde önemli deneyimler kazandı. Ve kış dönemi eğitim devresine katılarak daha da yetkinleşti.

Baharda eğitim devresinden daha yeni çıkmıştı. Yoldaş grubuyla bahar atılımının gerçekleştirilmesi için, randevu verilmiş olan Bagok Dağlarına gelirler. Grubumuz da bu alana hareket ederek, birkaç günlük yol yürüdükten sonra, görkemli Bagok Dağlarında randevu yerinde bir araya geldik. Lokman yoldaşın daha da değiştiğini olgunlaştığını gördüm. Eğitimdeki başarısı ve zeki kişiliği dikkat çekiciydi. Yönetim olarak alınan kararla, arkadaşın komutan adaylığı için şimdiden geliştirilmesi üzerinde durulacak ve yetkinleştirilecekti.

Akraba, çevresi ve gerilla saflarında da değer kazanan dürüst yapısıyla geleceğin ARGK komutanı olabilecek olan Lokman yoldaş, 1 Nisan 1989 görkemli

Tahir KURT (Serdar) yoldaş, Lokman yoldaşın Küçük kardeşidir. Kardeşlikleri yoldaşlaşarak daha da anlamıştı. Artık Halk Kurtuluş Ordumuzun silah arkadaşları olmuşlardı. Serdar arkadaş, Lokman arkadaştan birkaç hafta önce mücadeleye katılmıştı. Lokman arkadaş da saflara katılıp buluşunca, Serdar yoldaş, Lokman'a "Gördün mü, hep katılacağım diyordun, ama bak ben senden önce gerilla oldum. Senin komutanın olacağım" diyerek çekici bir espiyle hepimizi kahkahalara boğmuştu.

Serdar arkadaş, henüz 15 yaşındaydı. Ama olgundu. Militan bir ruhu vardı. En çok sevdiği şeylerden biri silahtı. Silah eğitimi çok erkenden kavrayarak geliyordu.

Randevumuza şu şekilde gelmişti: Anne ve babasına, "Ben dağlık alanda olan akarabalarımın köyüne gideceğim. Biraz dinlendikten sonra üzüm ve incirlerden birkaç sepet alır dönerim." diyerek evden ayrılır. Ve bir konuşmasında bize, "Ben şu anda kendi köyüme gitmeyeceğim. Sakalım çıksın, pala bıyık bırakayım ondan sonra uğrayaca-

Tahir KURT

ğım. Ve mücadeleye karşı pasif olan amcalarıma, destek sunmaları için dayatmalarda bulunacağım" diyordu. Bir gün yaptığımız bir toplantıda da şu öneriyi sundu: "Biz iki kardeş bir grupta olmazsak daha iyi olur, daha iyi gelişiriz. Ya ben ya da Lokman arkadaş birinci bölgeye gidelim."

Serdar yoldaş kış eğitim devresine katılmıştı. Ve Bagok randevusunda tekrar bir araya gelmiştik. Serdar yoldaş çok genç bir gerillaydı. Gittiğimiz köylerde uzun boyu, giydiği peşmerge elbisesi ve kuşanmış olduğu şutik, raxt ve silahıyla kitlenin dikkatini çekiyordu. Bu genç yaşta, öz kişiliğin yarınlara iyi bir ARGK komutanı olacağını gösteriyordu. Moral kaynağı olan sevimli bir yoldaşı.

Serdar yoldaş 1 Nisan 1988 Bagok Direnişinde kahramanca bir direniş seğileyerek ve vurulmuş düşman askerlerin üzerinden silah, dürbün vb. savaş malzemelerini de alarak ilerliyor ve güçlü bir savaşla çatışmadan sağ kurtulan arkadaşlardan birisi oluyordu.

Bagok Direnişi'nden sonra şehitleri anma ve hedefler programını belirleme toplantısından sonra, düşmandan hesap sormak için bir grupla ayrılır. Derik-Kızıltepe alanlarına geçerler. Bu alanda yapılan bir ihbar üzerine bulundukları Bayraklı köyünde kuşatılırlar. Grupta Mehmet Emin ASLAN (Sabri) yoldaş da vardır. Saatlerce devam eden çatışmadan sonra 70 dolayında düşman gücü imha edilmiştir. Verdikleri bunca kayıp ve uğradıkları yenilgi karşısında çılgına dönen düşman güçleri lav ve kimsayal silah kullanarak barbarlıklarını açığa vurdular. Kahramanca bir direnişten sonra Serdar arkadaş 6 yoldaşıyla birlikte Mayıs 1988'de şehit düşerek, Kürdistan'ın köşe taşları olarak ölümsüzleştiler.

Bu iki kardeş yoldaşımız, inandıkları dava uğruna ölümsüzleşerek aramızdan ayrıldılar. Fakat davaları daha da şiddetleerek sürdü, sürüyor.

Nitekim Kurtuluş ordumuz, iki yoldaş ve aynı zamanda iki kardeş olan Mehmet ve Tahir yoldaşların şehit düştükleri dönemden sonraki süreçlerde sö-

mürgeci Türk ordu güçlerine büyük ve yaygın şekilde darbeler vurdu. Özellikle 1989 mücadele yılında meydana gelen kapsamlı ve göğüs göğüse çarpışmalardan ARGK gerilla birlikleri büyük başarı göstererek, düşmana unutamayacağı amansız darbeler vurdular. Bu ardı arkası gelmeyen direniş eylemleri, bütün şehitlerimiz gibi, iki kardeş yoldaşımızın da anılarının yaşatılması ve onların inandıkları davanın zafere doğru götürülmesidir de. Sömürgeci düşman birliklerine aman tanımayarak ağır darbeler indiren ARGK gerillaları, ulusal kurtuluş mücadelemizi daha da etkinleştirdiler ve köklerini halkımız arasında derinliklere saldılar. Böylece ulusal kurtuluş mücadelemiz vaadettiği kurtuluş umudunu daha da güçlendirdiler. Dolayısıyla daha bir çekim merkezi haline gelen ulusal kurtuluş mücadelemizin saflarına, akın akın Kürdistan gençliği katıldı. Ve gençlik enerjilerini, ARGK birliklerinde asker olarak düşmana karşı harekete geçirdiler. Sömürgeci düşman, gençliğin bu denli ulusal kurtuluş mücadelemize katılmasından büyük ürküntü duydu. Kendisi açısından korkunç olan bu gerçeği itiraf ederek, çeşitli tedbirlere yönelme gereğini duydu. Fakat tüm tedbirlerine rağmen, gençliğin ulusal kurtuluş mücadelemize sürmekte olan akınını durduramadı ve durduramayacaktı.

Lokman ve Serdar iki kardeş. Ve yurtsever bir ailenin evlatlarıdır. ARGK saflarına katılmalarıyla bir de yoldaş olmuşlardı. Ve eski saygı ve sevgileri birkaç kat daha da artmıştı. İkisnin özlü yapıları benzerdi. Ve geleceğin komutanlarıydılar. Ama şimdi, Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu'nun gerçek sahipleri ve manevi komutanları oldular. Ve soylu bir davanın temsilcileridirler. "Gençliği kazanmak geleceği kazanmaktır". Bu belirleme ve iki şehit yoldaşımızın katılımlarının ve direnişlerinin takipçileri her dürüst, yurtsever, ilerici Kürdistan gencinin görevidir. Onların şehit oluşu, bize bir çağrı ve gerilla saflarına katılmamıza komut veriyor.

Biz, mücadele arkadaşları olarak şehitlerimizin bize emanet etmiş oldukları bayrağı ve uğrunda şehit düştükleri Bağımsız Birleşik ve Demokratik Kürdistan'ın kurtuluşuna kadar, onların takipçileri olduğumuzu tekrar belirtiyor, Kürdistan devrim şehitlerinin anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

**-1 Nisan Bagok ve Mayıs 88
Bayraklı Direniş
şehitlerimiz ölümsüzdür!**

**Bir mücadele arkadaşı
Mahsum**

Kurtuluş savaşımız karşısında özel savaşın çıkmazı '89 yılının zaferini kesinleştirdi

Baştarafı 1. sayfada lerinin, daha fazla katliam girişimlerinde bulunması; halkımızı ulusal kurtuluş mücadelesinden uzaklaştırma amacını taşıması-nın yanı sıra, hem katledilen köylüleri ARGK gerillaları olarak lanse edip "sonuç alınıyor" gibi görünmek ve hem de parçalanmış otoritesini korku-gözdağı temelinde inşa etmek istemesinden ötürüdür. Ancak TC, tarihteki varlığını borçlu olduğu bu bayatlamış klasik taktikle bugün artık hedefine doğru adım atamıyor. ARGK birlikleri, bazı taktik hatalar sonucu bazı savaşçıları kayıp verseler de, ulusal kurtuluş mücadelesini, kesintisiz ve şiddetli bir şekilde sürdürerek geliştiriyorlar. TC'nin son teknik donanımlı ve kalabalık sayıdaki operasyon birlikleri, ARGK gerillalarına karşı, bırakalım sonuç almayı, darbe almaktan bile kurtulamıyorlar. TC, yeni takviye güçlerine rağmen sonuç alamıyor, bu, onu çok ciddi düzeyde sarsıyor.

Kuzey Kürdistan'da Partimiz önderliğinde yaratılan gelişmeler, emperyalist cepheyi de ciddi şekilde kaygılandırıyor. Kürdistan bağımsızlık mücadelesini, onun yaratıcısı Partimiz şahsında boğmak amacıyla olan bu saldırgan cephe, günümüzde çok daha gözüdülmüşçe harekete geçmiş bulunuyor. Emperyalizm, satın aldığı Kürt işbirlikçilerini de yanına alarak, Kürdistan'ın bağımsızlığını engellemeyi hedefleyen bir dizi toplantı ve konferanslar düzenliyor. Böylece Kürdistan halkına karşı dostluk maskesi altında, çok yönlü ve tehlikeli planların gerçekleştirilmesine çalışılıyor. Kürdistan halkının kutsal ve soylu davasını saptırıp tasfiye etmeye çalışarak, bazı kırıntılarla ortaya çıkan emperyalizm; bir yandan Kürdistan halkının "hakları" için timsah gözyaşları dökerken, diğer yandan ise Kürtlük ve Kürdistan gerçeğini gün yüzüne çıkarıp bugünlere getiren partimiz PKK'ye karşı en amansız bir karşı-devrimci saldırının maratonuna çıkıyor. Gerçekte ise, bütün gelişmelerin sahibi sadece ve sadece PKK'dir. O halde, Kürdistan halkının biricik ve tartışmasız meşru temsilcisi PKK dışında, "Kürdistan sorunu"na çözüm çabaları yürütülüyorsa; bunun adı, Kürdistan halkına dostluk değil, sinsi ve alçakça komploculuktur. Partimizin önderliğinde yürütülen ve TC egemenliği ile birlikte emperyalistleri de çılgınlaştıran ulusal kurtuluş mücadelemizin sesi, hangi Avrupa merkezinden gür çıkıyorsa; orada Kürdistan halkının sözde dostu devlet iktidarlarının PKK'ye yönelik amansız takibatları söz konusudur. Nedir bu çifte standartın anlamı? Fransız emperyalizmi, bir yandan Madam Mitterrand önderliğinde ve Kürt Enstitüsü Başkanı Kendal Nezan uşaklığında "Kürdistan halkına dostluk"ta İsveç emperyalizminden liderliği devralırken, diğer yandan Kürdistanlı yurtseverlerin evlerine, polisinin de

mokrasıyle kesinlikle bağdaşmayan yöntemlerle baskınlar düzenlemesi ve ulusal kurtuluşçu faaliyetlerin temsilcilerinin fotoğraflarını gösterip, istihbarat toplamayı, yapılanların dostluk maskesi altında sinsi bir düşmanlıktan ibaret olduğunu gösteriyor. En son olarak Batı Almanya, Fransa, Avusturya, İsviçre ve İtalya İçişleri Bakanlarının, Avusturya'da biraraya gelerek, "Kürt sorununa bağlı PKK'ya karşı önlemler"i görüşmeleri, emperyalist saldırıların çalınıklık düzeyini gösteriyor. Bu, beklenen gelişmelerin dışında gündeme gelen bir olay değildir. Çünkü, emperyalizm Kürdistan'ı kaybetmenin şokunu ve derin sancısını yaşıyor. PKK'ye düşmanlığı, sonuç olarak bu nedenledir; Kürdistan'da artık PKK yasalarının geçerliliğinden ötürüdür.

Kürdistan'ın bağımsızlığına düşman cepheyi olduğu gibi, dost cepheyi de harekete geçiren ulusal kurtuluş mücadelemiz, yalnız Kürdistan'da değil, Türkiye alanında da toplum kesimleri arasında büyük etkiler yaratarak dostlar kazanmaktadır. Bir tekrar olsa da, yine de belirtmek gerekiyor ki, ulusal kurtuluş mücadelemizin yarattığı gelişmeler sadece askeri başarılarından ibaret değildir; bu başarının yanı sıra siyasal, sosyal, kültürel vd. alanlarda da sağlam ve devrimci dönüşümler söz konusudur. Sömürgeci egemenliğin bir numaralı devletçilerden solcu gazeteci Uğur Mumcu ile sağcı gazeteci Taha Akyol'un, Türkiye'nin sorununun "Sevr mi, Lozan mı" olduğunu aynı günlerde yorumlarında konu olarak işlemeleri, can çekişen TC devletinin karanlık geleceğinin kaçınılmazlığını gösteriyor. Evet, daha dün varlığı reddedilen Kürdistan halkının bağımsızlık hedefine koşar adım yaklaştığı artık en net biçimde gözler önüne serilince, sömürgeciler ve emperyalistler bir kez daha, Kürdistan halkını hangi sahte çözümlerle kandırabileceklerini düşünmeye başladılar. Bir kez daha, Sevr ve Lozan ikilemi çıkarılıyor halkımızın karşısına. Kürdistan halkının ise ufkunu net; bu ufukta **Bağımsız, Birleşik, Demokratik Kürdistan** ışıldıyor.

ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELEMİZ KESİNTİSİZ SÜRÜYOR

BOTAN:

16 Ekim günü, Van'ın Çatak ilçesine bağlı Kurulu köyünde konumlanan sömürgeci ordu birliğine karşı baskın gerçekleştiren bir ARGK birliği, yoğun ve seri ateş sonucu düşman askerlerinden birçoğunu öldürürken, birçoğunu da çeşitli yerlerinden yaraladı. Ancak düşman, büyük olan kaybını açıklamayarak gizledi. Aynı çatışmada 2 ARGK savaşçısı da, kahramanca savaşarak şehit düştü.

Yine 16 Ekim günü, Çu-

kurca'ya bağlı Taşek köyünün Kovatepe mevkiinde ARGK gerillaları, bir sömürgeci operasyon birliğine pusu kurdular. Gerillalar düşman birliğinin davranmasına fırsat vermediler ve çok sayıda ölü ve yaralı kaybı verdirdiler. Ancak, düşman kayıplarını sadece 1 asteğmen ile 1 erin öldüğü şeklinde yansıtarak, gerçek sayıyı kamuoyundan gizledi. ARGK gerilla birliği ise, kayıp vermeksizin, başarılı bir geri çekilişle üssüne döndü.

17 Ekim günü, Van'a bağlı Bahçesaray ilçesinin Akyayla köyünde Kurtuluş Ordumuzun bir birliği ile sömürgeci ordu birliği arasında çatışma meydana geldi. Üstünlüğün yine ARGK birliğinde olduğu çatışmada, 1 sömürgeci astsubay ölürken, 1 ARGK savaşçısı da kararlı direnişi sırasında şehit düştü.

18 Ekim günü Hakkari'ye bağlı Çanaklı köyüne yakın bir mıntıkada, çok sayıda askeri gücün yer aldığı bir operasyon birliği ile ARGK savaşçıları arasında çatışma çıktı. Sömürgeci ordu birliğinin "teslim ol" çağrısına, ARGK savaşçıları ateşle karşılık verdiler. Düşman, saatlerce şiddetli şekilde süren çatışma sonucu onlarca kayıp verdi. Kayıplarını gizleyen düşman, açıklamasında, ARGK'nin kahramanca direnerek şehit düşen 3 savaşçısı ile ağır yaralı olarak esir düşen 1 savaşçısına yer verdi.

Yine 18 Ekim günü, Şırnak ilçesinin Dereler köyü mevkiinde bir ARGK gerilla birliği, sömürgeci operasyon birliğine saldırdı. Düşman gücünün hareket serbestisini ortadan kaldıran ARGK gerillaları, 1 düşman askerini öldürürken, 2'sini de ağır şekilde yaraladılar. ARGK birliği saldırı inisiyatifi sonuna kadar koruyarak, kayıp vermeden üssüne geri çekildi.

19 Ekim günü, bu kez Botan'ın bir başka alanında, ARGK birliği ile sömürgeci operasyon birlikleri arasında çatışma meydana geldi. Yüksek teknik donanımlı ve kalabalık sayılı operasyon birliğiyle Uludere'nin Siyahtaş Tepesi'nde başlayan çatışma göğüs göğüse sürdü. ARGK birliğinin, başarılı savaş yeteneğiyle, düşman birliğini zor durumda bırakarak, ona çok sayıda kayıp verdirmesi üzerine, düşman çatışma alanına havadan ve karadan takviye güç aktardı. Muharebeye dönüşen çatışma 48 saat sürdü. Düşman, kendi kayıplarını gizlerken, ARGK'nin kayıplarını ise, 2 gerillanın öldüğü ve 5'inin ise yaralı olarak ele geçtiği şeklinde açıkladı.

Yine 19 Ekim günü başka bir çatışma da Şırnak'ın Elmatepe mevkiinde meydana geldi. Çatışma sonucunda 1 ARGK savaşçısı kararlı direnişi esnasında şehit düştü.

21 Ekim günü, Kurtuluş Ordumuza bağlı bir gerilla birliğinin, Çukurca yakınlarında sömürgeci ordu birliğine saldırı gerçekleştirmesi üzerine çatışma meydana geldi. ARGK gerillaları, düşman birliğini kısıtarak

çok sayıda askeri öldürdü ve yaraladılar. Ancak düşman, kayıplarını sadece 1 eri ölü olarak açıkladı.

Yine 21 Ekim günü, bir başka ARGK birliği Uludere ilçesinin Hilal kasabasına baskın düzenleyerek, ajanlık yapan Kemal Benek ile Şevket Benek'i ele geçirdi. Gerilla birliği, Kemal Benek'i kasaba çıkışında ölümle cezalandırırken, Şevket Benek'i ise birlikte götürdü.

26 Ekim günü Eruh'un Ballıkavak köyünün Karadağ mevkiinde, bir ARGK gerilla birliği ile sömürgeci ordu birliği arasında çıkan çatışma uzun süre devam etti. Özel timlerin de yer aldığı operasyon birliğine, ARGK gerillaları üstün manevra ve inisiyatif gücü ile ağır darbeler vurarak, çatışmayı sürdürdüler. Göğüs göğüse devam eden ve üç gün süren çatışmada, düşmanın onlarca kayıp ve yaralı verdiği bildiriliyor. Fakat düşman büyük olan kayıplarını 2 erin öldüğü şeklinde açıkladı. ARGK gerillaları ise çatışmada kayıp vermediler.

28 Ekim günü, bir grup ARGK gerillası Hakkari'nin Çukurca ilçesine bağlı Köprülü köyüne giderek, köylülerle toplantı yaptı. Toplantının ardından 4 genç ARGK saflarına katıldı.

Yine aynı tarihte, bir başka ARGK gerilla birliği Hakkari'nin Geçimli köyüne gitti. Köylülere bir süre propaganda yapan gerillalar, savaşmak isteyen 6 genci ARGK saflarına aldılar.

MARDİN:

Mardin'e bağlı Savur ilçesine bağlı Başkavak köyüne baskın düzenleyen bir ARGK birliği, köy ilkokulunda görev yapan ajan öğretmen Fesih Söğüt'ü suçlarının karşılığı ölümle cezalandırdı.

Mardin'in Kızıltepe ilçesine bağlı Kanun köyüne, 3 ajanı ele geçirmek amacıyla baskın düzenleyen bir ARGK gerilla birliği, TC'ye işbirliği ve ajanlık yapan unsurları bir evde kısıtarak teslim aldı. Gerillalar, daha önceleri yapılan uyarıları dikate almayan köy ağası Cemil Çelik ve iki oğlu Rıdvan ve Doğan Çelik adlı ajanları eylem yerinde ölümle cezalandırdılar.

Yine aynı gün başka bir ARGK gerilla birliği, Mardin'in Savur ilçesini basarak denetim altına almak için harekete geçti. İlçe girişinde kolluk kuvvetlerinin belirmesi üzerine çatışma çıktı. ARGK gerillaları, çatışmada 1 polisi de ağır şekilde yaraladılar ve düşman gücünün engelini aşarak, ilçe merkezine iki koldan girmeyi başardılar. ARGK gerillaları uygun bir konumlamayla, bir süre ilçe merkezini denetimleri altında tuttuktan sonra geri çekildiler.

BİNGÖL:

18 Ekim günü Kurtuluş Ordumuza bağlı bir gerilla birliği, Bingöl'ün Genç ilçesine bağlı Yayla bucağının yakın bir yerleşim alanına baskın gerçekleştirdi. Yerleşim biriminde korucu-

luğu yapmakta ısrar eden çetelere yönelik eylemde, ilkin köylülerle toplantı yapıldı. Bu arada korucuları da teslim alan gerillalar, köylülere hitaben yaptıkları konuşmada koruculuk sistemini teşhir ettiler ve yeni gelişmeleri değerlendirdiler. Kısa bir yargılamadan sonra köylülerin onayı ile Ramazan Bengir'i ölümle cezalandıran ARGK birliği, korucu olan Kadir Bengir ile Abdulcebbar Özek'i de köyden uzaklaştırdıktan bir süre sonra ölümle cezalandırdı.

ARGK birliği, sömürgeci Türk devletine ihbarcılık ve uşaklık yapmakla görevlendirilen bu ihanetçilerin cezalandırılması ile, 8 Ekim günü Genç ilçesinin Yamaç bucağına bağlı Üçkaya mevkiinde bir ihbar sonucu pusuya düşürülen ve içlerinde ARGK komutanlarından Vahdettin KITAY yoldaşın da bulunduğu 3 gerillamızın şehit edilmesinin intikamı alınmış oldu. Bu eylem, çevrede büyük ve olumlu etki yarattı.

Genç ilçesi yakınlarında ARGK'ye bağlı bir gerilla birliği, düşman birliğine ait bir askeri araca pusu kurdu. Askeri araç seri ve çaprazlama ateşle tarandı. Eylemde ölü ve yaralı sayısına ilişkin bilgi alınamadı.

Genç ilçesine bağlı Şatos köyü yolunun yapımında çalışan Köy Hizmetleri Şantiyesi, bir grup ARGK gerillası tarafından basıldı. Bir süre şantiye çalışanlarına yönelik propaganda yapan gerillalar, 2 telsizi de kamulaştırarak geri çekildiler.

Genç ilçesine bağlı Büyükçağ köyüne baskın düzenleyen bir ARGK gerilla birliği, koruculuk yapan Ahmet Akan'ı ölümle cezalandırdı. Gündüz öğle saatlerinde eylemi gerçekleştiren ARGK birliği, daha sonra geri çekildi.

Bir süre sonra olay yerine gelen operasyon birliği, ARGK gerillalarını takibe başladı. Özel hareket timleri ve dağ komandolarından oluşan operasyon güçleri, gerillaların Genç ilçesine sınır olan, Diyarbakır'ın Lice ilçesi sınırları içinde yer alan Kurt Dağı'na kadar takip ettiler. Düşman, ARGK gerillalarını kuşatmaya alıp imha etmek için Scorski helikopterler desteğinde havadan takviye güçler de indirdiler. Çatışma günlerce sürerek göğüs göğüse devam etti. Operasyonda yer alan ve sömürgeciliğin büyük umut bağladığı özel timler, 10'u aşkın kayıp verdiler. Düşman, kayıplarını gizleyerek, sadece 1'i komiser olmak üzere 6 timinin öldüğünü ve 2'sinin de yaralandığını açıkladı. Aynı çatışmada 2 ARGK savaşçısı da büyük direnişleri sonunda şehit düştü.

Sömürgeci düşman, Bingöl-Diyarbakır hattında Ekim ayının son iki haftasında ARGK gerillalarının peşpeşe gerçekleştirdikleri eylemlerle büyük darbe aldı. Bölgedeki savaşçı gücümüz, başarılı eylemleriyle sömürgeci operasyonların sonuç vermeyeceğini ve ulusal kurtuluş eylemliliği önünde engel olamayacağını kanıtladı.

Cudi Dağı'ndan bir ARGK savaşçısı yazıyor

CUDİ DÜŞMANA KORKU SALIYOR

Temmuz ve Ağustos aylarında, Cudi Dağı'nda hemen her iki günde bir çatışma çıkıyordu. Bölgedeki bu yoğun çatışmalar, ulusal kurtuluş mücadelemize geçen her gün yeni mevziler kazandırıyor. Bu konumuyla Cudi Dağı, düşmana büyük korku salarak, ona her gün geri adım attırıyordu. Tabii ki, faşist Türk devleti de boş durmayacaktı. Cudi'de ARGK gerillalarına karşı başarılı olmayan düşman, propagandaya ağırlık veriyordu. "Cudi Dağı'nı bombalayacağız", "Teröristleri söküp atacağız", "Alevli gaz kullanacağız" vb. psikolojik propagandayla başarısızlığını örtbas etmek istiyordu. ARGK gerillalarının üzerine gidemeyen düşman, bu şekilde Cudi'nin terkedileceğini hayal ediyordu. Çünkü Türk ordu güçleri Cudi'ye çıkamıyor ve çıktığı noktada da darbe alıyorlardı.

Cudi Dağı'nın eteklerindeki Anılmış köyünün boşaltılmak istenmesi, köylülere baskılarda bulunulması TC'nin içine girdiği acizliğin ürünüydü. Düşmanın bir amacı da, yurtsever köylüleri ARGK gerillalarına karşı çıkarmak; dolayısıyla almayı düşündüğü destekle de, Cudi'yi ARGK birliklerinden temizlemektir. Gerçekten burada düşmanın büyük zayıflığı görülmektedir. Elinde kalan tek yöntem, halkı toplu tutuklamak ve baskıların çeşitli biçimlerini uygulamaktır. Bunda da başarılı olamıyor. Bir faşist komutanın yaptığı şu açıklama ilginçtir, ve bir o kadar da gerçeği yansıtır; "Asıl teröristler dağdakiler değildir; onlara silah ve daha değişik yardımlar ulaştıranlardır" diyor. Bundan da anlaşılıyor ki, Botan halkı devlete değil, ulusal kurtuluş savaşçılarına yardımcı bulunuyor. Zaten Botan'da ARGK'nin otoritesi, düşman otoritesinden çok daha güçlüdür. Başta Silopi, Cizre ve Şırnak gibi yöreler, düşmanın istediği gibi cirit atmadığı bölgelerdir.

Yaygınca yaşanan çatışmalardan biri şu şekilde meydana geldi:

Cudi Dağı'ndayız. Tarih 23 Eylül 1989'du. Nöbetçi arkadaşlar haber verdiler. Sabahın saat 10.00'unda, bir operasyon birliğinin, iz takibi ile üslendiğimiz alana doğru geldiğini söylediler. Bunun üzerine 12 kişilik grubumuz mevzilerini tuttu. Gerilla grubumuz, mevzilerinde sessiz şekilde, düşman birliğinin mevzilere yaklaşmasını bekledi. Saat 10.20 idi. Sömürgeci birlik mevzilerin ortasına düşer düşmez, gerilla grubumuz silahlarını ateşledi. Pusuya düşen düşman birliği, kuşatmaya alınarak çaprazlama ateşe tutulmuştu. Operasyon birliğinde yer alan askerler, şaşırıp kalmış ve hiçbir tarafa kaçamıyorlardı. Çünkü gerillalar her taraftan ateş açıyorlardı. Arkadaşlar büyük bir coşku ve zılgıtlarla saldırırken, Türk ordusu askerleri ise can telaşına düşerek bağırıp çağırıyorlardı.

Çatışma şiddetli şekilde sü-

riyorken, düşman birliğindeki subaylar geride kalarak, askerleri çatışma ortamına girmeye zorluyorlardı. Tabii çatışma ortasına düşen askerler de, gerillaların ateş hedefinden kurtulamıyorlardı.

Bu büyük muharebede, ARGK gerillaları üstün manevra ve savaş yeteneğini göstererek, havadan destekli düşman birliğine unutamayacağı ağır darbe verdiler. Uzun ve şiddetli süren çatışma sonucunda, 1 helikopter düşürüldü, 1'i yaralandı. Ayrıca 1 binbaşı, 4 astsubay ve onlarca asker öldürüldü. Düşman, bu büyük muharebede aldığı ağır yenilgiden hiç bahsetmediği gibi, kendi basınına da yansıtmadı. ARGK gerillaları hiçbir kayıp vermeden çatışma alanından

landı.

Bu eylemde de düşmana ve işbirlikçisine ağır darbe vurulmuştu. Fakat düşman başarılı geçen eylemimizi gizledi.

(Eylem sonrasında geri çekilirken, operasyon birliklerinin olası yol güzergahına mayın döşedik. Eylemden 4 gün sonra, düşman bir operasyon birliği çıkardı. Döşediğimiz mayının patlaması üzerine de 4 asker daha öldü, 2'si de yaralandı. Bu mayınlama eylemi de kamuoyundan gizlendi.)

10 Ağustos günü işbirlikçi hain Alihan Tatar'ın benzinliğine yönelik gerçekleştirdiğimiz eylemden bir gün sonra (11 Ağustos), takımız diğer bir gerilla takımıyla birleşti. Gündüz boyu dinlendikten sonra, akşamüstü

geri çekildiler.

Düşmanın tehdit üstüne tehdit savurması, "Cudi Dağı'nı teröristlerden temizleyeceğiz" vb. demeçlerinin yoğunlaştığı bir dönemde, bu kapsamda bir eylem gerçekleşiyordu. Açık ki, bu kapsamda bir eylemin kamuoyunca duyulması düşmanın sahtekarlığı ile birlikte, Cudi'de büyük bir çırpınısını orta çıkaracaktı. Bu nedenle düşmanın, bu büyük eylemi gizli tutması anlaşılır bir durumdur.

Yine bir başka eylemimiz şu şekilde gerçekleşti:

Cudi Birliği'nden bir takım, 15 Ağustos'un yıldönümünü kutlamak için aşiret reisi ajan Alihan Tatar'ın benzinliğine yönelik eylem gerçekleştirecekti. 10 Ağustos günüydü. Eylem planı hazırlandıktan sonra, akşamüstü takımız harekete geçti. Benzinliğin etrafında Türk askerleri nöbet tutuyorlardı. Takımız benzinliği çembere aldı. Uygun mevzilenme de yapılmıştı. İlk ateşi ben açacaktım; diğer arkadaşlar tarafından ben bekliyordum. Bende silah roketatardı. Tüm hazırlığı tamamlandı. İlk, "Bi xwîn, bi can, em bi terene ey Serok" sloganını haykırdım. Ardından ateşe başladım; diğer arkadaşlar da eşlik ederek benzinliği tardı. Eylem sonucunda 4 düşman askeri öldürüldü, 6'sı da yara-

yeni eylemler için harekete geçtik. Tekrar iki gruba ayrıldık. Bir grup Şax köyüne, diğeri ise Hevler köyüne gidecekti. Şax köyüne gidecek grup 30 arkadaştan oluşuyordu. Bu grubumuzun hedefi, Şax köyündeki muhtar ölümle cezalandırmaktı. Bu muhtar, TC devletiyle çok yönlü ilişkiler içinde olan bir haindi. Bunun dışında, 12 Aralık 1985'te Darar AKAY yoldaşa pusu kurup şehit etmişti.

Köye yapılan baskında muhtar ve 4 çetesi ele geçiriliyor. Gerilla grubumuz, ajan muhtarla birlikte, 4 çetesini de ölümle cezalandırıyor. Muhtarın evinin de yakıldığı eylemde, ajan ve çetelere ait 4 adet G-3 otomatik silah, 2 adet Binvu marka uzun namlulu silah ve 2 tabanca ile bunlara ait çok sayıda sarjör ve mermi kamulaştırılıyor.

Benim de içinde yer aldığım ve 10 kişiden oluşan diğer grubun da hedefi, Hevler köyünde ajanlık yapan bir unsuru cezalandırmaktı. Fahrettin isimli ajanın evine yaklaştıktan sonra, benle bir arkadaşın ajanın evine girmesi kararlaştırıldı. Ben önde, diğer arkadaşım arkamda içeri girdik. Ajanın evinde dört kişi daha vardı. Ajanın ismini vererek, kimse ayağa kalkmasını söyledim. "Benim" diyen ajana yaklaşıp kalkmasını tekrarladım. Sözlerimi henüz bitirmeden, yerdeki yastığın altına elini

sokup çıkardığı tabancayla hemen ateş etti üzerime. Tabanca ateşiyle ayaklarımdan vurularak yaralandım. Ben de zaman geçirmeden silahımla onları tardım. Ajan, oğlu ve diğer 3 kişi vuruldu. Biz eylem yerinden uzaklaşırken, köyde bulunan bir düşman taburu havan toplarıyla üzerimize ateş açtı. Aramızdaki mesafeden ötürü havan topları etkili olamıyordu. Biz karşılık vermeden dağa doğru yürüyüşümüzü sürdürdük. Dağa ulaştıktan sonra, doktor arkadaş hemen yaralarımı tedavi etti. Bunun ardından, yaralı durumumla grubun yürüyüş hızını keseceğimi düşünerek bir öneride bulundum; beni bir yerde saklayıp gitmelerini ve diğer arkadaşlara ulaşip haber vererek yardım göndermelerini söyledim. Grup arkadaşlarımı beni bir yere yerleştirip kamuflej yaptılar ve yanımda bir elbombası da bıraktıktan sonra ayrıldılar. Geceyi saklandığım yerde geçirdim. Sabahın erken saatlerinde arkadaşlar geldiler. Gelen arkadaşların yardımıyla üs alanımıza gittik.

Avrupa'daki kitlemiz, herhalde Cudi hakkında bilgi sahibi olmak ve durumun nasıl olduğunu öğrenmek istiyor. Yoğun katılımların olduğu Cudi, gerçekten büyük yankı yapıyor, düşmana büyük korku salıyor. Örneğin Mardin'den, Nusaybin'den ve daha başka alanlardan savaşmak isteyen gençler geliyorlar. Soruyoruz; "Neden oradaki gruplara katılmıyorsunuz" diye. Onlar, "Biz kurtarılmış bölgede savaşmak istiyoruz" diyorlar. Gerçekten Cudi'nin durumu buna çok yakındır. Burada çok yoğun şekilde eylemler gerçekleştirilmektedir; ve her eylemden sonra ARGK gerillaları yüksek bir moral ve coşkuyla halay çekmektedirler. Türk ordusunun askerleri ise psikolojik yenilgiyle bir moral çöküntüsü içerisinde. Faşist Türk devleti bunun bilincindedir ve bu nedenle yeni düzenlemelere gitmek zorunda kalmıştır. Çünkü mevcut düzenlemeyle, Türk ordu güçleri, Kurtuluş Ordumuzun gerillalarına karşı tutunup savaşıyorlar. Öyle ki, hemen her çatışmada Türk askeri birlikleri ölü ve yaralı kaybı veriyorlar. Ayrıca her çatışma esnasında çok sayıda asker firar ediyor. Ama düşman bu firarları, oldukça gizli tutuyor. TC'nin özel timleri, komandoları ve diğer savaş güçleri, basın abartmalarından çok çok daha geridirler. Türk basınında boy boy fotoğrafları yayınlanan, "şöyle eğitilmişler", "kuş uçurtmazlar" dedikleri özel timler ya da dağ komandoları, çatışmalarda bırakım olağanüstü başarılarını, sıradan erlerin cesaretine bile sahip değildirler. Gündüz operasyona çıktıklarında bir yerlere saklanırlar, bu saklanma akşamın karanlığına kadar devam eder. Bunların gerçek konumları böyledir. Halkımız düşmanın yalan ve abartmalı propagandasına inanmasın. TC, bugün bu şekilde

propaganda yapıyorsa, bu onun güçlülüğünden değil, güçsüzlüğünden doğan bir ihtiyaç sonucudur.

Türk devleti, tarihinin en büyük darbeleri altında çırpınıyor. Kürdistan'da bir çıkmaza girmiş; ne yapacağını bilemez durumdadır. Çünkü ilk defa bu şekilde örgütlü ve modern temellerde yükselen bir mücadeleyle karşı karşıyadır. Tabii ki, TC bu denli çağdaş ve kararlı bir mücadele karşısında tutunamaz. Bu durumunu da gizlemek ve başarılı olduğu imajını yaratmak için, elbette sahte, yalan ve demagoji yöntemlerini bir ihtiyaç olarak görecektir. Fakat TC, artık hangi taktik ve yöntemle başvursa da kendisini bekleyen son-
dan kurtaramayacaktır.

Tüm Kürdistan halkı; ulusal kurtuluş mücadelesini her zamandan daha fazla desteklemelidir. Düşman çevrelerin, saldırılarını geniş boyutlara vardığı bu dönemde Partimiz PKK'ye ve Önderimiz Abdullah ÖCALAN yoldaşa daha aktif şekilde sahip çıkmalıdır. Ulusal kurtuluş mücadelesine karşı çok yönlü olan görevlerine dört elle sarılmalıdır. Avrupa'da binlerce Kürdistanlı genç vardır. Bu gençlerimiz, Avrupa'nın anlamsızlaşarak çürümüş yaşamını bir kenara bırakıp, ulusal kurtuluşçu yaşama girmelidirler. Biz Kürdistan'ın her alanında ARGK saflarında savaşanlar olarak, tüm gençlerimizi gerilla birliklerimizde yer almaya çağırıyoruz. Halkımızı ve vatanımızı daha erkenden kurtuluşa götürmek için, her alanda olduğu gibi, Avrupa'daki gençlerimizi de Kurtuluş Ordumuzun saflarında görmek ve barbar Türk ordusuna karşı onlarla omuz omuza savaşmak istiyoruz. Evet, ulusal kurtuluşçu davamıza sahip çıkmak ve her türlü fedakarlığı göstererek onu zafarla taçlandırmak bizim en insani görevimizdir. Hiçbir engelleme çabası, bizi bu kutsal görevimizden alıkoymamalıdır. Görüldüğü gibi, sözde demokrasinin ve insan hakları savunucusu emperyalist ülkeler, ulusal kurtuluş sürecine girmiş halkımıza ve onun biricik öncüsü PKK'ye yönelik çok tehlikeli oyunlar oynamaktadırlar. Halkımızın kaderini kendilerine bağlamaya çalışarak, ona bağımsızlığı ve özgürlüğü çok görüyorlar. Bu oyunları boşa çıkarmak için, ulusal kurtuluş cephesinde yer alarak, bağımsızlık ve özgürlük mücadelesini daha da yükseltmeliyiz. Hayatın her alanında, ulusal kurtuluşçu bağımsızlığı savunarak, düşman çevrelerin oyunlarını açığa çıkarıp yerle bir edelim. Onların her türlü emellerini kursaklarında bırakalım. Kendi özgür ve bağımsız geleceğimizi kendimiz yaratalım. Bu gelecek, bizim elimizdedir; düşmana terk etmeyelim.

**Kemal PİR İntikam
Taburu
Cudi Birliği'nden Selman
02.10.1989**

BATI ALMAN EMPERYALİZMİNİ PROTESTO EYLEMLERİ

Baştarafı 1. sayfada

ğimsızlık ve özgürlük mücadelesini ve önder gücü PKK'yi yargılayamayacağını dile getirdiler.

Kürdistanlı yurtseverler, en kararlı şekilde yargılanmak istenen devrimci Kürt politikacılarına sahip çıkarak, Batı Alman emperyalizminin anti-demokratik ve hiçbir hukuksal temele dayanmayan uygulamalarını protesto ederek teşhir ettiler.

Dünya basın-yayını ve kamuoyu, yurtseverlerin protesto eylemlerine büyük ilgi gösterdi. B. Alman devleti böylelikle zor durumda kalarak, savunmaya geçmek zorunda kaldı. Yurtseverlerin yoğun ve kitlesel eylemleri, B. Alman emperyalizminin, Partimiz hakkındaki "terörizm" iddiasına da indirilen bir darbe rolünü oynadı.

Gazetemize ulaşan protesto eylemleri şunlardır:

DÜSSELDORF

FAC'ın 24 Ekim 1989'da başlattığı "PKK Davası"nın öngününde, 21 Ekim 1989'da Düsseldorf'ta Devrimci Birlik Platformu (PKK, SVP, TKP-B, THKP-C Acilciler, Sosyalist), Toplumsal Kurtuluş ve Ekim örgütlerinin birlikte tertiplediği büyük bir protesto yürüyüş ve mitingi gerçekleşti.

Sabahın erken saatlerinde Düsseldorf Eyalet Yüksek Mahkemesi (OLG) karşısında bulunan "Ceciliehalle" meydanında biraraya gelen binlerce ERNK taraftarı Kürdistanlı yurtsever emekçi, Kürdistan Halkının Dostları ve platformda destekleyici olarak yer alan Kürdistanlı, Türkiyeli örgütlerden Av.Dev-Genç, TKP-ML, Heviya Gel, TDKP, KAWA ve 30'un üzerinde Alman örgütünün katılımı ve ayrıca Sosyalist Parti'nin destek sunmasıyla 15 bin civarında emekçi, ilerici, demokrat ve yurtsever hep bir ağızdan güçlü sloganlarla, 19 Kürt politikacısının şahsında Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin "yargılanmak" ve önder gücü PKK'nin "terörist" olarak ilan edilmek istenmesi en muhteşem bir şekilde protesto edildi.

En önde Devrimci Birlik plat-

formu pankartının yer aldığı yürüyüşte, sırasıyla PKK, ERNK ve ARGK bayrak ve flamalarının dalgalandığı özel bir kortej içinde PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN, şehit PKK-MK üyeleri, şehit gömlekleri ve çeşitli güncel pankartlar taşındı. Özel kortej içinde Almanya devletinin "yargılamak" istediği elleri zincire vurulmuş devrimci Kürt politikacılarını temsilen oluşturulan kesit, oldukça dikkatleri üzerine çekiyordu.

Yürüyüş geçilmeden önce İşçiler Birliği, Hunerkom, Kadınlar Birliği, çocuklar korteji ve Gençler Birliği ardından Kürdistan Halkının Dostları ve diğer destekleyici güçler saat 12 civarında miting alanına doğru büyük bir disiplin ve güçlü sloganlarla harekete geçti. Güzergah boyunca B.Almanya devletinin saldırılarını kınayan bildiri ve yayınlar dağıtıldı.

Alman kamuoyunun dikkatlerini çeken büyük protesto eylemi, daha sonra miting alanındaki saygı duruşuyla devam etti. Yürüyüş komitesinin Almanca, Türkçe ve Kürtçe hazırladığı siyasi konuşmalar, ERNK-Avrupa Örgütü'nün Türkçe konuşması, devrimci Kürt politikacılarının avukatları adına bir bayan avukat tarafından yapılan

folklor ekibi ve Koma Berxwedan müzik grubu ile TKP-B'den gitarist Celal Güzel programlarıyla dayanışma gösterdiler. Miting tüm yurtsever, demokrat ve ilerici Kürt politikacıları ile dayanışmalarını yükseltmeleri çağrısı ile son buldu.

Yürüyüş ve mitingi alışılmışın dışında kalabalık bir basın yayın ekibi izledi ve görüntüledi. Başta ARD ve ZDF televizyonları olmak üzere, hemen hemen tüm televizyon ve radyolar, haber ajansları ve gazeteler eylem alanında hazır bulundular. Televizyon ve radyolar saat başı haberlerinde eylemi yayınladılar. Yine hemen hemen tüm gazeteler eyleme yer vererek, 18 bin civarında kişinin eyleme katıldığını yazdılar.

Ayrıca 24 Ekim günü PKK Davası'nın başlatılmasıyla birlikte mahkeme duruşmalarının yapıldığı her gün kadın, çocuk, yaşlı ve gençlerden oluşan Kürdistanlı yurtseverler, kimi zaman mahkeme salonunda ve kimi zaman da mahkeme binası önünde, önderleri Kürt politikacıları yalnız bırakmadılar. Yurtseverler, böylelikle önderlerine büyük destek verirken, emperyalist mahkemeyi de zor durumda bırakıyorlar.

Kürdistan Dayanışma Grupları adına yapılan konuşma

Batı. Almanyalı Kürdistan Dayanışma Grubu adına bu yürüyüş katılanları selamlıyoruz.

Batı Almanya'da tutuklu bulunan ve mahkemeleri başlayacak olan Kürt halkının temsilcilerini candan selamlıyoruz.

Bizim talebimiz Kürt politikacılarının derhal serbest bırakılması ve politik mahkemelerin durdurulmasıdır.

Sizlerin ve halkınızın mücadelesinden öğrenebileceğimiz çok şey var; her şeyden önce; emperyalizmin, bağımsızlık ve kendi kaderini tayin hakkı için savaşan halklara ve devrimcilere karşı açtığı saldırıları göğüslemek ve bu saldırıları boşa çıkarmak için uzun vadeli bir mücadelenin gerekliliği ortadadır. Bu, zafer için cesaret, atılganlık ve mücadelenin süreklilik kazanması gereklidir.

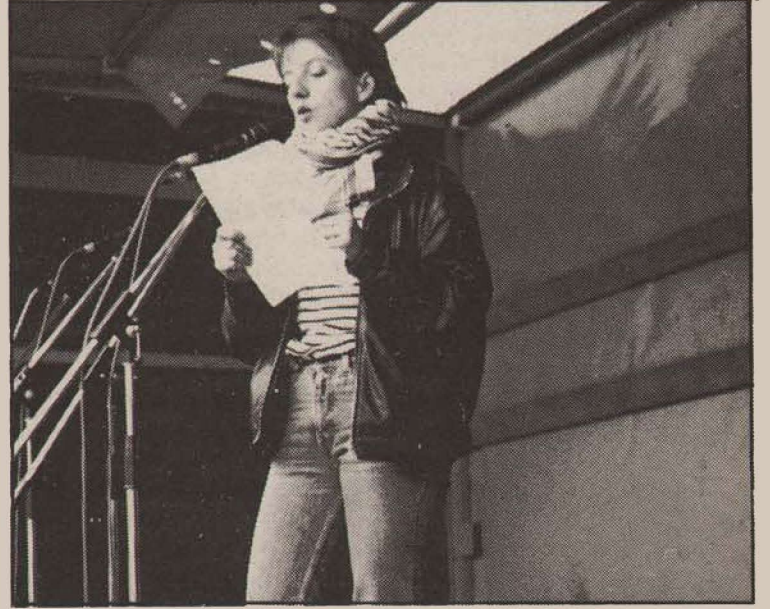
Diğer yandan bize cesaret kazandırıyorunuz, çünkü anlıyoruz ki, siz ve halkınız, bizlerin de bağımsızlığı için savaşıyorsunuz. Bu bizler için faşizme ve emperyalizme karşı mücadelenin burada, Batı Almanya'da örgütlenilmesi sinyali olarak anlaşılmaktadır.

Batı Alman devrimci solu uzun süredir savunmadadır. Sömürge ve yarı-sömürge halkların bağımsızlık mücadelelerinden anladığımız, bu varolan mücadele gerçekliğinin bizlerin pratiğimize devrimci görevleri dayatığıdır.

Burada canavarın gönlünde yatan ve mahkemelerde sizlere dayatmak istediği diplomatik

yollardan otonomi talebi, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini politik tasfiyeye yönelik bir çaba olarak kavranmalı ve sonuçta askeri çözüm yolu olarak emperyalist devletlerce ve Türk sömürgecilerince uygulanmak istenmektedir.

Şehrin en kalabalık ve işlek caddelerinden geçen yürüyüş korteji, canlı, disiplinli ve gür sloganlarla oldukça ilgi çekti. Bu esnada davalara ilişkin binlerce bildiri dağıtılarak kamuoyu bilgilendirildi. En son Türk Konsolosluğu önünde biraraya geli-

Batı Almanya'nın başlattığı bu mahkemeler, Kürdistan'daki sıcak savaşa karşı olarak kavranmalıdır. Burada Stammheim'in politik içeriğinin tekrarı yönünde zorlama sözkonusudur. Stammheim ile Batı Alman tarihinde ilk defa burjuva hukuk devletinin arkasında nelerin olduğu ispatlanmıştır.

Mahkemelerin saldırgan tutumu şundandır: Batı Almanya, mücadeleye önderlik eden bir partiyi -PKK'nin önderliğinde gelişen Kürt halkının bağımsızlık mücadelesini, kendisi direkt Kürdistan'da olmaksızın kriminalize etmek istiyor. Stammheim'da küçük bir devrimci gruba karşı tüm araçlarla fiziksel tasfiyeye yönelik savaş açılmıştı.

Düsseldorf'ta bütün bir halka karşı tüm araçlarla bir mahkeme sürdürülecektir.

Özgürlükçü demokratik temel düzen, çoktandır emperyalistlerce toprağa gömüldü. Temel haklar egemenlerin hesaplarına yenik düştü.

Stammheim ve Düsseldorf'ta Batı Almanya, tutukluları savundukları politik çizgilerinden saptırmayı ve politik mahkemeleri bağlamayı, her şeyi göze alarak denedi ve deneyecektir.

Sonuçta, mahkemelerde sizlere karşı emperyalizmin yenilgi ile çıkması demek; bizlerin, yani Batı Alman solcularının da zaferi, ulusal kurtuluş mücadelemizin somut bir dayanışması olacaktır.

-Yaşasın enternasyonalist dayanışma!

HANNOVER

24 Ekim 1989 günü Almanya'nın Hannover kentinde 350 civarında Kürdistanlı yurtsever ve 50'ye yakın Alman demokrat, politik tutuklularla bir dayanışma yürüyüşü düzenlediler.

nerek, Alman emperyalizmi ve Türk devletini teşhir eden Almanca, Türkçe konuşmalar yapıldıktan sonra eyleme son verildi. Yürüyüş esnasında hazır bulunan Neue Presse gazetesi, eyleme genişçe yer verdi

HAMBURG

24 Ekim günü, Hamburg'da 35 kadar ERNK taraftarı Belediye Binası'nın alt katında toplanarak protesto gösterisi yaptı. Eyleme basın ve kamuoyu büyük ilgi gösterdi. Toplam 12 basın ve yayın kurumu eylemin amacını işleyerek duyurdu.

1,5 saate yakın süren eylem boyunca, eylemin amacını ve durumla ilgili gelişmeleri aktaran bildiriler dağıtıldı.

STRASBOURG

24.10.1989 günü, kadın ve erkeklerden oluşan bir grup ERNK taraftarı Alman Hava Yolları'nı işgal etti. 1,5 saat kadar süren eylemde 2 basın muhabiri eylemcilerle röportajlar yaparken, kanal 3 TV'si ise çekim yaptı. Yurtsever eylemcilerin talepleri büro yetkilileri tarafından yerine getirildi.

STOCKHOLM

İsveç'in Stockholm şehrinde, 24.10.1989 günü 50 ERNK taraftarı, polisin Alman Elçiliğine izin vermemesi üzerine Alman Hava Yolları'na ait Lufthansa bürosunu işgal etti.

Büro önünde pankart açan yurtseverler, Alman yönetimine gönderilmek üzere protesto kartlarını dağıttılar. Alman Elçiliğine, eylemin taleplerini dile getiren bir mektup verilirken, elçiliğin önüne de siyah çeleng konuldu.

Eylem yerine gelen tüm İsveç basını yurtseverlerle röportaj yaptı. İsveç TV 2. kanal eylemi görüntüledi. Müdahale amacıyla

gelen polis ise, eylemcilerin kararlılığı karşısında hareketsiz kaldı.

Taleplerin büyük oranda kabul edilmesi üzerine, eylem burada sonuçlandırıldı. Eylemci yurtseverler topluca bu kez şehir merkezine inerek protesto gösterisinde bulundular.

İsveç TV'si akşam yayınında Kürdistan'daki genel durumu ve B.Almanya'da başlayan PKK Davası'na ilişkin gelişmeleri ekrana getirdi. Bu arada ilginç bir gelişme oldu: İsveç devleti özelleştire verircesine, Kürdistan'da yaptırdığı araştırmaya göre, halkın en az yüzde sekseninin PKK'yi desteklediğini kabullemek zorunda kaldı. PKK'nin TC'ye karşı verdiği ulusal kurtuluş mücadelesini terörizm olarak değerlendirmede açıkladı. Sadece yurtdışı eylemlerinin terörist olduğunu iddia etti. Bu ikiyüzlü bir politika-dır.

Eylem, birçok yüksek tirajlı gazetede de yeraldı.

LEFKOŞE

24.10.1989 günü Kıbrıslı Rum dostlardan oluşan Kürt Halkıyla Dayanışma Komitesi, Lefkoşe'de B. Alman emperyalizminin Kürdistan halkının mücadelesine karşı tutumunu protesto etmek amacıyla, Alman Elçiliğine kadar bir yürüyüş düzenledi. Protesto eylemine Parlamento temsilcileri ve hukukcuların da içinde bulunduğu 100'e yakın şahsiyet katıldı. Eylemde Kürdistan halkına destek ve dayanışmayı ifade eden konuşmalar yapıldı. Ayrıca Alman Elçiliğine bir de protesto metni bırakıldı.

Kıbrıslı Rum dostların eylemi büyük yankı yaparak, basın ve yayın organlarında geniş şekilde işlendi. Aynı eylemi Günaydın gazetesi de kıskırtıcı ve ihbarcı bir şekilde işledi. Eylemi çarpıtarak, "Kalles ittifak" olarak değerlendirip, soysuz ve alçakça bir dil kullandı.

MARSEILLE

Güney Fransa'nın Marseille alanında, 21.10.1989 günü 350'nin üzerinde ERNK taraftarı bir grup protesto yürüyüşü yaptı.

Protesto yürüyüşü, saat 11.00'de Marseille Garen'den başlayarak 12 km uzaklıktaki Türk ve Alman konsoloslukları önünde miting gösterisine dönüştü. Mitingde Kürdistanlı yurtseverler militanca sloganlar haykırarak, Kürdistan halkına yönelik saldırıları kınadılar. Fransızca ve Türkçe okunan açıklamalarda eylemin amacı duyuruldu.

Eylem boyunca haykırılan gür sloganlar, çevreden büyük ilgi gördü. Bundan Fransız polisi büyük tedirginlik duydu. Eylem yerine gelen yerel televizyon 5 dakika süreyle yürüyüş haberini duyurdu. Radyo France, eylemin amacına haber bülteninde yer verdi. Ayrıca basın da eylemin amacına genişçe yer verdi. Eylem folklorik gösterilerle sonuçlandı.

STRASBOURG

Fransa'nın Strasbourg şehrinde 250'nin üzerinde kitlenin katıldığı bir protesto yürüyüşü

yapıldı. 21.10.1989 günü yapılan yürüyüşe ERNK taraftarlarının yanı sıra, Dev-Sol ve TDKP taraftarları da katılarak dayanışma gösterdiler.

Sık sık gür sloganlar atılarak coşkulu geçen yürüyüş, Alman Konsolosluğu önüne kadar sürdü. Konsolosluğa siyah çelenk konuldu ve ardından yürüyüşün amacına ilişkin Fransızca bildiri okundu. Eylem, çocuk folklor ekibinin folklorik gösterileri ardından, mücadeleye bağlılık andı içilerek sonuçlandı.

PARİS

21.10.1989 tarihinde Fransa'nın başkenti Paris'te, "Almanya'da Tutuklu 16 Kürt Politikacısına Özgürlük Komitesi" tarafından bir protesto yürüyüşü düzenlendi. 1500 civarında yurtsever, devrimci ve demokratın katıldığı yürüyüşte, Türkiyeli sol örgütler de dayanışmacı olarak yer aldılar.

Yürüyüş, Trokadero Meydanı'nda başlayarak Alman Konsolosluğunun önüne kadar devam etti. Konsolosluk önündeki meydana biraraya gelen yürüyüşçüler kendi aralarında oluşturdukları 10 kişilik bir delegasyonu, konsolosluğa gönderdiler. Delegasyon, konsolosluğa yazılı olarak verilen mesajın B. Almanya'nın en üst düzeyde yetkili kurumuna iletileceğine dair alınan sözden sonra geri gelerek kortejdeki yerini aldı. Ardından Alman Konsolosluğunun önüne bir siyah çeleng konmak istendi,

istedi. Polisin bu saldırıları karşısında beş-altı aylık bir bebek, gazdan baygınlık geçirdi. Kürdistanlı yurtsever bir genç de polisin coplarından ve gazdan fenalık geçirdi. Polis kadınlara tokat atacak kadar saldırısında alçaklaştı. Polisin bu tutumu karşısında yurtseverler elçilik önündeki yolu, 4 saat boyunca işgal ettiler. Eylemlerini kararlıca sürdüren yurtseverler, Kürt politikacılarının yanında olduklarını ve hiçbir saldırının ulusal kurtuluş mücadelelerini

sonuçlandırıldı.

DEN HAAG

21 Ekim 1989 tarihinde Hollanda'nın Den Haag şehrinde bir protesto yürüyüşü gerçekleştirildi. ERNK taraftarlarınca düzenlenen yürüyüşe 150'nin üzerinde yurtsever katıldı.

Yürüyüş korteji, yurtseverlerin gür sloganları eşliğinde Alman Elçiliğine doğru hareket etti. Yol boyunca binlerce bildiri

engelleyemeyeceğini belirtti. Eylem, daha sonra güçlü bir kor-san gösteri ve yürüyüşe dönüştü.

Eylem, çevre kamuoyu tarafından ilgi ile izlendi. Eylem alanına birçok basın mensupları da gelerek, yurtseverlerin ama-

dağıtıldı. Alman Elçilik Binası önünde Flamanca konuşma yapıldı ve "Faşist Rebmann", "Kürt politikacılarına özgürlük" vb. sloganlar atılarak gösteri yapıldı. Ardından miting alanına doğru yürüyüşe devam edildi.

demokrat örgüt ve kuruluş tarafından da desteklendi.

Baştan sona disiplinli, canlı ve gür sloganlarla geçen yürüyüş eylemi, Alman Hudut ve Gümrük Kapısı'na kadar devam etti. Hazırlıklarını daha önceden yapan Alman polisleri, Gümrük Kapısı'na barikatlar oluşturdular. Ancak Kürdistanlı yurtseverler, kararlılıklarından vazgeçmeyerek barikatları oldukça zorladılar. Böylelikle, politik tutuklularla sürekli dayanışma içinde olabileceklerini hem eylemle-

ancak Fransız polisi tarafından engellendi. Bunun üzerine yurtseverler de çelengi ateşe vererek yaktılar ve etrafında halay çektiler.

Basına da yansıyan ve kamuoyunun dikkatle izlediği yürüyüş, en son devrim andıyla sonuçlandı.

Yine, 24.10.1989 tarihinde Paris'te 80 kişilik ERNK taraftarı bir grup, Alman Konsolosluğunu işgal etti. Konsolosluk bahçesinde toplanan yurtseverler, kararlı ve gür sloganlarla eylemlerini sürdürdüler. Eylemin başlangıç saatlerinde yurtseverler, Fransız polisi ve Alman Konsolosluk polisinin saldırısına uğradılar. Fransız polisi, gaz ve cop kullanarak yurtseverleri alandan uzaklaştırmak

cını kamuoyuna duyurdular.

KOPENHAG

21.10.1989 günü 100'e yakın genç, kadın ve işçilerden oluşan bir grup Kürdistanlı yurtsever, protesto yürüyüşü gerçekleştirdi. Yürüyüş boyunca Danimarkaca sloganlar atılarak ve bildiriler dağıtılarak, eylemin amacı duyurulup B.Alman emperyalizmi teşhir edildi. Yürüyüşün bitiş noktasında eylem mitinge dönüştürüldü. Mitingde Danimarkaca, Kürtçe ve Türkçe konuşma yapılarak, Alman emperyalistleri protesto edildi ve kamuoyu Kürdistan halkıyla dayanışmaya çağrıldı. Eylem kısa süreli kültürel gösterilerle

Alandaki gösteri ve siyasi konuşmalardan sonra Cephe Andı içilerek yürüyüş eylemine son verildi. Yürüyüş büyük ilgi gördü. Alman emperyalizminin protestosunu içeren yüzlerce kart imzalandı ve Alman üst makamlarına gönderildi. Ayrıca TİKB taraftarları da yürüyüşe dayanışmacı olarak katıldılar. Yürüyüş, Hollanda basınına da yansıdı.

BASEL

21 Ekim 1989 tarihinde İsviçre'nin Basel kentinde, bir protesto yürüyüşü düzenlendi. ERNK taraftarlarınca gerçekleştirilen bu yürüyüşe 1500 civarında Kürdistanlı yurtsever katıldı. Ayrıca birçok devrimci

riyle, hem de de sözlü ve yazılı açıklamalarıyla bir kez daha kanıtlamış oldular.

Yürüyüş boyunca yoğun bildiriler ve Almanca yayınlar dağıtılarak İsviçre kamuoyu bilgilendirildi. Yürüyüşün coşkusu kamuoyunun hayli ilgi ve sempatisini kazandı. İsviçre basını ve televizyonu, yürüyüşü ve amacını kamuoyuna duyurdu.

ATİNA

Emperyalist Alman devletinin iki yıldan beridir haksız yere tutukladığı 19 Kürt politikacısı üzerindeki anti-demokratik uygulamalarını ve hazırlamış oldukları uyduruk mahkemelerini protesto etmek amacıyla Yunanistan'ın başkenti Atina'da bir işgal eylemi gerçekleşti.

23.10.1989 tarihinde Atina'daki Alman Tarih Araştırma (Arkeolog) Enstitüsü, 50 kişilik yurtsever, devrimci ve demokrat tarafından işgal edildi. ERNK, TKP-B, SVP ve Acilciler'in taraftarlarının katıldığı eylem yerine kalabalık sayıda basın mensubu geldi. Basın mensuplarına eylemin amacı genişçe izah edildi ve yazılı materyal dağıtıldı. Yaklaşık olarak iki saat süren eylem, basında genişçe yer alarak kamuoyuna duyuruldu.

Yine aynı örgüt taraftarlarınca 24.10.1989 tarihinde Atina'daki Alman Konsolosluğuna doğru bir yürüyüş düzenlendi. Yürüyüşe 100'ün üzerinde bir katılım sağlandı. Yürüyüş korteji, Alman Konsolosluğu önüne vardığında siyasi bir konuşma yapıldı ve konsolosluk kapısına siyah bir çeleng bırakıldı. Canlı sloganlar eşliğinde devam eden yürüyüş eylemi Yunan kamuoyunun da bir hayli ilgi ve sempatisini kazandı. Yine, Yunan basınının genişçe işlediği yürüyüş eylemine TDKP, TKP-ML Hareketi ve MLSPB taraftarları destekleyici olarak katıldılar.

Gazetemize ulaşan Feyka-Kurdistan'ın, FAC polisinin baskılarını protesto eden bildirisini yayınlıyoruz.

KAMUOYUNA

İki yıldan bu yanadır FAC polisi üye derneklerimize, derneklerimize üye olan yurtseverlerin evlerine sürekli ve sistematik baskılar yönelmektedir.

Özellikle 1987 yılından itibaren hiçbir gerekçeyle dayanmadan izinsiz olarak derneklerin ve evlerin kapıları kırılmakta, derneklere ve evlere zorla girilmekte, eşyalar tahrip edilmekte ve tüm bunlar yapılırken de, ne federasyonumuz yönetimine ne de derneklerimiz yönetimlerine haber verme gereği bile duyulmamaktadır.

Derneklerimiz yönetim kurulları ve dernek üyelerimiz soruşturmayla alınmakta, tehdit edilmekte ve işbirliğine zorlanmaktadır. Bu saldırılarda amacın, FAC'ta bulunan Kürdistanlı yurtseverlerin sindirilmesi, ürkütülmesi ve federasyonumuz saflarında örgütlenmesini engellemek olduğu kanıtlanmış bulunmaktadır.

FAC polisinin gelenek haline getirdiği bu saldırılara sürekli yenileri eklenmektedir. Ekim ayından bu yana bu anti-demokratik uygulamalar hızlandırılmıştır. Bu ayda B.Berlin, Hannover, Celle ve Nürnberg

kentlerinde bulunan derneklerimize ve 40'a yakın dernek üyelerimizin evlerine saldırılar düzenlenmiştir. 18.10.1989 Çarşamba günü Mannheim derneğimizin kapısı kırılarak içeri girilmiş ve arama emri gösterilmeden arama yapılmış, eşyalar yine tahrip edilmiş ve dernek lokalinde bulunan üyelere silah dayatılmıştır. Ardından onlarca dernek üyesinin evlerine baskınlar yöneltilmiş ve adeta bir terör estirilmiştir. 20.10.1989 Cuma günü ise bu sefer Frankfurt ve Saarbrücken kentlerinde aynı uygulamaların içerisine girilerek, derneklere zorla girilmiş ve dernek üyelerimize, federasyonumuzun düzenlediği eylem ve çalışmalara katılmaması tehditinde bulunulmuştur. Daha sonra üyelerimizin evlerine de baskınlar yapılarak, tehditler evlere kadar taşınmıştır.

Federasyonumuz bu anti-demokratik ve her türlü hukuksuzluktan yoksun baskı ve saldırıları en sert şekilde protesto eder, ilerici-demokratik kamuoyunu bu saldırılar karşısında sessiz kalmamaya çağırıyor.

**Feyka-Kurdistan
24.10.1989**

Tüm Kürdistanlı ve Türkiyeli devrimcilere!

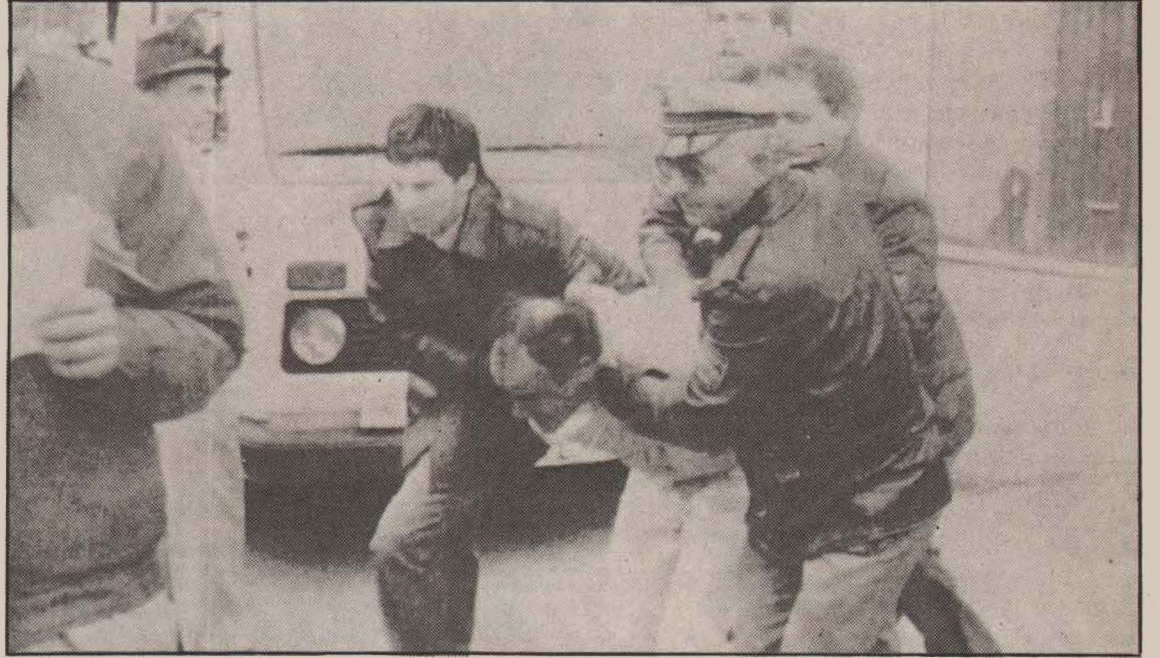
Batı Almanya'da tutuklu Kürt politikacıları desteklemek amacıyla Bayern Eyaleti'nin Lindau-B şehrinde Kürt çocukları, okulları 16.10.1989'dan 24.10.1989 tarihine kadar boykot ettiler. Alandaki yurtseverler ve demokratlar, başlayacak olan Batı Almanya-PKK Davası'nı protesto yürüyüşüne (21.10.1989'da) katılmak için hazırlanmışlardı.

baskınları ardından başlayarak saat 13.00'e kadar sürdü. Eylem yerine çok sayıda basın-yayın muhabiri geldi. Ayrıca 10'a yakın Alman demokrat ve bir avukat eylemimize katılarak desteklediler.

Eylemi dağıtmak için polis zor uygulamalarına başvurdu. Yurtseverleri zor yöntemiyle yakalayıp minibüslere doldurarak sürgüne gönderdi. Yurtseverler

açıkladılar. Yine kucağındaki bebekle hamile bir Kürdistanlı yurtsever kadın, sürgün minibüsünün önünde oturarak, "Biji Berxwedan, bimre kedxwari" sloganını attı ve Kürtçe olarak, "Hey... pêşmergeyê ARGK, me ji bindestîye xelabîkîn" diye bağrdı. 3 polis acımasızca Kürdistanlı kadını, kollarından tutup kenara çekti.

Sürgün yerlerine gönderilmek

Bunun üzerine, 20.10.1989 günü Alman polisi sabah saat 06.00'da baskınlar düzenleyerek, topladığı 25 Kürdistanlı ve Türkiyeli yurtsever-demokratı sürgüne gönderdi. Batı Alman emperyalizmi, faşist Türk devletinin uyguladığı politikanın benzerini uygulayarak, insanlarımızı farklı alanlara dağıtıp etkisiz kılmak istiyor. Fakat düşman ne yaparsa yapsın, biz direneceğiz.

Polisin uygulamalarına karşı eyleme geçtik. Eylem, polisin

sık sık, "Vur gerilla vur, Kürdistan'ı kur", "Yaşasın direniş, kahrolsun teslimiyet", "Biji Serok Apo" vb. sloganları haykırdılar. Eylemde kadın, çocuk, genç ve yaşlıların yer alması, kiminin öfkesini sloganlarla dile getirmesi ve kiminin de sürgünler karşısında ağlaması Lindau halkının büyük dikkatini çekti.

Polis 25 kişiyi yakalayıp sürgüne gönderiyordu.

Birkaç yurtsever ve bir Yugoslavyalı demokrat, cereyan fişini tutarak, intihar edeceklerini

üzere minibüslere bindirilen 25 yurtsever-devrimci susmadan sloganlar haykırdılar. Alınan bilgilere göre Augsburg şehri yakınında 25 yurtsever-devrimcilere uyuşturucu iğne vurularak susturulmuşlar.

Direnişimiz iki gün devam etti. Berxwedan aracılığıyla, bizimle dayanışma içine giren Alman demokratlarına teşekkür ediyoruz.

Kürdistanlı ve Türkiyeli yurtsever-demokratlar

NÜRNBERG'DE POLİS SALDIRILARI SÜRÜYOR

B. Almanya kriminal polisi, üç ayrı grup halinde 19.10.1989 günü üç yurtsever Kürdistanlı'nın evini bastı. Sabah saat 07.00 de baskınları gerçekleştiren her polis, grubuyla birlikte bir de Türk polisi hazır bulunuyordu. Polisler basılan evlerde karakollar kurarak 1.45 dakika süresince evlerde aramalar yaptı. Bu ani baskınların hukuki bir gerekçesi olmadığı gibi, polislerin elinde herhangi bir arama izni de yoktu.

Polisler, bastıkları evlerde buldukları mektup, adres, telefon numaraları vb. gibi tanıklık ve akraha arası en basit ilişki araçlarını bile suç unsuru olarak gördüler. Ayrıca evleri basılan yurtseverlere de avukatlara telefon açmaları yasaklandı.

Bu baskınlar dışında Kürdistan Kültür Merkezi de, arama izni olmadan polisler tarafından basıldı. Dernekte buldukları hemen her şeyi tutanaklara geçirdiler. Alman kriminal polisi, bu baskınlarını yoğunlaştırarak yurtseverleri sindirmek ve onları ajanlaştırarak ulusal kurtuluş mücadelesine karşı kullanmak

istiyor. Bu son baskınlarda, polis bizzat bu yönlü girişimlerde bulunarak, Federal Almanya-PKK Davası'nda ajanlık ve tanıklık yapmaları için yurtseverlere dayatmalarda bulunmuştur. Bu son baskınlarda da görüldüğü Alman polisi ile Türk polisi işbirliği temelinde yurtseverlere yö-

nelik sindirme hareketlerinde bulunuyorlar. Yurtseverlerin ev adreslerini bağlantılarını vb. her türlü ilişkilerinin tespitine çalışıyorlar. Böylelikle B. Alman devleti, TC gibi, Kürdistanlı yurtseverlere karşı kendi hukuk kurallarını ve yasalarını çiğnemeye devam ediyor.

TOPLANTISI

rası düzeyde haklılığını ortaya koymuştur. Tüm demokrat ve ilerici insanların bu mücadeleyi desteklemeleri gerekir" biçiminde düşüncelerini dile getirdi.

Avukat Ernest Ronte ise yaptığı konuşmada "Alman devleti bu saldırı ve uygulamalarını, bugün Kürdistan'da PKK önderliğinde gelişen ulusal kurtuluş mücadelesini engellemek için gündeme getirmiştir. Başka bir amacı olamaz. Bir ulusal kurtuluş hareketini yargılaması, terörist lanse etme gibi yöntemlere başvurmaması kendi yasalarıyla bile çelişmektedir" dedi. Toplantı, sık sık sorulan sorularla oldukça tartışmalı ve güçlü geçti.

Toplantı 3 saat sürdü. Batı Almanya'daki tutuklularla dayanışma platformunda yer alınması için öneri sunuldu. Bu öneriye olumlu yanıtlar geldi. Kürt Halkının Dostları Derneği, Avusturya Komünist Partisi'nin Gençlik Kolları, Sosyalist Partisi'nin Gençlik Kolları ve diğer örgütler platforma katılmayı kabul ettiler. 21.10.1989 tarihinde platform temelinde bir yürüyüşün düzenleneceği ve yine yapılacak tüm eylemlere destek verileceği açıklandıktan sonra toplantı sonuçlandırıldı.

avukat, "B. Almanya'nın başlatıldığı mahkemenin meşru olmadığı"nın gerekçeleri ile açıkladı.

Polis zaman zaman toplantıyı engelleme girişimlerinde bulundu. Polisler zorla salona girerek, toplantıdaki konuşmaları dinlediler.

Toplantıya, polisin müdahalesine rağmen 100'e yakın Alman demokrati katıldı.

BİLGİLENDİRME (Viyana/Berxwedan)

11.10.1989 tarihinde Avusturya-Kürdistan Komitesi Avusturyalıya yönelik, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ile dayanışma toplantısı yaptı. 60 civarında kişinin katıldığı toplantıda Kürdistan'daki son gelişmeler, Kürdistan halkının direniş tarihi, ERNK'nin örgütlülük düzeyi ve Alman devletinin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı geliştirdiği provokasyon oyunlarına ilişkin bilgilendirme yapıldı. Ayrıca Kürdistan'daki sosyal yaşam ve cezaevindeki savaş esirlerine ilişkin Almanca olarak video filmi gösterildi.

Kürdistan Komitesi adına konuşmayı yapan arkadaş yukarıda sıralanan konular üzerinde durarak ayrıntılı ve net bir şekilde açıklama yaptı.

Toplantıda Kürdistan Komitesi temsilcisinin yanı sıra, Viyana Üniversitesi profesörlerinden Bayan Dr. Charlotte, M. Teuber ve Batı Almanya'da tutuklu Kürt politikacı Ali Sapan'ın Avukatı Ernest Ronte konuşmacı olarak katıldılar.

Prof. Dr. Teuber, yaptığı konuşmada, "Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi desteklenmelidir ve bu mücadele uluslara-

NÜRNBERG'DE BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

(Nürnberg /Berxwedan)

16.10.1989 günü Feyka-Kurdistan, Alman sol örgütlerinden BWK, Kurdistan Komite, Kurdistan Solidarität ve Türkiyeli demokratların katıldığı bir toplantı yapıldı. Toplantıda son siyasal gelişmeler ve bu gelişmelerin özgülünde B. Alman devletinin Kürdistanlı politikacı ve yurtseverlere yönelik baskıları aktarıldı. Toplantıya katılan bir

ERNK İLE DAYANIŞMA GECELERİ

(Danimarka/Berxwedan)

14.10.1989 tarihinde Danimarka'nın Odensa kentinde ERNK ile Dayanışma Gecesi düzenlendi. YKWK tarafından düzenlenen geceye yurtsever Kürdistanlı ve demokratik çevrelerden 300'ün üzerinde bir katılım sağlandı.

Kitle, şehitlerin anısına bir dakikalık saygı duruşuna davet edildikten sonra gece programı sunuldu. Koma Nujin, çocuk folklor ve müzik ekibi ve Koma Hewan müzik grubu, Kürdistan'ın değişik alanlarından derledikleri oyun ve direnişçi türkülerini sundular. Büyük bir beğeni kazanan bu ekiplerden sonra sahneye çıkan Ozan Kurdo, Ozan Dilsoz ve Ozan Zinar devrimci direnişçi türkülerıyla kitleyi coşturdular. Gece programı yapılan siyasi konuşmayla daha da anlamlı bir yapıya büründü.

Büyük bir ilgi ve coşku içerisinde geçen gece, "APO Hate Hilvanê" halayıyla son buldu. Ayrıca YKWK Danimarka örgütü, Odensa Botanspor, Kopenhag Fratspor geceye yazılı mesajlarını sundular.

HOLSTEBRO

(Jylland/Berxwedan)

7.9.1989 tarihinde Danimarka'nın Holstebro şehrinde ERNK ile Dayanışma Gecesi düzenlendi. Geceye 250'nin üzerinde yurtsever Kürdistanlı ve Danimarkalı katıldı. Dani-

duğu devrimci marşlardan sonra, programa Holstebro çocuk folkloruyla devam edildi. Ozan Dilsoz'un okuduğu devrimci halk türkülerini beğeniyle dinlendi. Ardından sırasıyla Koma Hawar müzik grubu, Ozan Zinar, Koma Nujin ve Kopenhag çocuk folklor ekibi gece kitesini coşturdular. En son Apo Hate Hilvanê türkü-

süyle gece programı sona erdi.

Gecede Danimarkaca, Türkçe ve Kürtçe olarak Kürdistan'daki son gelişmeleri aktaran siyasi

29 Eylül-1 Ekim 1989 tarihleri arasında İspanya Komünist Partisi'nin gerçekleştirdiği geleneksel festivalde Kürdistan'ı temsilen ERNK-İspanya Temsilciliği de katıldı. 3 gün süren bu festivalde Avrupa komünist partileri, birçok kıtadan ulusal kurtuluş hareketleri ve sosyalist ülkelerin komünist partileri katıldılar.

Sosyalist ülkelerin komünist partileri ülkelerini tanıtırken diğer parti ve ulusal kurtuluş hareketleri de mücadelelerini tanıtırıyorlardı.

Kürdistan'a ayrılan yerde ise, ERNK bayrağı, çeşitli dönemlerde çıkarılan afişler, ve Kürt milli giysileri Kürdistan köşesini süslüyordu. Bu süre zarfında ülkemizi ve mücadelemizi tanıtan video kaseti de izleyicilere gösterildi. Ayrıca, Partimiz PKK'nin İspanyolcaya çevrilmiş programı, Cephe rozetleri, ERNK adına çıkarılan bildiriler ve çeşitli dillerdeki yayınlarımız yoğunca dağıtıldı. Ulusal kurtuluş hareketlerinden birçok temsilci mücadelemize ilgi

GELENEKSEL FESTİVAL'DE KÜRDİSTAN TANITILDI

duydıklarını, dayanışmacı ve başarı dileklerini belirtirken, sosyalist ülkelerin partilerinden temsilciler de standı gelerek son gelişmeler hakkında bilgi istediler ve başarı dileklerinde bulundular.

Son olarak 100.000 kişinin ziyaret ettiği festivalde, ülkemiz Kürdistan'a ve ulusal ba-

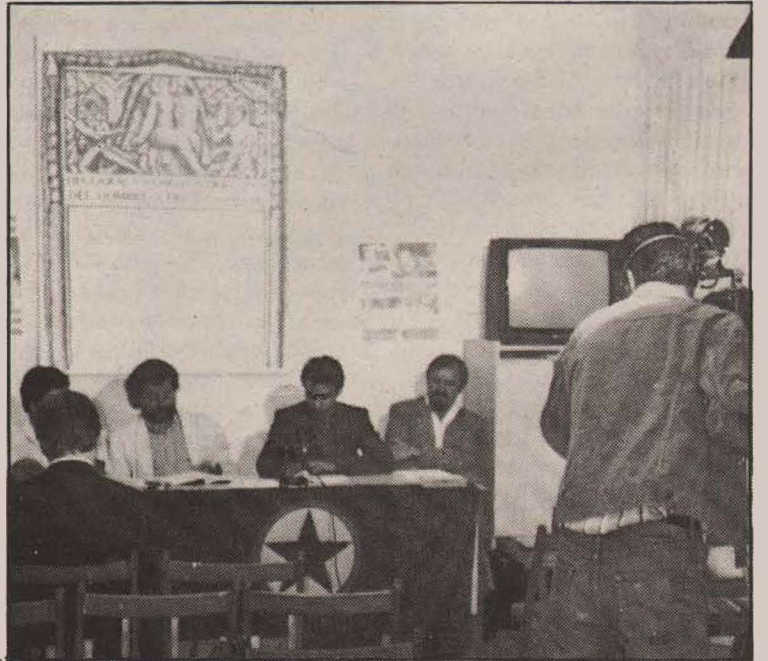
ğımsızlık mücadelemize gösterilen ilgi oldukça büyük oldu. En son İspanya Komünist Partisi Genel Sekreteri, Kürdistan köşesini dolaşarak, Kürdistan halkının mücadelesine ve ERNK'ye başarı dileklerinde bulundu. Bu esnada İspanya televizyonu da çekim yaparak, haber bülteninde Kürdistan köşesini görüntüledi.

İSPANYA'DA BASIN TOPLANTISI YAPILDI

14.9.1989 tarihinde TC Başbakanı Turgut Özal'ın İspanya'ya yaptığı ziyaret vesilesiyle ERNK-İspanya Temsilciliği bir basın toplantısı düzenledi.

T. Özal'ın İspanya ziyaretinin amacı, AT'ye girmek için İspanya hükümetinden destek almak, bu desteğe karşılık olarak "Türk silahlı kuvvetlerini modernize etmek" için 100 milyon Pts (İspanya parası) değerinde de silah

rını cezaevlerindeki insanlık dışı uygulamalarını ve ARGK savaşçılarına karşı kullandığı kimyasal silahları belgeleriyle teşhir ettikten sonra, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin PKK öncülüğünde geldiği aşamayı, Türk egemen güçleri ve kamuoyu arasında yolaştığı tartışmaları ve ARGK güçlerinin geliştirdiği eylemlere de somut örneklerle açıklık getirdi.

almak için çeşitli görüşmeler yapmaktı. Bu silahlar, hafif silahlar olmakla birlikte, küçük çaplı bombardıman uçaklarını da içeriyor.

ERNK-İspanya Temsilciliği adına yapılan basın toplantısına İspanya İnsan Hakları Örgütü, CC.OO.(İspanya'da ikinci büyük işçi sendikası) İspanya Komünist Partisi ve İspanya Halk Komünist Partisi katıldılar.

Basın toplantısında ERNK-İspanya Temsilciliği, TC'nin AT'ye girme çabası içerisindeyken, Kürdistan'daki katliamlar-

Basın toplantısına katılan davetliler de, Kürt halkının gelişen meşru mücadelesini desteklediklerini açıklarken, hükümetlerine de TC'yi desteklememesi çağrısında bulundular. Basın toplantısı, Pais Basko'daki (Bask ülkesinde) otonom televizyonda gösterildi. Ayrıca Diari 16, Egin, Diaria Voco ve Independiente adlı gazeteler de basın toplantısına genişçe yer verdiler.

**İspanya
ERNK taraftarları**

markalı demokratların geceye olan ilgileri büyüktü. Ayrıca geceye Tamiller de dayanışmacı olarak katıldılar.

Gece programı bir dakikalık saygı duruşuyla başladı. Kopenhag çocuk korosunun sun-

konuşmalar yapıldı. Gece boyunca atılan sloganlar düşmana olan kini ve nefreti dile getirirken, aynı zamanda Partiyeye, Cepheye, Orduya ve Önderliğe duyulan saygı, sevgi ve bağlılığın da kanıtı oluyordu.

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaşla çeşitli basın organlarının yaptığı röportajların yayınlanması işçi, öğrenci, kadın vd. toplum kesimlerinde büyük ilgi uyandırdı

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş, geçtiğimiz aylarda bazı yayın organlarının talebi üzerine röportajlar verdi Türkiye'den Toplumsal Kurtuluş ve 2000'e Doğru dergilerinin yanı sıra Batı Almanya'nın dünyanın 8 ülkesinde satılan ve tirajı yüksek olan Stern (Yıldız) dergisi, Genel Sekreter A.ÖCALAN yoldaşla yaptıkları röportajları yayınladılar.

Biliniyor, Türk sömürgeciliğinden emperyalizme ve işbirlikçi hain çevrelere kadar, hemen hepsinin en başta gelen amaçlarından biri PKK'yi çarpıtarak kamuoyundan tecrit etmektir. Sözkonusu PKK düşmanı bu çevreler, ellerindeki mevcut iletişim vb. tüm araçlardan, amaçlarını gerçekleştirmek için en azami düzeyde yararlanıyorlar. "PKK karanlık ve tehlikeli bir terör örgütüdür" şeklindeki gerçekle hiçbir ilgisi olmayan iddiayı işleyerek ilerici kamuoyunu şartlandırmaya çalışıyorlar. Bu yönlü çabalarında, önemli adımlar da atmış bulunuyorlar. İnsanlık düşmanı güçlerin PKK'ye yönelik sahtekarlık, yalan ve demagojiden ibaret olan bu propagandaları, onların taşıdıkları mantığın doğal bir sonucudur. Her şeye rağmen, gerçekler her gün biraz daha açığa çıkarak netleşiyor. Genel Sekreterimizin röportajlarda verdiği mesajlar yerini bularak, PKK düşmanlarının yarattığı "PKK imajının" ne kadar sahtekarca olduğunu dü-rüst insanlar nezdinde açığa çıkardı. Gerçekleri yalın bir şekilde dile getiren mesajlar, kamuoyunun büyük ilgisini

çekti.

Türk sömürgeciliği, kendi sahtekar demokrasi maskesi altında fazla dayanamayarak DGM'sini harekete geçirdi. Toplumsal Kurtuluş'tan Yalçın Küçük ve 2000'e Doğru dergisi hakkında millî duyguları zayıflatıcı yayınlar yaptıkları gerekçesiyle soruşturma açtı. 2000'e Doğru dergisinin, röportajın ikinci bölümünü yayınlanan sayısı toplandı.

2000'e Doğru dergisinde, A. ÖCALAN yoldaşla yapılan röportajın yayını devam ediyor. Türk egemenlerinin tarihsel süreçleri ve bu süreçlerle yapılanan çağdışı karakteri, Türkiye'deki toplumsal yapı ve Türkiye devrimci-demokratik hareketinin sorunları konularına ilişkin gerçekleri aktaran röportaj, geniş toplum kesimleri tarafından büyük bir ilgiyle okunmaktadır. En yalın şekilde Türkiye ve Kürdistan halklarına, üzerinde ciddi olarak düşünülmesi gereken mesajlar sunan A. ÖCALAN yoldaşın Türkiye, Kürdistan gerçeğine ve devrim mücadelesine ilişkin görüşleri, büyük bir dikkatle okunuyor.

Röportajın konularından biri olan Türkiye ve Kürdistan halklarının birlik sorununa getirilen açıklamalar ise, röportajı okuyan kesimlerde büyük sempati kazandı. Çünkü bu sorun birçok sol gücün üzerinde tartıştığı ama sağlıklı bir sonuca ulaşmadığı konulardan biridir. "Türkiye ve Kürdistan halklarını devrim birleştirir" belirlemesiyle A. ÖCALAN yoldaş, kafalardaki bu yönlü sorunlara netlik kazandırdı. Bu bağlamda, PKK'nin sadece bir ulusal kurtuluş hare-

keti olmakla sınırlı olmadığı, büyük bir enternasyonalist öze sahiplik ettiği ve Türk halkının da en büyük dostu olduğu gerçeği gözler önüne serildi.

Abdullah ÖCALAN'la yapılan röportajları yayınlayan dergilerin tirajlarındaki büyük artış, kamuoyunun Genel Sekreterimiz Abdullah ÖCALAN ve dolayısıyla Partimiz PKK'nin görüşlerine olan büyük ilgisini gösteriyor. Bu noktada da bir gerçek ortaya çıktı. Demek ki, başta Türk egemenleri olmak üzere, tüm PKK düşmanları bütün sahtekarca çabalarına rağmen kamuoyunu inandıramamışlardır. Bu yoğun ilgi, kamuoyunun PKK'yi PKK'den öğrenmek için büyük istek duyduğunu gösteriyor.

2000'e Doğru dergisi, A. ÖCALAN'la yaptığı röportajın ilk bölümünü yayınlaması ardından, Diyarbakır Bürosu aracılığıyla Diyarbakır'da toplumun farklı kesimleri arasında röportaja ilişkin bir anket yapmıştır. Daha röportajın ilk bölümünün yarattığı derin etki, TC, sömürgeciliği açısından ürkütücü bir sonuçtur. Bu anketin ortaya çıkardığı gerçek, Partimizin ve onun aydınlatıcı görüşlerinin topluma kapalı tutulduğu, çarpıtıldığı ve fakat buna rağmen toplumun buna inandırılmadığını açıktan ortaya koyuyor. Anket, Diyarbakır'la sınırlı olsa da onun sonuçları tarafsız kesimler arasında genel bir eğilimi yansıtır. Bir de Partimizin direkt etkilediği ve sempatisini topladığı milyonların ise günümüz Kürdistan'ının aynası olarak düşünülmesi yerinde bir sonuçtur.

ÖNEMLİ GÖRDÜĞÜMÜZ RÖPORTAJA İLİŞKİN ANKETİ OLDUĞU GİBİ YAYINLIYORUZ

İşçi (38): Röportaj çok güzel. Birlik isteminin dile getirilmesi, dargrupçu anlayışların aşılması olumlu.

İşçi (45): Bugüne kadar PKK hareketinin Türk düşmanı olduğu şeklinde yaygın bir kanı vardı. Bu röportaj bunun tersini kanıtladı.

Memur (26): Apo kendi gerçek gücünün farkına varmış. Ayakları yere basıyor. Türkiye devrimci hareketi ile dayanışma ve birliği ifade etmesi güzel. Milliyetçiliği eleştirmesi ve sınıf tavrını benimsemesi be-lirlenmesi gereken bir başka olumlu nokta.

Öğrenci (24): Uusal sorunun ikinci plana itilmesi, sınıf sorununun birinci plana alınması olumlu. Ayrıca din konusunda da netlik var.

Öğrenci (24): Apo'nun yanıtlarını olumlu buluyorum. Kürt sorunu daha da aktüel hale getiriliyor.

Öğrenci (25): Önasya'da halkların birlikte mücadelesi fikri beni heyecanlandırıyor.

İşçi (33): Apo'nun enternasyonalist bir yaklaşımı olduğu anlaşılıyor. Olumlu görüyorum.

İşçi (23): Apo aşırı milliyetçi olarak biliniyordu. Röportajda bunun doğru olmadığı ortaya çıktı.

Öğrenci (21): Bugüne kadar basında yeralmış en objektif röportaj. Burjuva basının yıllardır propagandasını yaptığı "kan emici", "eşkiya", "terörist" şeklindeki karalamalar çürütülmüş oluyor.

Esnaf (35): Amerika'ya ilişkin soru ve verilen cevap güzeldi. Yasal çerçevede yapılabilecek en güzel röportaj.

30 yaş civarında 6 işçi: Uç gündür aramızda röportajı tartışıyoruz. Çok güzel. Amerika konusundaki soru ve cevap güzel. Diğer ülkelerdeki Kürtler konusuna açıklık getirilmemiş.

Serbest meslek (35): PKK'ya gerektiğinden daha fazla önem verildiğini düşünüyorum. Derginin bu tutumunun ardında başka hesaplar yatıyor olabilir.

Sendikacı (25): Apo'nun kardeşlikten söz etmesi çok iyi. "Bende kürtlük aşkı yok" demesini de olumlu karşılıyorum.

İşçi (26): Kapak sloganını anlayamadım. Bana göre "aşk" olmalıydı.

Öğrenci (26): Kürtlük aşkının olmaması, bağımsızlık olgusunu ortadan kaldırmaz. Şovenizm iyice teşhir edilmiş.

Mükemmel bir birikim olduğu anlaşılıyor.

İşçi (41): Kürtlük aşkından daha önemli olan özgürlük kavramı. Röportajda bu var. Ama kanımca Apo'nun özel hayatına çok fazla girilmiş.

Öğrenci (26): Röportaj klasik anlamda milliyetçi mücadelenin iflas ettiğini ve ulusal kurtuluş mücadelesinin sınıfsal karakterli olduğunu güzel bir şekilde ortaya koyuyor. Türkiye halkına rapor sunulması önemli.

Müteahhit (29): Apo'nun geldiği nokta ilginç. Katı milliyetçilikten sıyrılmış.

Teknisyen (27): Apo esaas düşüncesini açmamış. Ama Türk basınının tanıttığı ölçüde katı olmadığı ortaya çıktı. Yapıcı bir yaklaşımı var.

Politikacı (35): (SHP sol kanadından) Doğu, amacına ulaştı. APO'nun ağzından Kürt milliyetçiliğini vurdu.

Pazarlamacı (40): Çok güzel. Apo'nun "Köle kürdü sevmeyin" sözü beni sarstı. (Bu kanıyı çok sayıda insan paylaştığını ifade etti.)

Gazeteci (22): Apo, Kürt liderliğinden Türkiye liderliğine soyunuyor.

Emekli işçi (42): Doğu, Apo'nun biteceğini biliyor. Doğacak boşluğu doldurma çabasında.

İşçi (35): Yazıyı okuyunca hayret ettim. Apo, nasıl bu kadar aşama gösterdi!

Öğrenci (21): Röportaj bana, sosyalizmin en iyi çözüm olduğu mesajını verdi. Millî mesele başka türlü çözülemez.

Öğrenci (23): Doyurucu buldum genellikle. Ama ülkedeki mücadelenin boyutlarının yansıtılmayışı bir eksiklikti. Bu tür yayınların devam etmesi gerekiyor.

Öğrenci (20) (kız): Apo dünyanın en yakışıklı lideri.

Öğrenci (24): Çok önemli sorunlara da inilmiş. Dil sorunu, Kürtlük gibi. Net olmayan birçok nokta, milliyetçilik, barış sorunu, Türklere bakış ve Apo'nun kişiliği vb. açıklığa kavuşmuş oldu. Olumlu görüyorum.

İşsiz (19): Apo olağanüstü bir lider. Halk arasındaki birçok yanlış imajı silmiştir. Verdiği mesajlar üzerine iyi düşünülme-lidir. Özellikle "lanetli Kürt" konusunda söyledikleri.

Öğrenci (19): Bu röportaj beni heyecanlandırdı. Resimler iyi. Perinçek iyi sormuş.

Öğrenci (19): Güzel olmuş. İkinci bölümü de okumalıyım.

Impressum:
Metin Özkan
Adlerstr. 7
2085 Quickborn

Yazışma adresi:
BERXWEDAN
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme adresi:
BfG. - Bonn
Konto Nr.: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya 3.00 \$
Avusturya 18.00 s.
Belçika 60.00 bfr.
Danimarka 8.00 dkr.
Fransa 6.00 ff.

Hollanda 3.00 hlf.
İngiltere 0.80 £
İsveç 6.00 skr.
İsviçre 2.50 sfr.
Norveç 10.00 nkr.

ADIM ADIM KÜRDİSTAN

Sömürgecilere geçit vermeyen Kürdistan'ın gümüş kapısı

D E R S İ M

(Tunceli)

- I -

ADI NEREDEN GELİYOR?

Bu beldemizin adı, 1937'e kadar Dersim'di. Günümüzde de halkımız arasında Dersim olarak anılır.

Türk sömürgeciliği, gerçekleştirdiği barbarca katliam sonucu bölgenin adını Tunç Eli yaptı. Bir daha isyanların patlak vermesi halinde "Tunç eli"yle kanlı şekilde bastıracağını empoze etmek istedi.

TC, 1938 vahşi katliamı sürecinde adını "Tunçeli" olarak değiştirdi. Çünkü bu beldemiz coğrafik özellikleriyle bölge halkının yabancı istila ve işgali tanımayan direnişçi geleneği ile tam bir uyum sağlamıştır. Bu iki olgu o kadar içiçe geçip bütünleşmiştir ki, tarihte hiçbir işgalci güce geçit vermemiştir. Dersim, tarihimizde oynadığı bu rolünden dolayı işgalciye geçit vermeyen Kürdistan'ın gümüşkapısı anlamındadır. Türk sömürgeciliği bu tarihsel adı öldürmek amacıyla, 1937'de, "Tunç elimle sizi böyle ezirim" anlamına gelen "Tunçeli" adını koydu. Böylece halkımızın bu yönlü de tarihi ile bağını koparmak istedi.

Ayrıca dağları gümüş renginde oldukça sarp ve geçit noktaları da kapıyı andırmaktadır. İsmi buradan alan Dersim; Kürtçenin Zazaca lehçesinde "der" kapı, "sim" ise gümüş anlamındadır.

KISA TARİHÇESİ

M.Ö.2000-1000 yılları arasında Kuzey Avrupa'dan hareket edip Kafkasya'ya yerleşen Ari kavimleri, burada yerleşik yaşam sürdürüyor.

Ancak daha sonraları Med ve Persler, Mezopotamya'ya inerken, Hindular ise indi-kuş (indus) vadisine yönelirler.

Mezopotamya'ya inen Med ve Perslerin burada yerleşik yaşam kurmalarına Asurlar imkan tanımamakta. Askeri alanda güçlerini örgütleyen Med ve Persler, Asur İmparatorluğu'na saldırırlar. Ancak sonradan gelen ve Ari kavimlerinden olan İskitlerle Asurlar işbirliği yaparak Med ve Perslerin saldırılarını geri püskürttüler. Bu savaşta yenik düşen Med ve Pers kavimleri, M.Ö.715'lerde Med komutanı Keyakser önderliğinde birleşerek "Ekmedane" adında bir şehir kurarlar. Bu şehirde askeri

alandan örgütlenen Med ve Persler önce Asurları, daha sonra da 560 yıllarında Dersim yöresini de kapsayan Kürdistan geneline yayılırlar.

Medlerin Dersim alanını etkileri altına almasıyla birlikte burada yerleşik yaşama geçilir. Medler bu alanda özellikle dinsel alanda yüzyıllar boyunca silinmeyen izler bırakırlar. Bu dönem yaygın olan Zerdüşt dini Dersim'i de etkisi altına alır ve bu, günümüze kadar da birçok özelliğiyle kendisini korur ve halk tarafından yaşatılır.

Med devletinin 550 yılında Persler tarafından yıkılmasından sonra, Kürdistan'la birlikte Dersim de Perslerin egemenliği altına girer. Bundan sonra Dersim, her yıl Perslere 400 talanton gümüşle birlikte 20.000 at vergi öder.

Pers İmparatorluğu'nu kazandığı zaferlerle çökerten Büyük İskender Kürdistan'ı zapteder, fakat egemen olamaz. Yeni fetihler için Hindistan'a doğru yönelir. Bundan istifade sık sık patlak veren isyan hareketlerinin başında Dersim yöresi gelir. Büyük İskender döneminde isyanlar bastırılmaz, fakat öldükten sonra yerine geçmesini istediği Perdikkas ordusuyla Dersim'de isyan üzerine yürür ve neticede isyanı bastırarak Dersim'i Makedonya topraklarına katar.

M.Ö.140 yılında Dersim, Partların egemenliği altına girer. Bu dönemdeki siyasal çatışmalar alabildiğine karmaşık ve çok yönlü çekişmelerle doludur. Bölge sürekli Partlarla-Romalılar arasında el değiştirir. Bu çekişmelerden dolayı bölgede istikrar sağlanamaz.

Part devletinin mirasçısı olan Sasaniler, ilk önce Romalılar ve Bizanslılarla, daha sonra Araplarla savaşırlar. Bölgede bu süreç içerisinde yine bir istikrardan bahsedilemez, ta ki Sasaniler 503 yılında Dersim'e egemen olana kadar. Ancak tarih boyunca Dersim'in dağlık bir bölge olmasından, kontrolünün sağlanmasındaki güçlüklerden dolayı, bütün devletler için olduğu gibi, Sasaniler açısından da söz konusu egemenlik her zaman şaibeli kalmıştır.

Bu arada önemli bir olay Ermeni tarihçilerinin eserlerinden geçer. Şöyle ki; Tsimiskes adlı Dersimli -bu ad Cemişgezek'le özdeşleştirilir- biri vardır. Tsimiskes oldukça iyi bir yöneticidir. Aynı zamanda askeri yetenek, zeka ve cesaretli kişiliğinden dolayı Bizans yüksek aristokrasisi içinde önemli yerler edinir. Hatta doğu orduları komutanlığından sonra 964 yılında Bizans'ın ünlü imparatoru olarak tahta geçer.

Birçok başarılı seferden sonra 976 yılında hastalanarak ölür.

756'lardan itibaren Abbasilerin etkili olduğu Dersim yöresi, Abbasilerin baskıcı yöntemlerine karşı da isyan eder. 772 yılında Abbasi yönetimine karşı, Dersim yöresinde genel bir ayaklanma gerçekleşir. Diğer taraftan da Abbasilerle Bizanslılar savaş halindedirler. Bu savaşta Bizanslılar oldukça yıpranarak yorgun düşerler. Abbasiler ile Bizanslılar yoğun savaşlar nedeniyle önemli bir gerileme dö-

'38 katliamını gerçekleştiren bir eşkıya birliği...

mini yaşarlarken, Türklerin akınları belirmeye başlar. Bu sırada 1051-1052 yıllarında Mazgirt ilçesi yakınlarındaki Bağın'de toplu bir ayaklanma olur. Taht'ta bulunan Bizans İmparatoru Manuel, isyanı bastırmak için yöreye Beros komutasında bir orduyu sevk eder. Beros, Bağın'ı yakıp yıkarak eşine ender rastlanan bir talan ve zulüm yapar. Oldukça zayıflayan Bizans İmparatorluğu'na son darbeyi 1071 yılında, Kürt beylerinin de desteklediği ve büyük güçler sunduğu Alparslan tarafından indirilir. Alparslan'dan sonra da, Kürt beyliklerince yapılan yardımlar söz konusudur. Örneğin; Alparslan'ın kardeşi Kavurd ile oğlu Melik Şah arasındaki taht kavgasında, Melih Şah'tan yana tavır takınır. Ve önemli başarılar elde edilir.

1243 Köseadağ savaşı ile Moğollar, Anadolu Selçuklularını yener ve düzenli vergiye bağlarlar. Nuri DERSİMİ, "Kürdistan Tarihinde Dersim" adlı kitabında Moğolların Selçuklulara hücumu sırasında Dersimlilerin dağ geçitlerini kapatarak, Moğollara yol vermediğini belirtir. Ve bunun sonucunda Moğolların Anadolu'yu işgalinden sonra Erzincan Valiliği, Dersim üzerine yürür. Moğol ordularıyla Dersim kuvvetleri arasında kızıl kilise

civarında iki ay devam eden çarpışmalar olur. Bu çarpışmalardan Dersimliler galip çıkarlar. Bu, daha sonra Moğol kökenli olan İlhanlılar karşısında yıllarca süren çarpışmalarda da aynı sonucu verir.

Akkoyunluların saltanatı devrimde, bu devletin Erzincan Valisi, Dersim'i egemenlik altına aldığı için Dersimliler tarafından öldürülür. Dersimlilerin, Akkoyunluların hükümrânlığına indirdikleri bu darbe, 14.yy. sonlarına kadar Dersim'e tam bir

isyanlara, direnişlere sahne olmuştur. Bu yörede bilinen ilk isyan girişimi M.Ö. XIV.yy'da olmuştur. Hititlere karşı Mitaneler desteğiyle meydana gelir. Ayaklanmanın başarılı olmasıyla, Mitanni egemenliği yörede sağlamlaşır. O günden itibaren de -mevcut belgeler gözden geçirildiğinde- Roma, Makedonya, Bizans, Ermeniler ve Abbasilerin dönemlerinde yörede ayaklanmalar eksik olmamıştır. Bu havalinin Erzincan, Elazığ, Sivas, Malatya platoları arasında kalan dağlık ve savunmaya elverişli konumu, bu bölgedeki her yabancı güce karşı savunma membaı oluşturmıştır. Bölge olduğu gibi isyanlara elverişli bir zeminedir. Bundan dolayı da ardi-arkası kesilmeyen karışıklıklara, istikrarın sağlanamayışına sahne olmuştur." (Tarihsel Gelişim sürecinde Tunceli)

Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküş sürecine girmesiyle oluşturulmak istenen yerli vali, kaymakam vb. idaresinde merkezi bir otorite karşısında isyanlar devam eder.

20.yy'ın başlarına kadar imparatorluk orduları, Dersim üzerine hareketler düzenler. Örneğin 1907 yılı ortalarında Harput komutanı Neşat Paşa'nın görevlendirdiği Miralay Halis birlikleri, Dersim'e saldırıya geçerler. Burada Kürt aşiretleri taktik bir geri çekilişi düzenleyerek, ordu birliklerini oldukça sarp ve derin yamaçlı Ali Boğazı'na çekerler. Bu birlikleri, komutanları Halis Beyle birlikte imha ederler. İmparatorluk yenilginin ardından bizzat Neşat Paşa'nın komutasında Elazığ, Erzurum, Erzincan hatta Trabzon'da mevcut tüm askeri birlikleriyle büyük bir saldırı düzenler. Fakat bu 22 taburdan oluşan Türk birlikleri, Keko Ağa komutasındaki Kürt birlikleri tarafından akıllara durgunluk veren bir kahramanlıkla alt edilirler. Ancak Keko Ağa'nın bir suikaste kurban gitmesi sonucu Osmanlı birlikleri Hozat'a girmeyi başarırlar. Ve bu süreçte birlikte, günümüzde de etkin bir şekilde yürütülen kışla kültürünün ilk adımları atılmış olur. Neşat Paşa, tavizler yoluyla Kalan aşiret reisi Nuri vasıtasıyla Şemkan, Vesikan ve Koçan aşiret reislerini görüşmelerle ikna eder. Fakat Seyit Rıza'nın, sonuna kadar direneceklerini, asla anlaşmaya katılmayacaklarını ve her ne pahasına olursa olsun direnecek bağımsızlıklarını koruyacaklarını belirtmesi üzerine, bu oyun önemli oranda boşa çıkarılır. Bunun karşısında Neşat Paşa tutunamayarak Elazığ'a geri çekilmek zorunda kalır.

Dersim tarihinin bu boyun eğmezliği ve direnişçiliği karşısında; Osmanlıların iki yüzlü tarihinde vuku bulmuş bir olaya açıklık getirmek gerekir: Neşat Paşa'nın yenilgisinden sonra meşrutiyet hükümeti dördüncü orduyu, İbrahim Paşa komutasında Dersim üzerine sürer. Oldukça vahşi bir şekilde Dersim'i silahsızlandırmaya kalkışır. Bu girişimden haberdar olan yöre halkı, olduğu gibi yerleşim alanlarını terkederek dağlara çekilir. Bu çekilişle birlikte Türk kuvvetleri büyük bir kuşatma altına alınır. Türk ordusu, erzak sıkıntısına düşmesi ve cephane ikmalinin kesilmesi üzerine Kürt birliklerine teslim olarak, aman diler. Dersimliler, kendilerinden aman dileyen birini reddetmek milli geleneklerine aykırı olduğundan dolayı, İbrahim Paşa'yı affederler. Ve ayrıca onu hükümet karşısında sorumluluktan kurtarmak için de kullanılmaz halde olan yüz kadar silahı kendisine verirler. Güya bununla aşiretler emre uymuş ve silahları teslim etmişlerdir! Bu formalite üzerine İbrahim Paşa alandan geri çekilir. Ve bu hareketler böylesine "büyük bir zafer kazanarak" sona erer.

Dünya çapında gelişen emperyalist bunalım sonucu 1914 yılında I. Dünya Savaşı patlak verir. Ekonomik yönden zayıf olan Osmanlı İmparatorluğu bu savaşta yenik düşer. İngiliz, Fransız ve Yunanlılar, Osmanlı İmparatorluğu'nun egemenliği altındaki toprakları işgal ederler.

Bağımsızlık için elverişli koşullar olmasına rağmen, Kürdistan genelini kapsayan ulusal karakterli bir oluşum sağlanamaz. Böyle olunca da çıkan isyanlar yerel düzeyle sınırlı kalırlar. Modern önderliğe kavuşamayan hareketler doğal olarak yenilgi-den de kurtulamazlar. Çünkü hareketlerin önderlikleri feodal niteliklidir. Böyle olunca da ulusal çıkarlardan ziyade bölgesel, aşiretsel ve ailesel çıkarlar esas alınır. Bu da yenilgiyi kaçınılmaz kılar.

TC'nin kuruluşuna geçmeden önce, tarih boyunca Dersim aşiretlerinin Osmanlıya karşı direnişlerinin temelinde mezhepsel çelişkilerin olduğunu da belirtmek gerekir.

Selçukluların Anadolu'ya girişleriyle birlikte, Türk boylarının alt kesimini oluşturan Türkmenler ve diğer ezilen, sömürülen yığınlar üzerinde yoğun bir baskı ve sömürü gerçekleştirilir. Buna tepki biçiminde ortaya çıkan bu kesimler, kurtuluşçu Şialık ideolojisine sarılmakta bulurlar. Zaten o dönemde İran Şahlığı'nın misyonerleri bu alanlardadırlar. Onlar da bu muhalefeti örgütlerler. Hatta yerel temsilcilikler de oluşturulur.

Bu dönemden itibaren önce Şialık ve zamanla ondan sapma biçiminde ortaya çıkan Aleviliğin Dersim'de oluşumu bu döneme dayanır. Yöre halkının Alevi oluşu nedeniyle onu sürekli merkez feodal Osmanlı İmparatorluğu'na -ki sultanların hepsi Sünnidir- karşı hep başkaldırı halinde tutar. Osmanlı İmparatorluğu ile hiçbir zaman uzlaşmazlar.

Yavuz Selim zamanında Osmanlı İmparatorluğu, hasmı

olan İran Safevi İmparatorluğu'na karşı bir genişleme amaçlı seferine çıkar. Doğuya yönelik bu geniş amaçlı seferinde, Şiilik, Kürdistan gerçeğinde bir rol oynayacaktı. O zaman Kürdistan üzerinde kim denetim sağlarsa, Kürdistan beyliklerini kim yanına çekerse bu savaşın kaderi onun lehine sonuçlanıyordu.

Yavuz'un yönelişinin az öncesinde bu beyliklerin çoğu İran saraylarındadır. Osmanlı İmparatorluğu'nun Şahlık üzerine yönelimi ortaya çıkınca, Şahlığın kendi çıkarları için uygun olmadığını gören -ve buna dinsel ve mezhepsel etkiler de eklenince-, Sünni Mezhebinden olan Kürt beylikleri Osmanlı İmparatorluğu yanında yer alırken; Dersim de dahil Koçkiri aşiretleri, İran Şahlığı yanında yer alırlar. Böyle olunca da Osmanlı İmparatorluğu ile Dersim ve Koçkiri aşiretleri arasında savaşlar tarih boyunca devam eder. Birçok kez ağır yenilgi ve darbe alan aşiretler her ne pahasına olursa olsun, tarihin hiçbir döneminde Osmanlıya boyun eğmeyeceklerdi.

Osmanlı İmparatorluğu, alanı kendi denetimine açmak, asker ve vergi toplamayı rahatlıkla başarabilmek için, isyanları ezmeyi önüne hedef olarak koyar. Bunun için de yeni taktikler geliştirir. İsyen bölgesi ile merkezi otorite arasında tampon bölgeler oluşturur. Bu tampon bölgelere Türk egemenlerine bağlı işbirlikçiler getirilerek yerleştirilir. Nasıl ki, eskiden İranlılarla Osmanlılar arasında böyle bir tampon rol oynayan işbirlikçi birlikler oluşmuşsa; bu dönemde de Osmanlı devletinin kuruluşlarıyla isyan halindeki halk arasında bir uzlaşma noktası bulmak isteyen işbirlikçiler olmuştur. Buna boyun eğdirme ya da casusluk faaliyeti denilebilir.

İşte, yeni bir işbirlikçi kesimin türemesi, mahalli koşullarda böyle ortaya çıkıyor. Kürdistan genelinde bu böyle iken, kuzey de Elazığ, tamamen isyanlara karşı geliştirilir. O dönemde Dersim alanında gelişen isyanların bastırılmasında şimdiki özel valiliğe benzer bir genel müfettişlik Elazığ'da kurulur. Hatta bu merkez Koçgiri, Palu vd. bazı yörelerde ortaya çıkan isyanların bastırılmasında kilit rol oynar.

Bu müfettişlik aracılığıyla çok sayıda işbirlikçi örgütlenir. Bu işbirlikçiler isyanların parçalanıp ezilmesinde önemli rol oynarlar. Örneğin Koçgiri bölgesi direniş liderlerinden Ali-Şer'in katledilmesinde kullanılan provokatör bu merkezde yetiştirilir. Kısacası Osmanlı İmparatorluğu döneminden başlayarak günümüze kadar başta Dersim olmak üzere, Kürdistan'ın diğer birçok alanında patlak veren isyanlara ve günümüzde de ulusal kurtuluş hareketine karşı Elazığ, isyanları bastırmak için merkez olarak kullanılmak istenmektedir.

1920'lerde Osmanlı mirası üzerinde şekillenen TC yine de Dersim alanı üzerinde denetim kuramaz. Dersim aşiretleri de yine bu yıllarda eskiden olduğu gibi, dış saldırılara karşı güç birliği halindedirler.

Sömürgeci Türk devleti Kürdistan'ın birçok alanını kat-

liamlarla egemenliği altına almıştır. Ve şimdi de Dersim üzerinde egemenlik kurma ve bu alanı kendi sömürüsüne açmak ister.

1920'ler sonrası Dersim'e vali olarak atanan General Abdullah Alpdoğan, can telaşıyla karargahını Dersim merkezine kuramaz. Bu nedenle Elazığ'a yerleşir ve burada geliştirdiği fitne-fesat ve provokatif hareketlerle Dersim aşiretlerini birbirine düşürmek, teslimiyete zorlamak ve böylelikle alan üzerinde egemenlik kurmak ister. Bunun için yanına çektiği bazı işbirlikçi hain unsurlarla böylesi bir girişime yönelirken, çıkardığı bir beyannameyle Dersim ve Bingöl mıntıklarında sıkıyönetim ilan eder. Bu tarihten itibaren Dersim'in birçok alanında askeri kışlalar inşa edilir. Bu, katliam hazırlıklarıdır. Bütün bu yönelimler karşısında Dersim aşiret ileri gelenleri toplanır. Ancak kimi aşiretler arasında eskiden beri süregelen çelişkiler nedeniyle önemli bir birlik oluşturulamaz. Fakat birbirleriyle dost olan aşiretler kısım-kısım, bölge-bölge ittifak yaparlar.

Başta Seyit Rıza'nın önderliğinde Abbasan, Ferhadan, Karabalyan, Bahtiyar aşiretleriyle Yusufan, Haydaran ve kısmen de Kalan aşiretleri ittifak yapmışlardır. Ovacık, Mazgirt, Pülümür ve Nazmiye bölgelerinde bazı aşiretler tarafsız kalırken, Hozat'ta bazı aşiretler düşmana teslim olur.

1936 yılına doğru A. Alpdoğan, Seyit Rıza ile Elazığ merkezinde bir görüşme yapar. Seyit Rıza'nın zekası, Alpdoğan'ın ruhi durumu ve Dersim hakkında düşündüklerini anlamaya yeter.

Alpdoğan, yayınladığı bir genelgeyle Dersim aşiretlerinden ikiyüzbin martin silahını ister. Aşiretler ise silahını vermekten ziyade olası saldırılar karşısında hazırlıklara girerler. Bunun üzerine, alana karakollar tahkim edilir. Demenan ve kısmen de Nazmiye aşiretleri, alanı çevreleyen yerlerde konumlanan askeri karakollara saldırır, tahrip eder ve silahlarına el koyarlar.

İsyen önderi Seyit Rıza'nın yeğeni Rayber, isyandan yana görünse de, aslında isyandan yana olmadığı, ihanetçi bir rol aynadığı, Alpdoğan'ın özel temsilcisi Kurmay Binbaşı Şevket'le işbirliği yürüttüğü ve Hozat'ta yapılan görüşmelerde sık sık para aldığı ortaya çıkar.

Savaşın ağırlık merkezi Seyit Rıza üzerinde olurken, esas olarak savaş planlarını Ali-Şer geliştiriyordu. Bu nedenle General Alpdoğan'ın en temel hedefi Ali-Şer'i imha etmektir. Bunu gerçekleştirmek için Rayber kullanarak savaş alanına gönderilir. Rayber, savaşmak istediğini belirtir. Seyit Rıza dışında -ki yeğeni Rayber'e güvenmediğini ilan eder ve onun bir ihanetçi olduğunu söyler- başta Ali-Şer olmak üzere diğer aşiret reisleri de Rayber'e güvenirler. Rayber, her zaman Ali-Şer'le ilişkisi içerisinde olduğu için, Seyit Rıza'nın bütün planlarına vakıf olur. Bu arada Seyit Rıza, Ali-Şer'den İran'a iltica etmesini, orada dış ilişkileri sürdürmesini ve gerekli siyasi desteği sağlamasını ister. Böyle bir planı sezen Rayber, Ali-Şer'in tam gitme hazırlığı

içerisinde olduğu bir anda, sekiz silahlı arkadaşıyla birlikte Ali-Şer'in ziyaretine gider. Rayber, bu ani ziyaretin sebebini soran Alişer'e; "Aç ve yorgun olduğundan birkaç saat istirahat edeceğimi" söyler. Ali-Şer, misafirlerine yiyecek hazırlamakla meşgul iken, namert ve alçak Rayber, Ali-Şer'in üzerine aniden açtığı ateşle bu eşsiz Kürt kahramanını şehit eder. Bunun üzerine Ali-Şer'in eşi tabancasını çekerek hain Rayber'e ateş eder, ancak mermi Rayber'in uşağı Vanklı efendinin kafasına isabet eder ve cansız yere düşer. Buna karşın Rayber alçağı, Ali-Şer'in eşi ve eşsiz Kürt kadınına silahını tevzi ederek onu da kocasının yanında şehit eder.

Kürtlüğün ve insanlığın yüzerkarası olan ve Kürdistan tarihinde adı her zaman lanetle anılacak olan alçak Rayber, yüreklerinde ve beyinlerinde Kürdistan'ın kurtuluş ve özgürlük güneşini taşıyan büyük yurtsever Ali-Şer ve eşinin kafalarını da keser. Kesilen bu iki eşsiz kahramanımızın kafaları torbaya konularak, aynı gün Türk ordusunun denetimindeki mıntıkaya ulaştırılır. Ve orada Rayber alçağı her iki şehidimizin kafalarını Elazığ'a götürerek, Alpdoğan'a teslim eder. Elazığ Türkleri bile bu olayı nefretle karşılarlar. Ali-Şer ve eşinin şehit edilimleri, başta Seyit Rıza olmak üzere, Dersim aşiretlerini de derinden etkiler.

Bunu takriben ikinci bir ihanet de 1937'de gerçekleşir. Savaş önderlerinden Bahtiyar aşireti reisi Şahin Ağa bir uyku saatinde yine bu aşiretten Pırço'nun oğlu Hıdır tarafından vurularak şehit edilir. Rayber'den etkilenen bu alçak da, Şahin Ağa'nın kafasını keserek Türk birliklerine teslim olur ve böylelikle af diler.

Günümüzde de modern ulusal kurtuluş saflarında ortaya çıkan, Şahin-Yıldırım ihanetinin tohumları ta o yıllarda ekilmiştir. Önderliğini kaybeden Bahtiyar aşireti, düşman karşısında bir müddet dayandıktan sonra mukavemeti kırılır ve kısmen de imha olur. Bu nedenle bu bölge düşmanın denetimine geçer. Aşiretten sağ kalanlar ise Seyit Rıza'nın aşiretine geçerler.

Alana yapılan uçak bombardımanlarının bir sonucu olarak Seyit Rıza'nın küçük oğlu Hüseyin şarapnel parçasıyla yaralanır. Bunun üzerine Kurmay Binbaşı Şevket, devreye soktuğu kişiler aracılığıyla Seyit Rıza'nın ihtiyar eşini kandırarak çocuğu elinden alınır. Kadına, çocuğun tedavi edileceği söylenir. Elazığ'a yaralı olarak götürülen Hüseyin'den burada tedavi yerine babasının planları hakkında bilgi istenir. Bilgi vermesi için de kendisine yoğun işkence yapılır. Bunun karşısında direnen Hüseyin, orada idam edilir.

Tarihin amansız cılvellerinden birisi de ulusuna ve ulusal davasına ihanet edenlerin, bizzat adına hareket ettikleri güçler tarafından ödül olarak ölümle cezalandırılmış olmalarıdır ki, bunun bir örneği de Kırgan aşiretinden ihanet edenlerin uğradığı akıbetidir.

Kırgan aşiretinden bazı kişilerin, Seyit Rıza'nın oğlu Bra İbrahim'i, Türk egemenler hesa-

bına şehit ettikleri bilinir. İşte bu aşiret, Seyit Rıza ve Bahtiyar aşireti kuvvetlerinin geri çekilmesinden sonra, Türk ordusuna güvenerek yerlerinde kalmış; bu alan Türk ordu birliklerince işgal edildikten sonra başta aşiret reisi Şadoğlu Salman ile karısı Hatice işkence-den geçirildikten sonra Sin köyünde kurşuna dizilirler. Aşiretin geri kalanlarından erkekler kurşuna dizilir. Kadın ve çocuklar ise samanlıklara kapatılarak ateşle yakılırlar.

İşte barbar Türk egemenlerine güvenerek halkına ihanet edenlerin akıbeti...

Her türlü zorluğa rağmen bir yıl direnen Dersim, iç ihanet, bazı aşiretlerin direnişe sırt çevirmeleri, çapulculuk, koşulların zorluğu, modern techizatlı Türk ordusu karşısında teknik araç-gereç yokluğu, isyanın bölgesel ve feodal önderlikli niteliği nedeniyle yenilgiden kurtulamaz. Bu yenilginin ardından büyük katliamlar gerçekleştirilir ve direniş önderleri idam edilirler. Direnmeyen aşiretler ve hatta devletle işbirliği içerisinde olan aşiretlerden bile önemli sayıda kişi katledilir. Katliam sonrası insanların büyük çoğunluğu Anadolu'nun içlerine kadar sürülür. Geriye kalanlar aşiretleri adıyla anılsalar da, aşiret birliği yerini kaabile, hatta kabilenin de ötesinde aile çıkarlarına terk etmiştir. Ailelerin bile parçalanarak sağa-sola serpiştirildikleri çok iyi bilinir.

Dağlanan Dersim insanı, devleti de olmayınca, yaşamayı bireysel kurtuluşa arar durumuna gelir. O yıllardan itibaren, Dersim insanına korku, yalınlık ve dağlımlılık egemen olur. İsyanın ve katliamın sorumlusunun kendisi olduğuna inanır. Her türlü haksızlığa "kaderimizdir" diyerek boyun eğer. O yıllardan itibaren tamamen örgütsüzlüğü yaşayan Dersim insanı, giderek artan nüfus sonucu zaten dağlık olan yörede; tarımın da ihtiyaca cevap veremez hale gelmesiyle ekonomik zorluğa düşer. Bunun sonucu aileler dağılır; bir kısım insan mevsimlik işçi olarak Türkiye'ye akın ederken; önemli bir kesim de göç etmek durumunda kalır. Hatta yöredeki ucuz işgücü Avrupa'ya kadar taşınır. Dersim insanı, bir yandan bu biçimde yabancı kültür ortamında asimilasyona uğratarak kişiliğisizleştirilerken, öte yandan isyan sonrası yörenin çeşitli alanlarına serpiştirilen, sömürgeci eğitim kurumlarıyla beyaz katliam, bu dönemde başlatılır. Başta önemli düzeyde rağbet görmeyen bu kurumlar, daha sonraları buralarda okumak kurtuluş olarak görülür.

1970'lere gelindiğinde, nerede ise yeni neslin tümü kemalist politikanın tornasından şu veya bu oranda geçirilerek, kendisine yabancılaştırılır. Kemalizm beyinlere öylesine enjekte edilir ki, artık sömürgecilerin ajansı, M. Kemal'in uşağı, piyonu Dişap Ağa ile yine sömürgecilerin işbirlikçisi, Ali-Şer'in katili alçak hain Rayber'in daha modernleri ortaya çıkarak ve küçük Kemaller olarak yetiştirilip toplumun içine salınır.

DEVAM EDECEK

Tarihin hükmü beraattır

F. ALMANYA-PKK DAVASI BAŞLADI

Baştarafı 1. sayfada

Mahkemenin daha ilk günkü duruşmasında bile, davanın bir komplo olduğu ve kesinlikle hukusal temele dayanmadığı ortaya çıktı. Diğer taraftan Kürt politikacıların anti-demokratik ve hukukdışı koşullarda duruşmalara çıkarılmalarına karşı kararlıca direnmeleri ve Avrupa ülkelerinde yaşayan Kürdistanlı yurtseverlerin, Türkiyeli demokratların ve diğer Avrupalı ilericilerin ortaklaşa protesto gösterileri, F. Alman emperyalizminin davayı kendi lehine sonuçlandırma senaryosunu bozarak boşa çıkardı. Dolayısıyla bu gelişmeler, mahkemenin seyrini, F. Alman emperyalizminin aleyhine dönüştürdü.

Mahkeme duruşmalarına Kürt tutuklular, kurşun geçirmez bir cam bölmede çıkarılıyorlar. Mahkemenin kuralları anti-demokratik ve tek yanlı işletiliyor. Tercümanlar, TC'ye bağlı ve işbirliğinde olan kişilerden seçildiği için, tutukluların sözleri doğru tercüme edilmeyecek çarpıtılıyor. Yine çeşitli provokatif girişimlerle mahkemenin seyrine etkide bulunulmak isteniyor. Bu meşru olmayan hukuk dışı uygulamalara karşı, başta Kürt politikacılar olmak üzere, onların avukatları ve izleyiciler protestolarda bulunuyorlar. Böylelikle başlatılan mahkeme, şimdiden bir çıkmaza girmiş bulunuyor. Gazetemizin basıma girdiği ana kadar yapılan her dört duruşma da olaylı geçti.

Mahkeme heyeti, kendilerine verilen görevi yerine getirmede zorlanınca ya da oynamak istenen oyun bozulunca, provokatif girişimlerle mahkemeyi devrimci tutukluların gıyabında yürütmenin zemini oluşturmaya çalışıyor. Mahkemenin bu ilk duruşmaları, Federal Alman emperyalizminin, hukuk kuralları çerçevesinde Kürdistan bağımsızlık mücadelesini ve öncülerini yargılama gücünde olmadığı gerçeğini gözler önüne serdi. Mahkemede hukukdışı kuralların işletilmesi de bu nedenledir. Federal Başsavcı'nın, "**Bu Kürt duruşmaları bizim devlet güvenliğimizi ve adaletimizi şimdiye kadar eşine rastlanmamış sorunlarla karşı karşıya getirecek**" şeklindeki sözleri, ortaya çıkan gerçeğin belgesidir.

Federal Almaya-PKK Davası'nın yankıları tüm dünya basın ve yayın organlarında detaylı şekilde işlendi. Kürdistan bağımsızlık mücadelesinin tutuklu temsilcileri, yapılan işgal, yürüyüş vb. gösteri eylemleriyle yalnız bırakılmadı. Demokratik-ilerici örgüt, kurum ve kişiler; bildiri, açıklama ve basın toplantılarıyla F. Alman emperyalizminin anti-demokratik siyasi tutumunu kınayarak protesto ettiler ve devrimci Kürt politikacılarıyla dayanışmalarını dile getirdiler.

Devrimci Kürt politikacıların deyimi ile, F. Alman emperyalizmi "Nürnberg Mahkemeleri'nin intikamını almak istiyor ve 'Hitler'den kalma üstün ırk şoven anlayışını' uygula-

maya geçirmeye çalışıyor. Ancak bu emeli, kursağında kalacaktır. Ve devrimci Kürt politikacılar şahsında Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesini ve önderi PKK'yi yargılama gücüne ulaşamayacak ve zafer Kürdistan halkı demek olan PKK'nin olacaktır.

MAHKEME DURUŞMALARINDAN İZLENİMLER

24 Ekim 1989 tarihinde, sabah saat 9.30'da tüm Alman basın ve yayın organları, çeşitli ülkelerden izlemek amacıyla gelen hukukçu, parlamenter, gazeteci ve yoğun bir kitlenin katılımıyla 18 Kürt politikacı ve yurtsevere karşı B. Alman emperyalizminin açtığı dava başladı. Davanın bu ilk gününde gelişen olaylara değinmeden önce, salon içerisindeki durumu izah etmek gerekecek. Çünkü salon içerisindeki düzenleme FAC tarihinde ve hatta Hitler faşizmi döneminde bile görülmemiş bir olaydır. Esas itibarıyla salon içerisindeki düzenden, davanın ne denli göstermelik olduğunu rahatlıkla anlamak mümkündür. En başta 18 Kürt politikacı ve yurtsever, 2,5 m yükseklikte ve camekanla diğer salon bölümlerinden ayrı bir kafese konulmuşlardır. Kafes içerisinde bulunan politikacıların aralarında birer gorili andıran gardiyanlar durmaktadır ve tutuklular arası temasın sınırlı düzeyde kalmasını sağlamaya çalışmakta; dönem dönem de şiddete başvurmaktadırlar. Hiç kimseyle direkt temas olanağı olmayan tutuklular, avukatlarıyla dahi doğrudan ilişki kuramıyorlar; çünkü avukatlar kendilerinden 20 m uzaklıkta, camekanın dışında oturmaktadırlar. Tutuklular ancak önlerindeki düğmeye basarak avukatlarını camdan yapılan delikli yerlere çağırarak konuşabilmektedirler (tercüman aracılığıyla). Mahkemede konuşulanlar, tutuklu politikacılara kulaklıklar üzeri Türkçeye "tercüme" edilmekte, onların konuşmaları da Almancaya tercüme edilmektedir. Hakim istediği an tutukluların ve avukatların mikrofonlarını kesebilmektedir. Böylesi bir duruşma B. Almanya tarihinde görülmemiş ve tutukluların "çok tehli-

keli" olduğu iddiasının bir "kanıtı" olarak yansıtılmaktadır. Bu durumu protesto etmek amacıyla avukatlar ilk gün tutuklulardan ayrı kalmayacaklarını belirterek, yerlerine oturmayıp camekanın önünde ayakta durdular. Hakim'in yoğun ikazlarına rağmen avukatlar, "Bu, insanlık dışıdır ve müvekkilimiz onuru hedeflemektedir" diyerek protestolarını dile getirdiler. Ardından kimlik tesbitine geçildi. İlk olarak Ali Aktaş isimli tutuklu çağrıldı ve kendi yerine gitmesi istendi. Almanca söylenen bu ikazı, o anda diğer tutuklularla konuşan A. Aktaş anlamadı, çünkü Türkçeye çevrilmedi. Hakim, tutuklunun yerine götürülmesi emrini vermez, üç-dört gardiyan A. Aktaş'a saldırdı. Bunun ardından tüm diğer arkadaşlara da saldırdılar. Mahkemenin ve izleyicilerin gözü önünde Kürt tutuklularla gardiyanlar arasında kavga çıktı. Bu arada tutuklulardan M. Kızır, M. Sait Yıldırım ve A. Aktaş çeşitli yerlerinden yaralandılar. Bunu izleyen yabancı parlamenter ve hukukçular, uygulamalara "leke" diyerek, tüm ziyaretçiler gibi sandalyenin üzerine çıkıp olayı protesto ettiler. Bir anda mahkeme salonunda "Bijî Serok APO", "Bijî Partiya Karkerên Kurdistan", "Kahrolsun faşist TC sömürgeciliği ve emperyalizm" sloganları yükselmeye başladı.

Ortam belli oranda yatıştıktan sonra kimlik tesbitine devam edildi. tutuklulardan bazıları kendilerini şöyle tanıttılar:

"İsimim önemli değil; ben bir özgürlük savaşçısı, PKK'nin üyesi ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin bir neferiyim." (Ali Haydar Kaytan)

"Ben özgür insanlık cumhuriyetinin bir neferiyim ve PKK'liyim." (Meral Kızır)

"Ben PKK üyesiyim ve Kürdistan ulusal kurtuluş cephesinin doğal bir neferiyim, sizin gücünüz TC faşizmini yavaşlatmaya yetmeyecektir." (Selahattin Erdem)

Kimlik tesbitinin ardından avukatlar yeniden mahkeme koşullarını protesto eden ve bu koşulların kaldırılmasını talep eden müracaatlarda bulundular. Bunu yaparken, bazı avukatlar, Diyarbakır duruşmalarında bulundukları ve brada gördükleri

manzaraların burada tekrarlandığı ve bunun bir tribünal (büyük skandal) olduğunu, yasalara ve uluslararası antlaşmalara ters düştüğünü dile getirdiler. Ardından devlet tarafından tutuklular için tutulan avukatlardan ikisi, "Kürt halkının bağımsızlık mücadelesine saygılıyız. Onun için mahkemenin bizi bu görevden almasını talep ediyoruz" diyerek; Kürt politikacıların, "meslek onuruza leke sürmeyin" çağrısına cevap verdiler. Davanın ikinci gününde A. Haydar Kaytan, davanın meşru olmadığı ve bu nedenle hukukdışı olan davanın düşmesi gerektiğine dair bir siyasi açıklama yaptı. Ancak mahkeme tarafından getirilen tercümanların hiçbirini açıklamayı Almancaya çeviremedi ve hatta bilinçli çarpıtlamalara başvuru olarak, "Bu dava, Alman emperyalizminin Hitler faşizminden kalma üstün ırk, şoven anlayışının dışa yansımalarıdır" cümlesi, "Bu dava, Alman halkının Hitler faşizminden ..." biçiminde tercüme edildi. Bu durum avukatlar ve tutuklular tarafından kabul edilmedi. Ancak ikinci gün yapılması gereken siyasi açıklama, o gün yapılmadı ve Pazartesi gününe ertelendi. Özellikle ikinci gün, sorun her ne kadar sadece dil sorunu olarak yansıtılmaya çalışıldıysa da, aslında bu, mahkemenin ne kadar sahte ve önemli oranda çıkmaz içinde olduğunu gösteriyordu. Hakimler heyetinin de, savcılığın da tüm çabaları özellikle de savcılığın çabası, Hitler'in propaganda Bakanı Göbbels'i andıran propaganda konuşmalarıyla davanın meşru olduğunu, yapılması gerektiğini ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini hedeflemediğini yansıtmaya ve davaya hukuki kılıf geçirmeye yönelikti... Bu iki gün içerisinde iddianamenin okunmasına geçilmedi.

Davanın bu ilk iki gününe yabancı dostlardan; Yunanistan'dan bir heyet (Vonnaksos-PASOK parlamenterleri, iki hukukçu, bir sendikacı ve iki gazeteci); yine Kıbrıs'tan resmi bir heyet (biri Komünist Partisi ve biri Demokrat Partisi temsilcisi, bunlar resmi olarak parlamentonun gönderdiği heyettir); ayrıca bir Fransız yargıcı ve İsveç'ten bir gazetecinin yanı sıra, bir de İsveç parlamenterleri katıldı.

Gelen tüm yabancı izleyici heyetler, yaptıkları açıklamalarda bu dava karşısında şoke olduklarını, bu davanın Avrupa adına büyük bir utanç lekesi olduğunu ve esas amacın tamamen siyasi olduğunu belirttiler.

30 Ekim tarihinde devam eden duruşmada, geçmiş duruşmalarda olduğu gibi yine tercüme sorunu ağırlıklı olarak ele alındı. Daha önce mahkeme tarafından getirilen tercümanların, Ali Haydar Kaytan'ın açıklamasını tercüme edememeleri üzerine, bugün 4 yeni tercüman getirildi. Ancak bu tercümanlar, daha önce de soruşturma sürecinde polis ve savcılık için tercüme yapmış ve hatta birçok evde yapılan aramalarda yer almışlardı. Bu durumu ortaya çıkaran avukatlar, bu tercümanların tarafsız bir biçimde tercüme edemeyeceklerini belirterek bu davadan tercüme yapmamaları için müracaatta bulundular. Aynı zamanda bu tercümanların TC makamları ile de işbirliği içerisinde olabileceklerini de dile getirdiler. Bu durum karşısında çıkmaza giren mahkeme heyeti, tercümanların mahkemede konuşulmasının sadece özetini tutuklulara aktarmasının yeterli olacağını belirtti. Buna karşın avukatlardan H. Eberhad Schultz, "TC faşist mahkemelelerinde Türkçe bilmeyen sadece Kürtçe bilen sanıklara da böyle davranılıyor. Nasıl olur da, FAC gibi bir 'hukuk' devletinde de aynı durumlar ortaya çıkıyor" sorusunu yöneltti. Bunun üzerine savcı, "Bizi Türk devleti gibi bir rejimle karşılaştırmamız terbiyesizliktir. Eğer Türkiye'de de avukatlara bizdeki kadar haklar tanınsaydı, o zaman Türkiye bizim gibi bir 'hukuk devleti' olacaktı" cevabını verdi. Bu konuşmayı TC basını, "Savcı Türkiye'ye dil uzattı" diye yorumladı.

Yine tercümanlar sorunu çıkmaza girince bu defa devletin zoraki olarak getirdiği "emniyet avukatları"ndan Dr. Kürten devreye girdi ve bir tutuklu adına konuşarak, provokasyon yaratmaya çalıştı. Bu durumu, tutuklular protesto ettiler; protestoya kitle de eşlik etti. Emniyet avukatına yine de söz hakkı tanınmıca tutuklular ve kitle yuhalayarak konuşmayı kestiler. Bunun üzerine hakim, "Böyle devam eder ve bir daha böylesi protestolar gündeme gelirse, o zaman dava tutukluların gıyabında olacaktır!" tehdidini savurdu. Esas avukatlar buna karşı durmak isterken, dava aniden kapatıldı.

Emniyet avukatlarının rolü de özellikle bu duruşma gününde net olarak ortaya çıktı; çünkü konuşmalarıyla hem sanıkların konuşmalarını engellediler, hem de mahkeme heyetine tam da çıkmaza girdiği bir anda imdata koştu. Diğer yandan davanın, tutukluların gıyabında sürebilmesi için zemin hazırlamaya çalıştılar.

31 Ekim tarihindeki duruşmada, esas avukatlar "em-

Devamı 20. sayfada

"Gerçek yaşamda seyirci yoktur; biz halaya kalkmışken, dostlarımız seyirci kalmamalıdır"

Değerli arkadaş;

Bu mektubum eline ulaştığında hakkımızda davanın açılıp açılmayacağına karar verilmiş olacak. Kararın, davanın açılması lehinde olacağından eminim. Duruşmaların başlayacağı günü iple çekiyorum. Kendi yoldaşlarımın yüzünü göreceğim; kokularını ve sıcaklıklarını duyacağım. O günü senin de beklediğini ve kafanda bir yığın hayal kurduğunu sanıyorum. Biliyorsun, kuraldır; her işte ilk adımın başarısı sonucu tayin eder. Oyuna katılan biziz ve sonucu belirleyen de biz olacağız. Böyle diyorum, ama karşıtlarımız hem bizi oyuna katıyorlar, hem de seyirci olarak kalmamızı istiyorlar. Bize kendimizi değil, başkasını oynamamızı dayatıyorlar. Beni anlıyor musun? Bu korkunç bir şeydir. Adamlar umutlarını buna bağlamışlar. Önlemlerini bu yönlü geliştiriyorlar. Örnek şu; "emniyet savunma vekili" hikayesidir. Bu açık bir komplodur. Bunu kabul etmek, bile bile provokasyona düşmek demektir. Onun için bu prangadan kurtulmak zorundayız. Başka türlü savunma güvenliğinden söz etmek olanaksızdır.

Ortak savunma hazırlamak bir yana, savunma hazırlamamız bile engellendi. Van der Luppe rolünü oynayanların "itirafnameleri" henüz elime geçmiş değil. Avukatlarım gönderdikleri halde, Kontrol Yargıcı hepsini geri çevirmiş. Kısacası senin ve diğer arkadaşların onca emek vererek çevirdiğiniz bu "itirafnameler" hiçbir işe yaramadı. Amaç açık, hazırlıksız yakalamak. Buna karşılık bizler ortak savunma hazırlama istemi ile ortaya çıkmak ve bunu mahkeme heyetine kabul ettirmek zorundayız. Varsın duruşmalarımız iki-üç ay daha ertelensin.

İsteklerimiz bunlarla bitmiyor. Bizlere politik tutuklu statüsü tanınmalıdır. Devam etmekte olan psikolojik teröre ve aşagılık tecrit uygulamasına son verilmelidir. Bütün yakınlarımızla görüşme olanağı sağlanmalıdır. Avukatlarımız ve görüşmecilerimizle yanyana gö-

rüşmemize izin verilmelidir. Yayınlar üzerinde yasaklar ve kısıtlamalar kaldırılmalıdır. Sen bunları daha da çoğaltabilirsin. Şimdilik benim için en önemlileri bunlardır.

Kitaplarım yok, ama yine de tarihi düşünüyorum. Uzun süredir hep Kerbela'yı düşünüyorum. Gözlerimin önünde Yezit'in koca orduları ile Hüseyin'in küçük müfrezesinin karşılaşmasını canlandırıyorum. Duruşmamızın ilk gününü Kerbela'ya benzetiyorum. Hüseyin yenildi ve müfrezesi imha edildi. Yenilgisi zaferin tohumlarını ekse de, sonuç bu oldu. Ama bizim müfrezemiz kazanacaktır. Kaybetmek düşünülemez. Prangalardan kurtulmak için Kerbela zorunludur. Tarihi müthiş seviyorum. Kerbela'sız Hüseyin ve Hüseyin'siz Kerbela olamayacağını anlayabiliyorum. Bin yıllar öncesinden koç yiğitlerin bize ulaştırdıkları o görkemli mesaj kulaklarımda çınlıyor: "Yolcu, Lakedemonyalılara yasalar gereğince öldüğümüzü söyle!" Beni anlıyor musun?

İstemlerimiz mutlaka kabul edilmeli, ettirilmelidir.

Bir nokta daha: Mahkeme sözümona Federal Almanya dışındaki suç failleri üzerinde ısrar eder ve bunlar için dava açarsa, beni Türk devletine teslim etmelerini isteyeceğim. Ancak, Düsseldorf Eyalet Yüksek Mahkemesi açıkça Türk mahkemelerinin vekaletini devraldığını ve beni Türk mahkemeleri adına yargılayacağını itiraf ederse, hiçbir sorun çıkarmayacağım. Tersisi durumda, isteminin karşılanması için sonuna kadar dayatacağım. "Sizin oyunlarınızı en kısa ve en kestirme yoldan bozacağım" diyeceğim.

Gerçek yaşamda seyirci yoktur, herkes katılır yaşama derler. Biz halaya kalkmışken, dostlarımız seyirci kalmamalıdır. Halaya katılmalarını diliyorum.

Son verirken, en sıcak selam ve sevgilerimi sunuyorum.

Bütün dostlara selamlarımı iletiyorum.

Esen kal!

Ali Haydar Kaytan

"Bu nasıl hukuk ya da adalettir, anlayan var mı?.."

Merhaba arkadaş;

Biz en azından ortak savunma hazırlayabilmek için aynı cezaevinde kalmak zorundayız. Bunun için de en uygun yer Düsseldorf. Yoksa duruşmaların başlaması halinde haftada 2-3 gün Düsseldorf'a gidip gelmek bile başlı başına bir sorun.

Ayrıca -ki en önemlisi- savunma için gerekli olan materyallerin hiçbirini hala alamadım. Herhalde diğer arkadaşların durumu da benden iyi değildir. Avukat, haftalar öncesinden dosyaların bir bölümünü gönderdiğini söylüyor. Fakat bugüne

kadar bir tek sayfa bile gelmedi. Kontrol Yargıcı tercüme ettirdikten sonra göndereceğini söylüyormuş. Bu nasıl iştir, bu nasıl hukuk ya da adalettir, anlayan var mı, bilmiyorum.

Bizim mektuplar yine develere yüklendi herhalde. S. Erdem arkadaş, Mart ayında kendisine gönderdiğim bir mektubu Temmuz ayında aldığını yazıyordu. Aya bile birkaç saatte gidilebildiği bir çağda buna ne demeli!

Size ve tüm dostlara içten sevgi, saygı ve selamlar.

Yasemin Gedik

"Bütün emperyalist güçler, yekvüvut olup üzerimize çullansalar da bizi mahkum etmeye güç yetiremeyecekler"

Değerli arkadaşlar;

Manevi değeri oldukça büyük ve bir o kadar da anlamlı olan, defalarca okuyup da doyamadığım o güzel ve özgürlük kokan kartınızı aldım. Duygularınızı paylaşıyor, özlem ve sevgiyle selamlıyorum.

Sözünü ettiğiniz yalnızlık duymama olgusuna ben de en içten inanıyorum. Zaten hiçbir an yalnız olma gaffeti içine düşmedim ki; her an ve her yerde, milyonların yürek ve nabız atışlarıyla birlikte yaşadığımı inanıyorum. Ki, öyle olmasa bir gün dahi yaşamak mümkün değildir. Haber alma olanaklarım sınırlı da olsa ve tüm zamanım dört duvar arasında geçse de -ki öyledir- hep özgür zeminlerde yaşamının hayalini kurarak yaşıyorum. Şu açık bir gerçek ki, kişi kendini yalnız hissetmeye başladığı an, o artık bitmiş demektir. Yani orada artık kişilik bitmiştir; geleceğe olan inanç yitirilmiştir; halka, devrime ve sosyalizme olan güven sarsılmıştır. Ve, böylesi bir duruma düşen birey, yaşıyor gibi görünse de, o artık ölmüştür.

Tarihi sorumluluğumuzun her zamankinden daha çok ağır olduğu bu dönemde ve bir o kadar da önemli bir zemine, tarihi ve hayati bir sınavla karşı karşıya olduğumuzun bilincindeyim. Halkımızın devrim davasını ve ilerici insanlığı savunmak; şehitlerimize ve tüm yol gösterici öğretmenlerimize layık öğrenciler olmak; sömürgeciligi, emperyalizmi ve her türden gericiliği bir kez daha lanetlemek boynumuzun borcudur. Bu sınavdan da anlımızın aklıyla çıkacağımıza, kaybedenin gericilik, kazananın ise ilerici insanlık olacağına olan inancım sağlam ve tamdır. Tabii ki, son sözü söyleyecek olan pratiktir.

Tüm kutsal ve yüce davalarda görüldüğü gibi, bağımsızlığı, özgürlüğü ve ilerici insanlığı sevmenin bedeli de acı, gözyaşı, engin bir fedakarlık ve eşsiz bir emektir. Büyük davalar, büyük idealler ve büyük mücadeleler ucuz bir emekle, basit bir dev-

rimcilikle kurtarılamaz. Soylu ve yüce değerler uğruna bilinçli bir şekilde bedel ödemeyen halkların başına gelen felaketleri bilmiyor değiliz. İşte bundan dolayı diyorum ki; sömürgeci vahşetin her türlü süne maruz kalmış sömürge bir ülkenin insanı olarak, bu gidişe dur demek için bağımsızlık ve özgürlük kavgasına atılmış ve bu kavgayı büyük bir özveriyle, ama aynı zamanda büyük acılar, zorluklar ve fedakarlıklar pahasına geliştiren kahraman halkımın ve ulusal kurtuluş mücadelesinin bir sıradan neferi olmak onur vericidir. Ve bundan daha gurur verici bir şey de görmüyorum. Bunun bedeli en ağır cezalar olsa dahi, halkımı sevmekten, bağımsızlık ve özgürlük davamızı savunmaktan asla vazgeçmeyeceğim. Onuruma helal getirmeyecek ve lanetli biri durumuna düşmeyeceğim. Ve uygun gördüğüm her zeminde "Yaşasın Kürdistan" ve (...) diye haykıracağım.

Değerli arkadaşlar; bildiğiniz gibi mahkememiz 24 Ekim'de başlıyor ve bu dava en az iki yıl sürecek. Demek ki, mahkeme sonuçlanana kadar en az dört yılımız içerde geçmiş olacak. Fakat davamızın genelinde olduğu gibi, savcılığın hakkımdaki iddiaları da daha şimdiden iflas etmiş durumdadır. Ama bu durum ortaya çıkar çıkmaz Federal Savcılık alelacele hakkımda yeni bir iddianame hazırladı. Anlaşıldığı gibi, hakkımda hazırlanan bu son iddianame de diğerinden farksızdır; tek farklı olan şey, tarih ve isim değişikliğidir. Yani, yine eski tas, eski hamam. Belli ki; savcılık, "ne kadar tutarsam kârdır" mantığıyla hareket ediyor ve yaptıklarının yanlarına kar kalacağından emin gibi görünüyor. Ayrıca, hakkımda üçüncü bir dava da, Köln Yerel Mahkemesi'nde açılmıştır. Şu tesadüfe bakın ki, ikinci ve üçüncü iddianameler bir gün arayla elime geçiyor. Eh... böyle giderse kimbilir daha kaç tane iddianeme hazırlamak zorunda kalacaklardır. Evet, onlar istedikleri

kadar yalan ve demagojiye başvursunlar, biz tüm bunları boşa çıkaracak güç ve iradeye sahibiz.

Şu anda emperyalizmin "kapı hizmeti" görevini yapan o Avukat (Hüseyin Yıldırım) soysuzu ve tayfası, hakkımızda çeşitli itiraflar hazırlıyorlar ve eğer cesaret ederlerse bizzat mahkemeye gelerek bunu okumak isteyecekler. Fakat, "Genç Kemalistler Örgütü"nün bu yeni temsilcileri, buna pek cesaret edemeyeceklerini, adım gibi biliyorum. Ancak "BND" ve "BKA" bürolarında yaptıkları itiraflarla yetineceklerdir. Çünkü onların karşımıza çıkacak zerre kadar cesaretleri yoktur ve bunun içindir ki, polis amcalarını devreye sokarak üzerimizde çeşitli oyunlar oynamak istiyorlar. Yani yaptıkları alçaklık ve ihanete resmen ortak arıyorlar. Evet, bunlar o kadar alçak ve soysuzdurlar ki, oynadıkları oyunu dahi kuralına göre oynamıyorlar. Şimdi çok daha iyi anlıyorum ki, tutuklamamızda bu soysuzlar güruhunun kesin parmağı vardır ve senaryoyu ortak hazırlamışlardır. Tabii, iş bölümünü de iyi yapmışlardır, çünkü önce engeller kaldırılmalıydı ki, daha sonra o sinsi planlarını hayata geçirebilsinler.

Evet canlar; tüm tutuklu arkadaşların davaya yönelik görüşleri şu sözlerle ifade edilebilir: Ne ölürse olsun, biz kazanacağız. Bütün emperyalist güçler yekvüvut olup üzerimize çullansalar da bizi mahkum etmeye güç yetiremeyecekler. Bu davada yargılanan insanların hepsinin ömür boyu hapis cezasına çarptırılmaları bile mahkumiyetimizin kanıtı sayılamaz. Belirleyici olan tarihin hükmüdür. İşte, böylesi duygularla mahkeme gününü bekliyoruz.

Şimdilik yazacaklarım bu kadar. Sizleri en derin özlem ve sevgiyle kucaklar, mücadele-nizde üstün başarılar dilerim.

Devrimci selam ve saygılarımla
İbrahim Kadah
8 Ekim 1989

"Ve artık söz bizde..."

Değerli arkadaş;

Eski cezaevine kıyasla buradaki koşullar oldukça kötüdür. Mahkemenin yakında açılması benim için oldukça sevindirici ve dolayısıyla bu koşullar fazla etkilemedi. Bugüne kadar hep savcılık konuşuyordu ve artık söz sırasının bize geçmesi gerekiyor. Muhtemelen alacakları olağanüstü göstermelik önlemlerle, mahkemeyi tam bir gösteri ve propaganda aracına dönüştürecekler. Aslında, savcılık Alman kamuoyunun duygularını tek yanlı sömürmeye çalışıyor.

Genel ve en asil istek doğal olarak içerde ve dışarıda Kürt halkının ve Partinin en iyi bir biçimde savunulması ve korunmasıdır.

Ali Sapan

"Yapılanın siyasal boyutu çirkin..."

Değerli arkadaş;

Yapılanın siyasal boyutu çirkin. Ötesi fazla önemli olmuyor. Ötesi öne alınınca gerekli talepler hep sürümcemede kalıyor. Örneğin bir yıldır kitap temin edemedim. Gerçekte ise hiç zor değildi. Artık kitabım olsa da fazla yararı yok. Zira hazırlıklarımı son aşamaya vardırımdım. Örneğin beş altı aydır Günaydın gazetesi dışında Türk gazetesi elime geçmiş değildir. Halbuki Milliyet'e aboneydim.

Bütün tanıdıklara selamımı ve başarılı çalışma dileklerimi söyleyin. Aslında bu başarı dileği az bile. Çünkü kitlenin ana cephe bölümü kongrelerini gerçekleştirdiklerini duydum. Bu dö-

nemde her türlü saldırıya verilecek en güzel ve yerinde cevap, bu yığınasal cevap olabilirdi.

Selahattin Çelik

"Sloganlarımız, kulaktan kulağa çınlayacaktır..."

Değerli yoldaş;

Serbest bırakmasalar dahi, bağımsızlık için haykırdığımız sloganların, kulaktan kulağa çınlamasını engelleyemeyeceklerdir.

Çalışmalarınızda başarılar dileğiyle yoldaşça selam ve saygılar sunarım.

H. Hayri Güler

"PARİS KONFERANSI" ÖLÜ DOĞDU

Baştarafı 1. sayfada

cektir. Aslında bu siyasi amaç ve hedefleri kamufle etmeye yaran bir kılıftan başka bir şey değildi. Nitekim sonraki kısa süreç dahi bunun böyle olduğunu ortaya çıkarmaya yetti. Bu siyasi çıkarlardır ki her emperyalist güç, egemen olmak için konferans boyunca ve sonrasında bir mücadele yürüttü. Bu yüzden de her ne kadar hemfikir oldukları imajı yansıtılmaya çalışıldıysa da çıkarların çatışmasından ötürü bu kendisini açığa vurdu. Nitekim kararların dikte edilmesinde ve alınmasında ABD emperyalizminin etkin olduğu gözden kaçmıyordu. Zira konferansta en ileri düzeyde karar sayılabilecek olan uluslararası bir parlamenterler komisyonun, ABD'li senatör Claibare Bell ve İngiltere Parlamentosu İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Lord Avebury çevresinde oluşturulması dahi etkinliğin ABD'de olduğunu göstermektedir.

Konferansın her ne kadar bazı "insani" nedenler gösterilerek toplanması gerçekleştirildiyse de, gerçek yönünün Kürt sorununu emperyalist-kapitalist sistem bünyesinde ve denetiminde otonomi çerçevesinde çözmenin platformuydu. Fakat burada insanın aklına hemen, "neden daha önceki yıllarda böyle bir sorun, bu güçlerin gündeminde yoktu da, özellikle 1980 sonrası her yıl etkisini gittikçe arttırarak gündemlerine girdi?" Sorusu geliyor. Yalnız Kürdistan'daki gelişmeleri biraz yakından izleyen biri, bu soruya hemen cevap vermekte zorluk çekmeyecektir. Diğer bir ifadeyle bütün Kürdistan halkının karşıtı gerici güçleri ve ne kadar satılmış Kürdistanlı hain varsa yanlarına da alarak böylesi bir toplantıya gitmelerini zorunlu hale getiren koşullar nedir?

Bilindiği gibi, 12 Eylül sömürgeci faşizminin asıl amacı; PKK önderliğinde yükselen ulusal bağımsızlık mücadelesini tasfiye etmekte. Bu asıl görevini başarmaya çalışacak ve daha sonra Ortadoğu'da halkların lehine ve emperyalizmin ise aleyhine gelişen dengeye emperyalizm adına müdahale ederek onu lehine çevirecekti. Ama sürecin ortaya çıkardığı gelişmeler, bu planın gerçekleşmesini engelledi. Çünkü PKK süreçlere doğru müdahale ettiğinden, Türk faşizminin geliştirdiği bütün komplo, provokasyon ve imha çabalarını boşa çıkardı. Ve 15 Ağustos 1984 devrimci atılım ve saldırı ruhuyla da kurtuluş savaşını resmen ilan etti. 15 Ağustos başta Kürdistan olmak üzere uluslararası alanda büyük etki yarattı. Özellikle Kürdistan halkı atılımı büyük coşkuyla karşıladı ve ayaklamanın eşiğine kadar geldi. Daha sonraki dönemlerde de kurtuluş mücadelesi büyük hamlelerle gelişimini sürdürdü. Ve Partimiz III. Kongresiyle de bu büyük ve tarihsel gelişmeleri çözümlemelere tabi tuttu. Geçmişin güçlü değerlendirilmesi, bu temelde geleceğin aydınlanarak planlamalara kavuşturulması, kurtuluş savaş-

mızın önünü açtı. Böylece halkımız siyasi ve askeri sahada ERNK-ARGK'de ordulaşarak devletleşmeye adım atmaya başladı. Dolayısıyla 87-88 yılları, mücadelemiz açısından oldukça mücadele dolu yıllar olarak geçti. TC'nin geliştirdiği özel savaş sınırlandırılmış, inisiyatifsiz bir hal aldığından da fazla oynayacağı bir rol kalmamıştı. Türk özel ordu birlikleri işlevsiz kalarak avare dolaşan, halkın maddi-manevi değerlerini talan eden çapul birliklerine dönüştüler.

Bu gelişmeler ortamında Kürdistan sorunu, her geçen gün daha etkisini arttırarak emperyalizmin gündemine girdi ve hatta gündeminin birinci maddesine oturdu. Artık Kürdistan sorununu, emperyalizmin çıkarına olan eski klasik sömürgecilik statüsünde tutmanın imkansız olduğu 1988'de tamamen netleşti. Kürdistan'daki gelişmeler, sorunun emperyalist-kapitalist sistem dışında, sosyalizm içinde çözüme ulaşan ve bu yönlü önünü oldukça açan duruma geldi. Dolayısıyla emperyalizm açısından artık eski klasik tarz olan şiddet temelinde sorunun imha edilmesi imkansızlaştı. Bu gelişme sistemi görünüşte de olsa inkarcı yaklaşımı terkedip farklı yaklaşım sergilemek zorunda bıraktı. ABD, özellikle Vietnam Devrimi'nde segilediği kör askeri şiddet mantığının büyük yenilgisinden çıkardığı dersler sonucu, ortak askeri şiddetin yanısıra, sözde politik çözüme de yönelme ihtiyacını duydu. Tabii böyle bir çözüme yaklaşırken, esas aldığı Kürdistan'ı kendi çıkarlarını ifade eden sistemlerinin içinde tutmaktır. Bu anlamda sorunu sosyalizm içinde çözüme doğru götüren ve buna öncülük eden PKK'yi ya tümünden imha etmek, ya da tasfiye ederek "ılımlı PKK" haline getirmek gerekliydi! Bu yüzden Amerikan emperyalizmi, 1988'de "Kürdistan'a evet, PKK'ye hayır" sloganını bayraklaştırırken, bunu Partimizin bünyesine de "PKK'ye evet, APO'ya hayır" tarzında yansıtmaya çalıştı. Ve buna hayat kazandırmak için de daha önceden hazırlanmış 1-2 uşağını harekete geçirdi. Bilinen o '88 provokasyon ve komplosu bu koşullarda geliştirildi.

Yine 8 yıldır süren İran-İrak savaşı, Saddam faşizmini devirme noktasına gelmişti ve bu savaşın ortaya çıkardığı boşluk ulusal bağımsızlık mücadelemize yararlar sağladığından, ateşkesle sonuçlandırıldı. Özellikle Güney ve Doğu Kürdistan'da yıllardır kendi ailesel-aşiretsel çıkarları için halkımızın savaşımı üzerinde bina kuran teslimiyetçi önderlikler, -ki bunların ipleri tamamen emperyalizmin elindedir- Saddam'a karşı savaştırılmayarak, ona güç kazandırıldı. Son "Paris Konferansı"nda Celal Talabani bunu açıkça itiraf etmek zorunda kaldı. Konuya ilişkin 2000'e Doğru dergisi, "Fransa'nın ikiyüzlü politikası mı var? (C. Talabani, bn.)" diye sorunca oyun bozuldu. Fransız malı Kürt ay-

nası kırıldı. Bu işin düzenleyicisi (kofeansın bn) Bernard Kouchner kıpkırmızı kesildi. Dahası Talabani, aynı gün yaptığı başka bir konuşmada ilginç açıklamada bulundu: "Körfez savaşı sırasında, Irak kaybetmek üzereydi. Komchner, ben ve Kasımlı'yla görüştü. Bağdat hükümetinin savaşı kaybetmemesi için, bizden askeri eylemlerimizi durdurmamızı istedi. Bunun üzerine istenileni yaptık. Irak'a karşı çatışma ve operasyonları durdurduk. Ama ateşkes sağlanınca, Saddam, Kürtleri imha etmeye başladı." (29 Ekim 1989, Sayı 44) Burada da görüldüğü gibi hiçbir halkın tarihinde ihanetin bu düzeyine tanık olunmaz. Bu mevcut teslimiyetçi örgütlerin, direkt emperyalizmin yönlendirmesi altında, onların her söylediklerini harfiyen uygulayan, onursuzluğun ve kişiliksizliğin uç noktada temsilinden başka bir şey değildir. Ve onun itirafıdır.

Emperyalist planlara uygulamaya şans tanımayan PKK hareketini yok etmenin planları salt bunlarla sınırlı değildi. Alman emperyalizmi başta olmak üzere, diğer emperyalist güçler de tutuklama, takip etme yöntemleriyle Kürdistanlılara ait ev ve tamamen yasal olan kurullara baskınlar düzenlediler. Yine emperyalizmin tam desteğinde faşist Türk sömürgeciliği özel savaşta bütün gücünü harekete geçirerek sonuç almayı hedefledi. Fakat Partimiz, bu çok yönlü saldırılara rağmen, 1988'i halkımızın zaferiyle kapatmasını bildi. Bu temelde '89'un sonlarına geldiğimiz bu günlerde kurtuluş savaşımızın kitlesel karakteri sağlamlaşarak büyük ve tarihsel kazanımlar ortaya çıkardı. Artık savaşın salt Parti militanları değil, onların öncülüğünde bir halk, halk demokrasisinin inşasına doğru gidiyor.

İşte, Kürdistan'da bu hızlı ve kazandırıcı ortamda kurtuluş mücadelemiz salt halkımızı etkisi altına almakla kalmadı; başta bölge halkları olmak üzere dünyayı etkileyen bir karaktere kavuştu. 1989'un bu düzeyde ilgi merkezine dönüşmesi, kurtuluş savaşımızın vardığı boyut ve kazandırıcı özelliklerinden ileri gelmektedir. İçinde yaşadığımız bu süreçte Kürdistan sorununun sosyalizm içinde kendini çözüm gücüne kavuşturması ve bu temelde emperyalist-kapitalist sistem ve sömürgecilikten her yönüyle tam bir kopuşa doğru gitmesi, sözü edilen güçlerin de harekete geçmesine neden oldu. Çünkü artık salt inkarcı ve şiddet temelindeki yaklaşımlar, sorunu lehlerine çözmesi mümkün değildir. PKK'nin önderlik ettiği ve halkımızın tek seçeneği haline gelen ulusal bağımsızlık bunları sözde seçenek oluşturmaya götürdü. Açık ki ulusal bağımsızlık seçeneği karşısında çözümsüz olan bu güçler, yine eski çözümlerini temcit pilavı gibi yenisinden ısıtıp ortaya sürmenin ötesine gidemezler.

Bu temelde Sevr'i biraz daha süsleyerek halkımıza çözüm olarak dayatmaktadırlar. Yeni Sevr'in süslü yanlarını da yıllar-

dır Avrupalı'nın metropollerinde besledikleri, "ulusal kurtuluşçu", "sosyalist", "komünist" yaftalarını taktıkları ve Kürt halkının temsilcileri olarak sundukları hain ve uşak takımından oluşturunyorlar. Eski Sevr'den tek ayırt edici yönü burası olmaktadır. Nitekim bunun böyle olacağını "Paris Konferansı"nın çok öncesinde 2000'e Doğru dergisinin kendisiyle yaptığı röportajda PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan yoldaş şöyle koymaktadır: "PKK'ye Sevr dayatmasına hayır! PKK halk desteğine dayanıyor. Hani Özal, 'Ben de yakında Kürtlere özerklikten yana olabiliyim' diyor. Bunlar biraz daha zorlanırlarsa, ABD de federasyon istiyor, ona yardımcı olabiliriz diyeceklerdir. Şimdiden bazı Kürt işbirlikçilerini yedeğe almak istiyorlar. Bunların çözümü; ABD'nin ve Avrupa'nın yardımıyla Sevr'e benzeyen çözümdür... bu çözümün şakşakçısı olacaktıdır."

"Paris Konferansı" bu gelişmeler ortamında, emperyalist çözüm olarak Sevr'i yeniden canlandırma çabasına girerek, onu PKK'ye, dolayısıyla halkımızın kendi ulusal ve toplumsal kurtuluşuna dayatmayı ve sorunu "kültürel" düzeyde ele alıp sonuca götürmeyi hedeflemektedir. Bu çözüm halkımızın sorunlarının çözümü değildir. Tam tersine ulusal irademizi ve egemenlik haklarımızı dışlamasından ötürü gerici bir yaklaşımdır. Çünkü dayatılan çözümün kendisi, mevcut ortamda halkımızın içinde tutulduğu statüyü parçalamıyor, bunun biraz yumuşatıp kamufle edilerek sürdürülmesini esas alıyor. Açık ki, halk olarak hükümlanlık haklarımızı tanımayan hiçbir reçete kabul edilemez. Dolayısıyla dayatılmaya çalışılan Sevr ölüdür. Zaten ölü olduğu da, konferans anında Kürdistanlı emekçilerin gösterdikleri tepkilerle ortaya kondu.

Gerek konferansta, gerekse de bayan Mitterrand'ın katıldığı Amerikan Kongresi İnsan Hakları Paneli'nde yapılan konuşmalar veya bu yönlü yaklaşımları ortaya koydukları birkaç alıntı yapılacak olursa devrimimize karşılık durumu daha iyi anlaşılmış olur.

"Türkiye'de demokrasi ve insan hakları konularında olumlu gelişmeler var. Ancak Kürtler konusunda, benzer gelişmeler henüz yok. Önümüzdeki dönem bu tür gelişmeler beklenebilir. Çünkü Türk hükümet yetkilileri daha önce Kürtlerin varlığını bile kabul etmezken, artık ediyorlar." (ABD parlamenterleri Jeri Laber)

"Bizler artık Kürt halkının haklarını koruyacak ordunun neferleri olacağız." (ABD Temsilciler Meclisi Üyesi John Pöter)

"Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun, Kürtlerin durumu konusunda özel bir oturum düzenlemesi önerisini desteklemeliyiz... Hep birlikte zafere ulaşacağız ve Kürtlerin ve Kürt kültürünün hak ettikleri adalet ve onura sahip olmalarını sağlayacağız... Kürtlerin durumu insanın insana zulmüdür." (ABD Senatörü Edward Kennedy)

"... Türkiye aleyhine rahatsızlıkla istismar edilebileceği, Fransız makamlarının dikkatine getirilmiştir. Neticede söylediğimiz gerçekleşmiştir. Hiçbir şekilde izaha sığmayan caniyane cinayetler işleyen bir bölücü örgütün (PKK kastediliyor, bn.) üyelerine konuşma hakkı tanınmıştır. Bu bir nevi Türkiye'nin toprak bütünlüğüne karşı yöneltilmiş bir hareket olarak tarafımızdan değerlendirilmektedir." (Türk Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Murat Sungar)

Alıntıda da görüleceği gibi, yıllardır halkımızın kanını sülük gibi emen güçler; bugün ona "dost" kesilmekte, "kurtuluş ordusunun neferleri" olarak kendilerini göstermeye çalışmaktadırlar. Yine faşist TC, dayatılan çözümü onaylamakta ama, konferansta çözümün gericiliğini dile getiren ve ulusal çıkarlarımızın gerçek çözümünü ortaya koyan bir yurtseverin konuşmasına tepki göstermektedir. Yalnız şu gerçek iyi bilinmek durumundadır: Emperyalizmin ve Türk sömürgeciliğinin geliştirmek istediği otonomi, kültürel özerklik gibi alternatifler, mevcut kölelik statüsünü esas almaktan başka bir şey değildir. Bu anlamda, bunlar Kürdistan sorununun çözümü olamaz. Çünkü Kürdistan'da problemin kapsamı "bazı kültürel haklar" derekesine indirgenemez. Kapsamı bunun çok çok ilerisinde olan ulusal bağımsızlık ve özgürlük sorunudur. Yani çözüm devrimdir. Bugün bu çözüm tarzını da PKK geliştirmekte ve Kürdistan'da vücut bulmaktadır. Bu, halkımızın gerçek iradesi ve temsili olduğundan, geleceğini belirlemede buna sıkı sıkıya sarılmıştır. Zira gelinecek noktada Kürdistan sorunu, ancak Kürdistan topraklarında sonuca gider. Sorun kendini bu gerçeklik temelinde ortaya koyduğundan, "Paris Konferansı" ölü doğdu. Ve kendi içinde de oldukça çelişkiler taşımaktadır. Her emperyalist güç etkin olabilmek için kendi uşağı Kürdü dayatmaktadır. Örneğin Fransa Kendal'ı ileri çıkarmaya çalışırken, diğerleri de kendi uşaklarını ileri çıkarmaya çalışmaktadırlar. Bu emperyalistler arası çelişkinin bir yönünü ortaya koyarken, esas yönü ise, kendi kuklaları Kürtlerin, halkımızla en ufak bağlarının olmayımayışdır. Çünkü iradesi PKK iradesiyle aynışmış halkımız, onun önderliğinde savaşarak zafere gideceğine kesin inanıyor. İnandığını da pratik mücadeleyle hergün kanıtlamaktadır. Dolayısıyla PKK'nin içinde olmadığı ve onay vermediği hiçbir çözüm sonuca gitmez ve ölüdür. Bu yüzden emperyalistler, Partimize her cepheden saldırmaktadırlar. Ve böylelikle sonuca gitmeye çalışmaktadırlar. Bu, kendi aralarındaki çelişkiyi de kızıştırıyor ve önümüzdeki dönemde çatışmalı bir duruma gelecektir. Fakat bütün bu çabaları beyhudedir. Kürdistan sorunu, Paris, Stockholm, Londra ve Washington'da değil, ülke topraklarımızda hızla gerçek kurtuluşu doğru gidiyor.

Stuttgart muhabirimizin, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesiyle dayanışma kampanyasına ilişkin bir ARGK savaşçısıyla yaptığı röportajı yayınlıyoruz.

"Bağımsız Kürdistan'ı yaratmak için, elele verip dayanışma kampanyasını güçlendirelim"

Berxwedan: Dünya ulusal kurtuluş mücadelelerinde bağış kampanyalarının rolü ve önemi üzerine bir değerlendirme yapar mısınız?

Heval: Ulusal kurtuluş mücadelesi, kendi halklarının özgücüne dayanarak gelişirler. Sömürülen halk, kurtuluş için ayağa kalktığı anda her açıdan olanakları kıttır. Kaybettiği bütün değerlerini yeniden kazanmak için mücadele eder. Hazırda bir olanağı olmadığı için de yaratıcılığa yönelir. Burada bilinçlendirilir, maddi ve manevi düzeyde yurtsever, ilerici kesimlerden destek alınır. Bu küçük birikimler adım adım büyüyüp zenginleşerek, ulusal kurtuluş savaşı şeklinde bir hamle kazanır.

Sömürge halklar; Küba, Vietnam, Nikaragua vb. gibi halklar özgücün anlam ve önemini bildikleri için başta bu konuya büyük önem vermişlerdir. Bu isabetli yönelimle de insan faktörüne büyük değer vererek, onun görevleri konusunda aydınlatarak, maddi yönden önemli olanaklar elde etmişlerdir. Daha sonra tabii ki halk bu kutsal dava uğruna canını da feda etmiştir ve de zaferi böyle kazanmıştır. Halkımız açısından da bağımsız ve özgür Kürdistan böyle kazanılacaktır.

Berxwedan: Siz daha önceki bağış kampanyaları döneminde ülkede bulunuyordunuz. Savaş ortamında bağış kampanyalarında bulundunuz. Ülkedeki insanlarımızın ekonomik durumları gözönüne alındığında bu katkılarının düzeyini belirtir misiniz?

Heval: Şu açık bir gerçektir ki, Kürdistan halkı birçok yönden; yani sosyal, siyasal, kültürel açıdan olduğu gibi ekonomik açıdan da çok yoksul ve bir çıkmazı yaşıyor. Halkımız, bütün gelir kaynaklarından mahrumdur. Varolan bağ-bahçesi de savaş ortamında zarar görüyor. Operasyon birlikleri tarafından yenilen yeniliyor, kalan da zarara uğrattılıyor. Fırsat bulduklarında hayvanları kesiyorlar ya da öldürüyorlar. Suçsuz insanlarımızı ajanlığa teşvik ediyorlar. Özel savaş politikasıyla halkımızı ekonomik yönden tamamen çöktürüp kendisine muhtaç etmek istiyorlar. Düşman, zindanlara doldurduğu insanlarımızı sözde torpil adı altında yerli işbirlikçi uşakları vasıtasıyla yüklü paralar karşılığı serbest bırakıyor. Bu yöntemle de biraz maddi durumu yerinde olanlar da yoksullaştırılıyor. Böylece halkımızı kendi dar özel çıkarları üzerinde düşündürmeye zorluyor. Gelişip güçlenen ulusal kurtuluş mücadelesine karşı uyanışın ve desteğin önüne geçmek istiyor. Bu çok bilinçli tertiplenen oyun, "Özel Harp Dairesi"nce planlı bir şekilde hayata geçiriliyor.

Bu kadar dar olanaklara sahip olduğu halde, günden güne bilinçlenen halkımızda yurtseverlik gelişiyor. Kurtuluşu için

yazın sıcaklığında, kışın dondurucu soğukunda ve gecenin kör karanlığında hainlerin pusularıyla karşı karşıya olan ARGK gerillalarını, yakından görüyor. Böylece varolan bütün olanaklarıyla da desteğini ölüm pahasına da olsa esirgemiyor. Deniz (su) ve balık birbirinden nasıl ayrı düşünülmiyorsa, halkımız ile gerilla açısından da bu böyledir. Eğer yurtsever halkımızın desteği bu oranda gelişkin olmasaydı, savaşımızın bu kadar gelişmesi, bugünkü düzeye yükselmesi beklenemezdi.

Artık, halkımız kendisini savaş ortamına göre hazırlıyor. Sağlam bir ayakkabısını, sıcak bir elbisesini, evdeki yün çorabını, evindeki en güzel yiyeceğini günlerce saklayıp gerillaya sunuyor. Bu çok anlamlıdır. Gerillanın ulaştığı alanlarda yurtseverlik önemli bir aşamaya gelmiştir. Şu an bütün alanlarda yeterli olmasa da birçok anne ve baba çocuklarını kendi elleriyle getirip ARGK saflarına katıyor. Bu çok anlamlı ve önemli bir durumdur. Halkla bütünleşmenin açık bir ifadesidir.

Berxwedan: Siz Kürdistan'ın diğer parçalarında da bulundunuz. Buralardaki Kürdistanlı yurtseverlerin bağış kampanyalarına katkıları ve oradaki durum hakkında da bize biraz bilgi verebilir misiniz?

Heval: Kürdistan'ın diğer alanlarının problemleri, olumlu ve olumsuz etkilenmeleri farklıdır. Oynanan birçok oyun sonucunu, bu alanlardaki halkımızın sunduğu tüm değerler heba edilmiştir. Partimiz önderliğinde gelişen modern ulusal kurtuluş mücadelesi, Kuzey-Batı Kürdistan'da olduğu gibi, Güney ve Doğu parçalarında da olumlu bir şekilde yansımaları bulmuştur. Geline aşamada bu sempati maddi ve manevi desteğe dönüşmüştür. Ve gün geçtikçe de artmaktadır. Bu destek, erzak, silah ve gençliği saflara katmak şeklinde oluyor. Kuzey-Batı Kürdistan açısından, geri cephe konumundadır diğer parçalar. Buralarda ilkel milliyetçiliğin çizgisini ve otonomi anlayışlarını mahkum eden, bağımsızlık düşüncesi derinliğine ve genişliğine kök salmaktadır.

Berxwedan: Bazı dönemlerde de Ortadoğu'da bulundunuz, buradaki yurtseverlerin bağış kampanyalarına katılımı ne düzeydedir?

Heval: Halkımızın olduğu her alanda Partimizin veya Cephemizin faaliyetleri de vardır. Lübnan gibi sıcak bir savaş alanında da isyanlar döneminden sonra, bu alanlara göç eden bir kesim halkımız vardır. Önemli bir kesimi vatan hasretiyle tutuşan ve Partiyeye maddi, manevi vd. tüm olanaklarını seferber eden ve hiçbir katkısını esirgemeyen bir konumdadır. Erzak, para, silah ve de bizzat gençlerinin saflarımıza katılması da söz konusudur. Ayrıca bu alana işçi olarak gelen insanlarımız da vardır. Bu in-

sanlarımız da Avrupa alanında çalışan yurtseverlerimiz gibi olanakları dahilinde Partimize desteklerini sunmaktadırlar; bağış kampanyalarına da güçlü bir şekilde katılmaktadırlar. Ortadoğu'nun diğer bazı ülkelerinde de daha önce yerleşmiş veya işçi olarak alanda bulunan birçok yurtseverimizin de maddi ve manevi desteği mevcuttur.

Berxwedan: Biliyorsunuz 1970'li yıllardan sonra Kürdistan ve Türkiye'de ortaya çıkan birçok hareket de halktan çeşitli dönemlerde bağışlar topladılar. Bunların hakkında da bir belirlemede bulunabilir misiniz?

Heval: Türkiye ve Kürdistan halkı oldukça sömürülmektedir. Halkın adına ortaya çıkan her yeni çıkışa halk umutla bakar. Yurtseverlik ve de devrimcilik adıyla birçok hareket çıkmıştır da. İşte bunlardan bazıları halkın desteğini kendi çıkarları uğruna kullanarak, kitlelerin devrim olan bağılıklarını ve umutlarını zedeleyerek, inançsızlığı geliştirdiler. Bunu kısaca özetlersek yurtsever, ilerici kitleler doğru ve yanlış iyi bilmeliler. Gerçekten halk için, devrim için kim mücadele ediyorsa, ona desteğini sunmalıdırlar. Zindanlarda, dağlarda, ovalarda, şehirlerde, yurtdışında kim nasıl amansız koşullarda bir mücadele içerisinde...

Bugün ülkemiz Kürdistan'da gelişen yaygın gerilla savaşı sahte yüzleri açığa çıkarmıştır. Dürüst ve halkın davasına saygılı olanlar ise pratiklerini gözden geçirerek, kendilerini yenileyip doğru düşünceye ulaşmaya hazırlanıyorlar.

Berxwedan: Kampanyalardan toplanan bağışlar yalnız savaşın ihtiyaçlarında mı kullanılıyor, yoksa cezaevlerinde yatan savaş esirlerine, şehit düşen savaşçıların ailelerine de yardımlar yapılıyor mu? Bu yardımlar ne oranda bunlara ulaştırılabilir?

Heval: Bu çok önemli bir husustur. Bağış kampanyalarıyla toplanan tüm değerler savaşın hizmetinde kullanılır; yani savaş geliştirmek için kullanılır. Devrim yoluna giren bir halk iyi organize edilen bir bütçe sahip olmak zorundadır. Bu mali bütçe, savaşın lojistik vd. birçok ihtiyaçları için kullanılır.

Önemli diğer bir nokta da şudur: Zindandaki yoldaşlarımızın, şehit düşen savaşçılarımızın ve de şu anda halen savaşan veya değişik alanlarda görev yürüten yoldaşlarımızın yardımı muhtaç olan ailelerine yardım etmek en temel görevlerimizden biridir. Bu durumdaki insanlara yardımın yapılması zorunludur. Geçmişte ve de günümüzde halen hepsine ulaşılmış ya da sistemli bir yardım desteği tümüne sunulmuş değildir. Bunun nedeni de savaş ortamının zorluklarla dolu olmasıdır. Bu konunun üzerinde çok ciddi bir şekilde her yönüyle durulmaktadır. Biz "tü-

münü en lüks olanaklar içerisinde ya satacağız" demiyoruz. Ancak olanaklarımız dahilinde uygun bir temelde yardıma ihtiyacı olanlara verilir. Cephe örgütlenmesinin gelişmesiyle birlikte, köy ve şehir komiteleri bu konuda önemli görevler üstlenebilirler. Yalnız maddi desteği sunmak da yeterli değildir. Mutlaka bu ailelerde yurtseverliği güçlendirmek ve onları bilinçlendirme gereği de vardır. Bu durumda çeşitli dönemlerde zor duruma düşenler olsa da olumsuz yönden etkilenmezler. Kısacası bu, canalıcı bir görevimizdir.

Berxwedan: Bir de CIA'nın hazırladığı bir raporda "PKK'nin maddi kaynaklarını kurutmak gerekir" deniliyordu. Bunun hakkında da bir değerlendirme yapar mısınız?

Heval: Bu, çok geniş ve kapsamlı bir plandır. Avrupa'daki yurtsever Kürdistanlı kitlelerde bu ele alınmaktadır. Bilindiği gibi onbinlerce Kürdistanlı yurtsever, Avrupa'nın değişik alanlarında işçi olarak veya ilticacı olarak bulunmaktadır. Bunların ülkedeki insanlarımıza göre, maddi olanakları daha elverişlidir. Avrupa emperyalizmi ve Türk sömürgeciliği, Avrupa'daki yurtseverlerin Partimize sundukları yardımların önemini biliyorlar. Bu katkının kesilmesi için birçok taktiğe başvurularak yurtseverlerimiz rahatsız ediliyor. Diğer bir örnek de şu: B. Alman devleti 1988 yılı başlarından bu yana tutuklu bulunan yoldaşlarımızın durumunu bir koz olarak kullanarak, avukatları vasıtasıyla çok yüksek bir para talep ediyor. Bu temelde de maddi yönden bir zorluğa yol açılmak isteniyor. Yeni ayağa kalkarak savaşan halkımızın maddi olanakları zayıftır. İşte bunun var olmasına da darbe vurulması hedefleniyor. Yurtsever halkımız ve dünya ilerici halkları, bu düşman saldırılarına karşı desteklerini arttırarak bu planları boşa çıkarmalıdır. Bu insanlığın, ilericiğin vazgeçilmez bir görevidir.

Berxwedan: Şu anda Avrupa'da bulunuyorsunuz. Buradaki yurtseverlerin ekonomik durumlarını da görüyorsunuz. Bunların ulusal kurtuluş mücadelemize katkıları da söz konusudur. Başlatılan bağış kampanyasının anlam ve önemini kısaca belirtir misiniz?

Heval: Avrupa ve diğer yurtdışı alanlarında bulunan halkımız ya ekonominin dar koşullarından kurtulmak için, ya da sömürgecilerin yoğun baskılarından kurtulmak için ülkelerini terketmiş bulunuyorlar. Düşmanın da tam istediği işte budur. Yarattığı zorlu yaşam koşullarıyla insanlarımızı vatan topraklarından koparıp uzaklaşmasını sağlayarak Kürdistan'ın nüfusunu parçalamayı hedefliyor. Bizzat "Özel Harp Dairesi"nin yönlendirmesiyle kurulan şebekeler modern tarzda insanlarımızı sömürerek

ellerinde kalan son kırıntıları da alıp, uzaktan adı hoş gelen Avrupa metropollerine sürüyorlar. Daha düne kadar bu şebekeler niye bu kadar yaygın değildi? Yine düne kadar Avrupa ülkeleri neden Kürtlere kapılarını böyle açmıyorlardı? Bunun altında yatan planlı bir işbirliğidir. Ülkemizde gerilla savaşının yükselmesiyle beraber bu işbirliğine daha da ağırlık veriliyor. Söz konusu şebekeler özellikle dinamik olan Kürdistan gençliğini Avrupa'nın özentilerinde kullanarak yurtdışına sürüklüyorlar. Çünkü TC bunu yapmazsa, bu gençlerin çoğu Partiye ulaşır ARGK saflarında sömürgecilğe karşı savaşacaklar. Genellikle daha gözlerini açmadan, bilinçlenmeden Avrupa'ya gönderilip ülkesine yabancılaştırılıyor. Bu çok tehlikeli bir politikadır. Şunu çok iyi bilince çıkarıp uygulamak göreviyle karşı karşıyayız: Ülkeyi terkedip bireysel, dar aile çıkarları peşine düşmek kurtuluş olmaz. Belki ülkeden biraz daha rahat yaşayanlar olabilir, ama meseleyi toplumsal olarak düşünmek zorundayız. Bireylerin ve ailelerin kurtuluşu ülkemizin kurtuluşuna bağlıdır. Yüzyıllardan beri atalarımızın kemiklerinin gömülü olduğu vatan topraklarını dar ve küçük hayaller peşinde koşup terkediyoruz. Parti önderliğimizin belirttiği gibi; "Eğer insanlarımız ailesel çıkarları uğruna yaptıklarının yarısını Kürdistan'ın bağımsızlığı ve özgürlüğü için yapmış olsalardı, şimdi aileler de, Kürdistan'da çoktan kurtulmuştu." Yurtseverliği dar ele almamak gerekir.

Geline aşamada Partimiz PKK önderliğindeki Cephemiz ERNK, Ordumuz ARGK, nicel ve nitel olarak güçleniyor. Yerli işbirlikçi hainler, sömürgeciler, Ortadoğu gericiği ve emperyalist ülkeler, TC'yi ayakta tutmak için ve de Hareketimizi tasfiye etmek için karanlık plan ve hesaplar peşindeler. 1989 yılında yaygınlaşan gerilla savaşımız, güçlü hamlelerle halk demokrasisine doğru hızlı adımlarla ilerliyor. Botan eyaletimizin kurtarılması için kararlı devrimci bir şiddetle, düşman ordularına büyük darbeler indiriliyor. Düşmanın özel ordusu, özel valisi, köy koruculuğu yasası iflas etmiştir. Savaş bu defa da doğru dan kara kuvvetlerine devredilmiştir; iç ve dış politikada da çok büyük bir çıkmaz yaşanıyor.

Savaş cepheleli şiddetlenir ve kurtarılmış bölgelere doğru giderken, bunun beraberinde getireceği önemli sorunlar da olacaktır. Ulusal bütçenin zenginleşmesi; erzak ve mühimmat depolarının hazırlanması; mermi, patlayıcılar ve güçlü silahların temin edilmesi gerekiyor. Düşmanın kara ve hava saldırılarına karşı teknolojiyi önemi büyüktür. Elbette ki bu dönemde hazır fabrikalarımız ve de bizi destekleyen devletler yoktur.

Devamı 20. sayfada

Değerli Kürt sinema sanatçısı **Yılmaz Güney'in Anıtı'nın** gerçekleştirilmesi ve **Yılmaz Güney'e özgürlük mücadelesinin** yükseltilmesi hedefiyle başlatılan çalışmalara katkı amacıyla, Yılmaz Güney'in eşi **Fatoş Süleymangil Güney'in** gazetemize ulaştırdığı yazıyı yayınlıyoruz.

Değerli Arkadaşlar;

Karanlıklara öfke ve nefretimiz ile, Yılmaz Güney'i yitirdiğimiz ile, Yılmaz Güney'i yitirdiğimiz bir 9 Eylül'ün beşinci sene-i Geçen beş yılda Yılmaz Güney, "ekmek, gül ve hürriyet günleri" uğruna özgürlük ve demokrasi mücadelesi veren, Türkiye ve Kürdistan'da giderek daha fazla sahiplenilen bir mücadele simgesi haline geldi.

12 Eylül rejiminin çok çeşitli biçimlerdeki saldırgan önlemleriyle yoketmeyi, unutturmayı, belleklerden silmeyi deneyerek "yasak"lamaya kalkıştığı Yılmaz Güney'in 104 filmini "yakıp-yokeden" bir yönetimin Kültür Bakanı; "Yılmaz Güney sorunu beni aşar" derken; Eylül rejimi yöneticilerinin her türlü gerici çabalarına rağmen, Yılmaz Güney gerçeğini Türkiye ve Kürdistan'ın gündeminden çıkaramadıklarını, açıkça itiraf etmiş oluyorlardı.

Öncelikle şunun altını özenle çizerek belirtmeliyim: Yılmaz Güney sorunu bugün Anadolu'da demokrasi ve özgürlük mücadelesi verenlerin de, demokrasi ve özgürlük mücadelesi düşmanlarının da her zamankinden daha fazla gündem maddesi olup çıkmıştır. Çünkü, Yılmaz'ın uğruna bütün bir ömrünü adadığı toplumsal, ulusal kurtuluşçu düşünceleri ve mücadelesi, Eylül ve uzantısı yönetimin dengelerini sarsarak ilerlerken; Yılmaz'ı yitirdiğimiz beş yıllık süre içindeki "Yılmaz Güney'i tecrit ve unutturma" çabalarına boyun eğmeyen faaliyetlerimiz de yavaş yavaş da olsa ilk sonuçlarını vermeye başlamıştır.

Eylül rejiminin Yılmaz'ın 104 filmini imha ettiğinden ve bu suçlarının da "failinin meçhul" olmadığından söz etmişim... Bugün Yılmaz Güney sorunundaki "suçlarıyla" da köşeye sıkışanlar, elbette bu noktaya kendiliğinden gelmediler. "Yılmaz Güney sorunu bizi aşar" demenin acizliğini durup-dururken kabbullenmek durumunda kalmadılar. Onlar bu noktaya ulusal ve uluslararası plandaki bir dizi mücadele ile vardılar. Tüm dünya yönetmen derneklerinin Avrupa'dan Amerika'ya değinki destekleriyle, örneğin Ettore Scola'dan Bertolucci'ye uzanan en ünlü yönetmenlerin Yılmaz üzerindeki baskılar konusunda K. Evren ve T. Özal'ı uluslararası planda açıkça ve sert bir biçimde uyarmalarıyla ulaşılmıştır.

Uluslararası alanda yapmaya gayret ettiklerimiz yanında, Türkiye boyutunda da sansür kurulunun Yılmaz konusundaki tavrı 2000'e Doğru dergisi ve kimi basın yayın organları yanında, yine kimi ilerici çevrelerin aktif katılım ve katkılarıyla güçleştirilmeye çalışılmıştır. Bu ve benzeri çabaların reklamsız, yaygarasız bir mütevazilikle, işneyle kuyu kazarcasına gerçekleştirilmesiyle ki, Yılmaz Güney üzerindeki "yasaklara karşı" Yılmaz Güney'e özgürlük müca-

delesisi, ulusal ve uluslararası plandaki en geniş devrimci demokratik güç ve çevrenin acil sorunu kılınabilmiştir.

Kaldı ki Yılmaz'ı yitirmemizin beşinci sene-i devriyesinde, İstanbul Valiliği'nce, 9 Eylül 1989'da Yılmaz Güney'i Anma Toplantısı'na izin verilmezken; -ne ilginçtir ki!- benzeri diğer toplantılara da İstanbul Valiliği'nce izin verilmiştir. İtiraf etmeliyim ki, onların Yılmaz'dan korkuları boşuna değildir. Çünkü geçen beş yılın ardından Yılmaz da, kavgası da tek başına ve sahipsiz değildir. Örneğin, İstanbul Valiliği'nin izin vermemesine rağmen, Türkiye'de ilişki halinde olduğum kimi çevrelere; Ankara, İstanbul ve Diyarbakır'da Yılmaz Güney'i anma ve yapılacak olan anıta, halkın da katkısını sağlamak amacıyla bir dizi toplantılar örgütlemelerini önererek, onlara Umut filminin bir kopyasını da gönderdim. (Bu toplantıların gerçekleştirilip, gerçekleştirilmemesi elbette söz-konusu çevrelere aittir.)

Özetle tüm ilerici, devrimci ve yurtsever çevrelerle en geniş birlik zeminlerinde demokratik işbirliği anlayışı ve arayışı içinde, Yılmaz Güney'e özgürlük mücadelesini yükseltmeye çalıştığımız bu kesitte, kimi çevreler de Yılmaz Güney'in mezarının Türkiye'ye nakli konusunda yoğunlaşmaktadırlar. Bu konuda yeri gelmişken şunu belirtiyim: Türkiye'de işkenceler, insan hakları ihlalleri ve zindanlardaki zulüm tüm şiddetiyle devam ederken, ve ayrıca Kürdistan'daki asimilasyon ve jenosit politikaları doğrultusunda Kürt ulusü en temel demokratik hak ve özgürlüklerinden mahrum bırakılmışken; Yılmaz'ın mezarının Türkiye'ye nakli söz-konusu olamaz. Bundan söz etmek ise, Yılmaz Güney'in mücadelesine ciddi bir haksızlık olur. Yılmaz Güney Türkiye'yi, karşı çıktığı şartlarda köktenci değişiklikler olmadan, kesinkes dönmeme kararı ile terketmişti. Bu şartlarda köktenci değişiklikler olmadan Yılmaz'ın mezarının Türkiye'ye taşınması kendisinin anısına ve mücadelesine büyük bir haksızlık olur.

Kaldı ki, anımsatmadan geç-

meyeyim: Yılmaz'ın Türkiye'deki filmlerine ilişkin olan yasaklar devam ederken, O'nun Türkiye'ye nakli fikri, Yılmaz'ı "yasak"layan zihniyete istediği türden ve sessizce teslim olmaksızın başka ne gibi bir anlam taşıyabilir ki?

Yılmaz'ın Türkiye'ye naklinin, Türkiye'deki gerçek demokrasinin, sokaklardaki emekçi insanlarınımızca kazanılmasıyla üst-üste çakıştığının da altını özenle çizerek, Yılmaz Güney Anıtı ve bu yoldaki çalışmalarımız konusunda da sizleri aydınlatmaya devam edersem şunu belirtmem gerekir: Yılmaz'ın mezarının yapımı gerçekten gecikti ve bir hayli de uzadı. Bunun hepimizi üzen bir durum olduğu şüphesizdir.

Bu durumun nedenine değinmek gerekirse; Cannes'den, Duvar filimine ya da bu filmde Yılmaz'ı kaybetmemize kadarki kesitte de ekonomik sorunlar sürekli olarak tüm ağırlığıyla devrede oldu. Mali sorunları aşabilmek için bugüne kadar boş durulmadı. Türkiye'nin yakın tarihi zemininde Yılmaz'ın sanatını ve mücadelesini anlatan bir dökümanter film Güney Filmcilik'le gerçekleştirildi. Bu filmin geliri ile Yılmaz Güney Anıtı'nı gerçekleştirmeyi düşünüyordum. Ama bu faaliyet onun kişiliğinde demokrasiye yönelen saldırıların propagandası yönünde başarılar elde ettiyse de, ekonomik olarak anıtın finansmanına yetmedi.

Varılan noktada Yılmaz'a yönelen baskı, komplo ve gerici-şoven saldırılara karşı bir yanıt niteliğinde olmak üzere, Türk, Kürt ve diğer azınlıklardan halklarımızın katılımı ve katkılarıyla Yılmaz'ın sanatçı ve militan kişiliğini mücadelesiyle simgeleyen bir anıtın yaratılması amacı önümüze konmuştur. Bu cümleden olarak Türkiyeli ve Kürdistanlı en geniş demokrasi güçleriyle, **21 Ocak 1990'da** saat 14 ile 20 arasında Paris'teki Zenith salonunda yazar, sanatkar, entelektüel ve politik kişiliklerle **Yılmaz Güney'e Özgürlük Toplantısı** düzenlenecektir.

Toplantının tüm gelirlerinin Yılmaz Güney Anıtı fonuna nakledileceği bu etkinlik, hiçbir politik yoğunluk veya kesime angaje olmadan; tüm ilerici, devrimci ve yurtsever örgüt, çevre ve kişilerin katkılarına açık olduğum destekleriyle gerçekleştirilecektir. Bu faaliyetlerin tüm gelişim evreleri ve katkılar tüm kamuoyuna açıklanacaktır.

Aynı faaliyetlere bağıntılı olarak, Türkiye'de Yılmaz Güney Anıtı için bir yarışma açılmıştır. Çeşitli çevrelerle temaslar sonucunda ünlü heykeltıraş, mimar ve sanatçılardan oluşturulan jürinin bu yarışmaya katılım şartnamesi önümüzdeki günlerde basında yayınlanacaktır.

Hayatın her alanında başarı dilekleriyle ve dostça selamlarımla.

15 AĞUSTOS

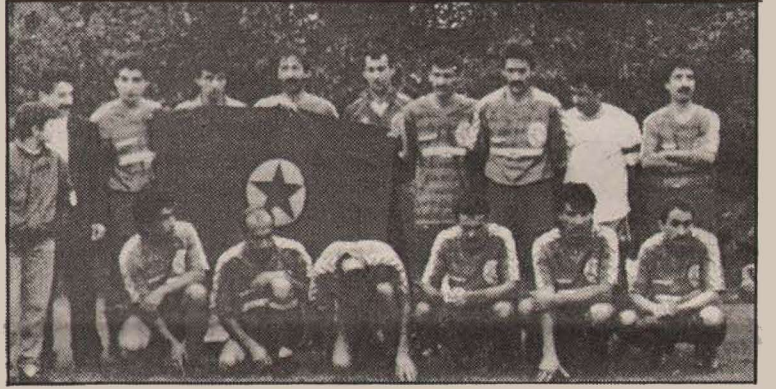
KUPASI FUTBOL TURNUVASI

(Köln/Berxwedan)

Bölgemizde gecikmeli de olsa 15 Ağustos saldırı ve direniş ruhuna bağlı kalınarak ve özellikle Cephemizin dinamik kesimini oluşturan Kürdistan gençliğinin ulusal kurtuluş mücadelemizin en ileri düzeyde görevlerini yerine getirirken bu faaliyet alanında önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Temel görevlerin birisi de sömürgeciliğin ve emperyalizmin yoz kültürü ortamında eritmeye çalıştığı Kürt gençliğini ulusal kaynağa dönüşü kendi gerçek kimliğine sahip çıkması için açılan ulusal bayrak altında birleşmeleri ve kendi özbirlikleri içerisinde örgütlenmekle ancak mümkün olabilir.

Yurtsever Kürdistan Gençlik Birliği, 23.9.1989'da Batı Almanya'nın Leverkusen şehrinde düzenledi. Turnuvaya şu takımlar katıldılar:

- 1-Köln-Leverkusen Botanspor
- 2-Duisburg-Emerich Botan Firtinaspor
- 3-Bonn Sipanspor
- 4-Aachen Munzurspor

Jylland'da

ERNK Dostluk Futbol Turnuvası

(Danimarka/Berxwedan)

Danimarka'nın Jylland alanında ERNK ile dayanışma amacıyla iki hafta süren bir dostluk futbol turnuvası düzenlendi. Jylland alanındaki tüm yurtseverler bu turnuvaya büyük ilgi gösterdiler.

Düzenlenen bu turnuvaya, Jylland alanından Botanspor-A, Botanspor-B, Yeşilyurtspor, Gençspor, İkast Diclespor, Holstebro Ağrispor takımları karşılaştılar. Yapılan ilk eleme maçlarında Botanspor-B ile İkast Diclespor takımlarının göster-

Takımlar arasında yapılan kura çekiminde ilk maç Botanspor ve Botan Firtinaspor karşılaşmasıyla başladı. B. Firtinaspor bu karşılaşmada Botan-spor'u yenerek ikinci tura yükseldi.

İkinci maç Sipanspor ile Munzurspor arasında yapıldı. Sipanspor karşılaşmayı 4-2'lik bir skor elde ederek final oynamaya hak kazandı.

Bu sonuçlara göre finali Botan Firtinaspor ile Bonn Sipanspor arasında yapıldı. Oldukça heyecanlı karşılaşmanın normal süresi 2-2'lik bir skorla bitince 10 dakikalık uzatmaya gidildi. Uzatmada Bonn Sipanspor, son dakikada kazandığı bir frikik atışını gole çevirdi. 3-2'lik bir skorla öne geçen Botan Sipanspor 15 Ağustos birincilik kupasını almaya hak kazandı. Botan Firtinaspor ise ikincilik kupasını aldı.

Köln-Leverkusen Botanspor ve Aachen Munzurspor arasında, bu kez üçüncülük için maç yapıldı. Botanspor rakibi Munzurspor'u 6-2'lik bir skorla yenerek, turnuvanın üçüncüsü oldu.

dikleri centilmence oyunlarına rağmen elendiler. Bir hafta sonra yapılan ikinci tur ve final maçlarında geriye kalan dört takım karşılaştı. Oynanan maçlar sonucu birinciliği Yeşilyurtspor, ikinciliği Holstebro Ağrispor, üçüncülüğü Botanspor-A takımı, dördüncülüğü ise Gençspor aldı. Karşılaşmaların sonucunda "Hernepeş" marşı okunduktan sonra kupa ve hediyeler dağıtıldı. YXK-Jylland Örgütü tarafından düzenlenen ve ilgiyle izlenen böyle bir turnuvaların önümüzdeki süreçte de yapılması kararı alındı.

BERXWEDAN

Abone fişi

Adı, Soyadı: .....
Adres: .....

6 Aylık

Almanya içi:

DM 30 ☐

Almanya dışı:

DM 35 ☐

1 Yıllık

Almanya içi:

DM 60 ☐

Almanya dışı:

DM 70 ☐

Abone hesap numarası:

Bfg. - Bonn

Konto Nr.: 1205242100

BLZ: 380 101 11

Yazışma adresi:

Feyka-Kurdistan

Postfach 15 31

5300 Bonn 1

NOT: Bu fişi doldurarak ödeme makbuzu ile birlikte yukarıdaki yazışma adresine postalayınız.

DOĞU AVRUPA'DA "REFORM" HAREKETLERİ

Son dönemlerde Doğu Avrupa ülkelerinde "reform" yanlısı hareketler gelişim gösterdi. Özellikle Sovyetler'de Gorbaçov'un yönetime gelmesiyle başlayan açıklık ve yeniden yapılanma politikasının çıkardığı rüzgar, reformist gelişmelerin yaşanmasına yol açtı. Bu durum, daha önceleri bazı Doğu Avrupa ülkelerinde çeşitli reformist grup ve sendikaların yasallaşmasına neden oldu. Son dönemlerde bunlara yeni bazı ülkeler de katıldı. Kapsamı daha da genişleyen bu gelişmeler sürmektedir. Açık ki, bu gelişmeler, dünyada büyük ilgi uyandırıyor. Fakat gelişmeler henüz tam netlik kazanmayıp somutlaşmadıklarından, sonuçları hakkında fazla bir yorum yapmak mümkün olamamaktadır. Fakat dünyadaki her güç bu gelişmeleri, çıkarını esas alarak ele almakta ve buna uygun sonuçlara ulaşmaya çalışmaktadır. Özellikle emperyalist-kapitalist

lıkların ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Bir de buna emperyalizmin kışkırtmaları eklendiğinde aşırılıkların boyutu daha da gelişmektedir.

Sosyalizmi güçlendirip geliştirmek için reformlara başvurmak ve yararlanmak doğrudur, reddedilemezler. Yani hizmet ediyorsa doğrudur. Ters bir durumda, sosyalizmin üreticiliğini ikinci plana atarak, reformları ileri çıkarmak doğru değildir. Bu durum, sosyalist inşaaı sürekli kemirir ve gelişimini engeller. Bugün sosyalist ülkelerde yaşanan durum biraz bunu yansıttığından sağcılık diye tanımlanacak bir düzeyde seyrediyor. Bu, hem sosyalist ülkelerdeki sosyalizmin gelişimini, hem de dünyadaki ulusal, toplumsal ve sosyalist devrimleri olumsuz yönden etkiliyor. Dolayısıyla emperyalizmin daha rahat nefes almasını kolaylaştırdığından onu daha saldırganlaştırıyor.

sıkışıklık sonucu Birleşik Sosyalist Birlik Partisi Genel Sekreteri ve Devlet Başkanı Erich Honecker "sağlık sorununu" gerekçe göstererek, 18 Ekim 1989'da istifa etti. Ve aynı gün Honecker'in yerine Egon Krenz seçildi.

Egon Krenz

Krenz, seçilmesinden sonra bir dizi reform kararı ve yönetiminde reformlara karşı çıkan kesimlerin görevden alınacağını belirtti. Nitekim bunun sonucu olarak, MK üyelerinden yaşlı 5 politikacı görevlerinden affını isteyerek, emekliye ayrıldılar. Yine, Politbüro üyesi Schobowski, muhalefet grubu olan "Yeni Forum"un ileri gelenleriyle iki saatlik bir görüşme yaptı. Ve basına yaptığı açıklamada "devletin sosyalist temellerinin tartışma konusu edilmediğini ve edilemeyeceğini" vurguladı.

Ayrıca Krenz, yeni görevine seildikten bir süre sonra, Sovyetler Birliği'ni ziyaret etti. 1 Kasım'da Moskova'ya giden Krenz; havaalanında yaptığı açıklamada; "Sovyet kardeşlerimizin yeniden yapılanma konusunda nasıl ustalaştıklarını görüyoruz. Aynı zamanda hangi alanda başarısızlıklarla karşılaştıklarını da. İlginç görüşmeler yapacağız" dedi. Yine Berlin Duvarı'na ilişkin sorulan bir soru üzerine de, "Berlin'deki olgunun yalnızca bir duvar değil, iki siyasal sistem ve iki askeri blok arasında sınır ve Federal Almanya ile birleşmemizin söz konusu olmadığını; çünkü bugüne kadar Alman toprakları üzerinde iki farklı sistemin yanyana yaşamasının Avrupa'nın istikrarının ve barışın güvencesi olduğunu" vurguladı.

Moskova'daki görüşmelerden sonra ülkesine dönen Krenz, devlet ve Parti yönetimindeki değişikliklere hız verdi. Reformlar konusunda da bir dizi kararlar alındı. Bunun üzerine geçtiğimiz günlerde 1 milyona yakın kitle, reformlar lehine gösteri yaptı.

Yine Çekoslovakya'da, Çekoslovakya'nın 71. kuruluş yıldönümünde "reform" yanlısı gruplar, protesto gösterilerinde bulundular. Bu gösterilere katılan binlerce kişi, yönetim aleyhinde sloganlar atarak reform taleplerinde bulundu. Buha karşı yönetimin taviz vermeyeceği ve mevcut sistemi yürütmeye kararlı olduğu gözüküyor. Bütün dünya, sosyalist ülkelerdeki bu gelişmeleri dikkat ve ilgiyle izliyor; çünkü tüm insanlığı yakından ilgilendiriyor.

LÜBNAN'DA DİNMEYEN SANCİ

1989 yazı ve sonbahar süresince Lübnan'da Suriye ve Hristiyan Milisler arasında karşılıklı top atışları devam etti. Bunun sonucu, onlarca insan yaşamını yitirdi ve en az bir o kadarı da yaralandı veya sakat kaldı. Yine Lübnan, kendi içinde oldukça parçalanmış ve bölünmüş bir statüyü yansıttığından, çeşitli güçler arasında da çatışmanın durumu sürekli kritik noktadadır. Bu yapı, Lübnan'da hiçbir gücün tam egemen olmasını engellediğinden, sürekli istikrarsızlık hakimdir. Sadece Suriye'nin varlığı çatışmaların vahim bir duruma gelmesine engel teşkil etmektedir. Fakat emperyalizm, parçalanmışlık ögesini sürekli kullanarak Suriye'nin olumlu

Michel Aun'un karşı çıkmasıyla başladı. Aun, yaptığı konuşmada, "Bu anlaşma bizi cehenneme götürecektir. Ben bir vatandaş, bir asker ve bir başbakanım. Bu anlaşmayı kabul edersem üç kez suç işlemiş olacağım" diyerek tam bir kışkırtıcı olduğunu ortaya koydu. Özellikle karşı çıktığı nokta, Suriye askerlerinin ne zaman çekileceğidir. Fakat Aun, bu tavrıyla, hristiyanlar içinde de lideri olduğu milislerin dışında hiç kimse tarafından desteklenmiyor. Yine, Lübnan'daki bütün gruplar, varılan uzlaşmayı destekliyorlar. Dolayısıyla halkın bu tavrı Suriye etkinliğinin daha da artmasına yolaçıyor.

Aun, saldırılarını bunlarla da sınırlı tutmayarak, parla-

konumunu işlevsiz kılmaya ve böylece de kendi egemenliğini geliştirmeye çalışmaktadır. Zaten Lübnan'da istikrarsızlığın en ciddi kaynağı da; başta ABD olmak üzere emperyalizmin bu yönlü karşıla faaliyetleri olmaktadır.

Son gelişmeler bu ülkeyi yeniden kritik bir noktaya getirmiş durumdadır. Bu durum, Lübnan parlamenterlerinin Suudi Arabistan'ın Taif kentinde üç hafta süren görüşmeler sonucu kabul ettikleri "Ulusal Uzlaşma Belgesi"ne hristiyanların lideri

mentoyu tek taraflı feshettiğini açıkladı. Ve yeni parlamento seçimlerine ilişkin de; Ocak ayını temel alacak bir plan sundu. Özellikle Aun, bunu yaparken dayandığı güçler, emperyalizm ve siyonizmdir. İçte ise hristiyanlardan oluşturulan silahlı milislere dayanmaktadır. Mevcut durum, Lübnan'daki savaşı daha da çatışmalı bir düzeye sıratmaya adaydır. Fakat gelişmenin yönü, başını Suriye'nin çektiği ilerici güçlerin lehine seyreliyor.

İspanya'da erken seçimler yapıldı

SOSYALİSTLER YENİDEN İKTİDARA GELDİ

İspanya'da 29 Ekim 1989 pazar günü 29,5 milyon seçmen erken genel seçimler için sandık başına gitti. Seçimlerin normal süresinden 9 ay erkene alınmasının nedeni; 1982'den beri iktidarda olan Felipe Gonzales'in liderliğindeki Sosyalist İşçi Partisi'nin uzun süreden beri iktidar olmanın getirdiği yıpratmadan dolayı, sürekli oy kaybına uğramasıydı.

Seçimlerin ortaya çıkardığı sonuç; daha önce 350 sandalyeli parlamentoda 184 milletvekiline sahip olan Sosyalist İşçi Partisi (PSOE) 176 milletvekili kazanarak salt çoğunluğu ancak sağlayabildi. Seçimlerde en kazançlı çıkan partiler ise Muhafazakar Halk Partisi (PP) ile Birleşik Sol Koalisyon oldular. Halk Partisi, oyların %25,61'ini alarak 109 milletvekili kazanırken, Birleşik Sol %8,99'luk oy oranıyla daha önce 7 olan milletvekili sayısını 18'e çıkardı. Birleşik Sol Koalisyon; içinde Komünist Partisi'nin

de yer aldığı çeşitli sol gruplardan oluşmaktadır.

Oyların %40,2'sini alarak 176 milletvekili alan ve üstüste üç kez seçimi kazanan İspanya Sosyalist İşçi Partisi, bu sefer programını biraz uygulamada zorlanacağına benziyor. Çünkü kazandığı salt çoğunlukla bir milletvekilinin dahi çeşitli nedenlerle devre dışı kalması halinde Sosyalist İşçi Partisi'nin iktidarının azınlığa düşmesine yol açacaktır. Bu iktidarı zor durumda bırakan bir etken olsa da, önümüzdeki süreçte İspanya'nın iç ve dış politikasında herhangi bir değişiklik beklenmemektedir. Bunu seçimi üçüncü kez yeniden kazanan Gonzales şöyle açıklamaktadır: "Seçimlerin sonuç mantığı, İspanyol halkının bize bir kez daha güvenliğini gösterdi. Hükümet sorumluluğunu geçmişteki demokratik beceri ve kararlılıkla yeniden üstlenmeye hazırız."

sistem, gelişmeleri kendi lehine yorumlamakta, buna dayanarak sonuçlar çıkarmaya çalışmaktadır. Dolayısıyla da hesaplarını bunun üzerinde yaparak, sosyalist sisteme yönelik kışkırtıcılık yapmaktadır. Halbuki gelişmelerin tamamen bu yönlü olmadığı, reel sosyalizmin bazı sorunlarının olduğu ve bu gelişmelerin buradan kaynaklandığı bir gerçektir. Yoksa onlarca yıldır yaşayan ve gelişen sosyalizmin bir çırpıda tasfiye olamayacağı, hele hele maddileşen bu sosyalizmin restorasyonu birkaç reformist hareketin varlığıyla mümkün olamayacağı açıktır.

Özellikle reel sosyalizmin kendisini, bazı kalıplara hapsetmesi sonucu, bürokratism, aşırı merkeziyetçilik ve sosyalizmin gelişimini kendisiyle sınırlama anlayışlarının ortaya çıkardığı sorunlardır. Yani proletaryanın anlayış ve tutumunun, üretimde yaşamda ve enternasyonalizmin uluslararası alanda yeterince temsil edilemeyeşinin sorunlarıdır. Militan sosyalizmin geliştirilemeyeşi, ortaya çıkan sosyalizmin bütün sosyalizmin temsili olduğu ve daha geliştirilemez anlayış, sosyalizmin militan ve üretken özünü geliştirerek sorunları bu temelde çözmedeki yetersizlik, reformist tarzda yaklaşıma götürüyor. Bu da git-tikçe burjuva anlamda aşırı-

Bu kapsamda son dönemde Doğu Almanya, Macaristan ve Çekoslovakya'nın da içinde yer aldığı ülkeler, yönetim değişikliklerine ve yaygın kitle gösterilerine sahne oldular. Daha önce kendi kendisini feshederek dünyadaki komünist partileri tarihinde onursuzluğu hak eden "Macaristan Sosyalist İşçi Partisi" bu sefer de, Macaristan Halk Cumhuriyeti'nden "halk" sözcüğünü çıkarmakla ikinci bir onursuzluğu yaşadı. Buna bağlı olarak da yeni bir dizi "reform"u karar altına aldı. Bunlar içinde 26 Kasım 1989'da yapılacak referandumda cumhurbaşkanı seçimi ve biçimi konusu belirlenecek. Şayet referandum sonucu cumhurbaşkanının doğrudan halk tarafından seçilmesi onayı çıkarsa; 7 Ocak 1989 tarihinde cumhurbaşkanı seçimlerine gidilecektir. Bu koşullarda seçilecek cumhurbaşkanının yetkileri içinde silahlı kuvvetlere komuta etme ve parlamentoyu feshetme de vardır.

Benzeri gelişmeler bu boyutta olmasa da Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nde de yaşanmaktadır. Bilindiği gibi, bu ülkede son dönemlerde "reform" taleplerinde bulunan gruplar gösteriler yapmaktadırlar. Ayrıca bu ülkeden Federal Almanya'ya yasal olmayan yollardan binlerce kişi göç etmektedir. Bu iki olgunun çıkardığı

KÜRDİSTAN KÜLTÜR HAFTASI

(Hollanda/Berxwedan)

Komela Karkerên Kurd Li Holland (Hollanda Kürt İşçiler Derneği) 10. kuruluş yıldönümü dolayısıyla 2-7 Ekim 1989 tarihleri arasında Hollanda'nın Den Haag şehrinde "Kürdistan Kültür Haftası" düzenledi.

Komela Karkerên Kurd li Holland, bu on yıllık süreç içinde yapmış olduğu çalışmalarının sonuçlarını daha derli toplu bir halde yerli ve yabancı kamuoyuna sunabilmek için 2-7 Ekim 1989 tarihleri arasında "Kürdistan Kültür Haftası"nı gerçekleştirdi.

Hollanda'da Kürdistan halkı adına ilk kez çok yönlü zenginlikleri içinde taşıyan konularda etkinlikler gerçekleştirildi. Belli günler sempozyumlar halinde sürdürülen konulara, Sovyetler Birliği'nden bilim adamları ile Türkiye'den ve Almanya'dan araştırmacılar ve Kürt aydınları çağırıldılar.

Sovyetler Birliği'nden dil bilimcisi Ordixane Celil, tarih bilimcisi Celile Celil, müzisyen ve Erivan Kürtçe Radyosu yacıncısı Cemila Celil ile Ermeni asıllı ve Kürt halkının dostu ozan Aramê Tigran katıldılar.

Türkiye'den Prof. Yalçın Küçük ile tiyatrocü ve ses sanatçısı Bilgesu Erenus katıldılar. Almanya'dan araştırmacı Av. E. Xemgin, politikacılar Rızgar, M. Öztürk, Kürt aydınlarından Akraam Nassan, Nedim ve yine politikacı Haluk Yurtsever katıldılar.

"Kürdistan Kültür Haftası"nın, 2 Ekim pazartesi günü, davul zurna eşliğinde folklor gösterisi ile açılışı yapıldı. Haftanın kültürel ve sanatsal etkinliği olarak, Kürdistan halkının el dokumaları, Kürdistan'ın sosyal yaşamına ilişkin fotoğraflar ile Diyarbakır zindanlarındaki sömürgeci faşist TC devletinin vahşet düzeyindeki işkence uygulamalarını resimleyen savaş esiri Zülfikar Tak'ın yapmış olduğu işkence resimleri ve 17 Mart 1988 tarihinde Güney Kürdistan'ın Halepçe kentinde kimsesiz silahlar sonucu yapılan katliamın fotoğrafları sergilendi.

Açılıшта, davetli misafirler ve konuklarla birlikte 150 kişilik bir katılım hazır bulundu. Haftanın anlam ve önemini belirten konuşma KKKH (Komela Karkerên Kurd li Holland) adına yapıldı. SSAB adıyla faaliyet yürüten yabancılar cemiyeti adına da Cemiyet Başkanı Yılmaz Taş konuşma yaptı. Daha sonra Hollanda İçişleri Bakanlığı adına Dr. Koolen bir konuşma yaptı. Den Haag Belediyesi adına da,

Belediye Encümen Üyesi Dr. Jack Verduyn Lunel konuştu. Konuşmalar yapıldıktan sonra, Belediye Encümen Üyesi Dr. Jack Verduyn Lunel, serginin açılışını ulusal bayrağımızın renkleri olan sarı, kırmızı ve yeşil kurdelayı keserek büyük bir coşku ile yaptı. Konuşmacılar dışında birçok politik örgüt, kurum ve kuruluşlar adına temsilciler de hazır bulundular. Açılıştan sonra davetlilere ve misafirlere Kürt ulusal yemekleri sunuldu.

3 Ekim salı günü "Kürdistan Tarihi" konulu sempozyum verildi. Sempozyuma Sovyetler Birliği'nden davet edilen Celile Celil, Federal Almanya'dan Kürt aydınları E. Xemgin ve Rızgar konuşmacı olarak katıldılar. Sempozyumda konuşmacılar geçmiş ve günümüzdeki tarihsel gelişmeleri birçok yönüyle dile getirdiler. Celile Celil, 19. yüzyılda gelişen Kürt ulusal hareketleri ile 20. yüzyılda gelişen hareketler arasında tarihi bir bağın olduğunu belirterek, 19. yüzyılda ortaya çıkan Kürt hareketlerinin çoğunda otonomi eğiliminin ağırlıkta olmasına rağmen, Bedirxan hareketinin yalnız bağımsızlıkçı bir hareket olduğunu, günümüzde ise gelişen Kürt ulusal mücadelesi bünyesinde de bu iki eğilimin olduğu, fakat özellikle de Kuzey-Batı Kürdistan'da PKK önderliğinde gelişen mücadelenin bağımsızlığı hedeflediğini ve bunun için de günümüzde desteklenmesi gereken bir hareket olduğunu söyledi. Sempozyuma 200 kişiyi aşkın bir kitle katılımlı oldu. İçerik ve kapsam olarak zengin olan tarih konusu soru ve cevaplardan sonra olumlu bir şekilde sonuçlandı.

4 Ekim çarşamba günü "Kürdistan'da İnsan Hakları" konulu sempozyum yapıldı. Sempozyumda konuşmacı olarak F. Almanya'dan E. Xemgin, M. Öztürk ve Akraam Nassan konuşular. Kürdistan'da insan haklarından bahsedilirken, açık ki insan olan herkesin bir dakika da olsa durup düşünmesi gerekir. Ama düşünme yetmez, insanlığı bu kadar çekilmez katliam ve acılardan kurtarmak için de öyle bir çabaya sahip olmalı ki her dakikasını bile bu uğurda yürütülen mücadele için harcamalıdır. Bu konuda süreç artık yakınma ve şikayetlerle geçiştirilmeyecek kadar nettir. Bu konuda halen kafakarışıklığını yaşayanların dışındaki her Kürt yurtseverinin görevi, artık özgücüne dayanarak ve bugün mücadeleyi yürüten öncü güçlerine

destek vererek bir bütünüyle bu katliam ve vahşete son vermektir. Halkımızın insanlık dışı zulüm, katliam ve vahşetten kurtulmasının tilsimi ve anahtarı; bugün Kürdistan dağlarında ve zindanlarında görkemlice temsil edilen öncülerin ve direnişçilerin elindedir. İnsan hak ve hukuku ülkemizde ancak ve ancak bu anahtarla açılıp çözümlere kavuşabilir, yoksa diğer anahtarlar tamamıyla bu acıları yine yansıtan bir gerekçesidir. İnsanlığı özgürlüğe götürüp onu mutlu kılacak en büyük zenginlik ve mutluluk hazinesi Kürdistan halkının özgücü ve toprağıdır. İnsan haklarından dem vuran ve "hukuku en iyi biz biliriz" diyenlere diyoruz ki; buyrun bu topraklar üzerinde bunları arayın, yoksa sizin elinizdeki tüm tilsimler sahtedir.

İnsan hakları konulu sempozyumu veren konuşmacılar genelde sömürgeci devletlerin Kür-

yazarlarıdır.

Yine, genelde dillerin tarihçesi ve özelde ise Kürt dilinin tarihsel gelişimi ve günümüzde içinde bulunduğu durumu, Federal Almanya'dan sempozyuma katılan Kürt aydını Nedim dile getirdi. Bu sempozyuma da 165 kişi katıldı. Sempozyum güçlü ve olumlu bir şekilde geçti.

6 Ekim cuma günü, "Kürdistan'da Politik Durum" konulu sempozyum yapıldı. Bu sempozyuma F. Almanya'dan Haluk Yurtsever, M. Öztürk ve Türkiye'den haftamızın konuğu olan Yalçın Küçük konuşular. Konuşmacılar daha çok Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin içinde bulunduğu durum ve gelişim seyri üzerinde durdular. PKK hareketinin Kuzey-Batı Kürdistan'da yürütmüş olduğu devrimci mücadeleye karşı görev ve sorumluluklar dile getirildi. Büyük bir dikkatle dinlenen Yalçın Küçük ise konuşmasına, ön-

yum sonuçlandırıldı.

7 Ekim cumartesi günü ise haftanın kapanış vesilesiyle çok zengin bir kültürel gösteri yapıldı.

Dia gösterisi ve şiirlerin okunması eşliğinde kültürel gecenin açılışı yapıldı. Gecenin açılış konuşmaları üç dilenden (Flamanca, Türkçe ve Kürtçe) yapıldıktan sonra, Komela Karkerên Kurd li Holland derneğinin folklor ekibi Kürdistan'ın çeşitli alanlarından derlediği oyunları sergiledi. Daha sonra Sovyetler Birliği'nden davet edilen müzisyen Cemila Celil birkaç Kürtçe müzik parçasını piyano eşliğinde seslendirdi. Büyük bir coşku ve tezahüratla kitlenin ilgisini gördü. Çünkü ilk kez Kürdistan kitlesi piyano eşliğinde müziğinin seslenişine tanık oluyordu. Hollandalı ve yabancı misafirler tarafından da büyük bir ilgi ve sempati gördü.

Hunerkom tarafından hazırlanan ve sömürgeci faşist TC'nin durumunu sergileyen tiyatro oyunu seğilendi. Tiyatro oyunu büyük bir ilgi ile izlendi. Kitle üzerinde olumlu bir etki bıraktı. Belli bir ara verildikten sonra Koma Berxwedan müzik grubu devrimci ve direnişçi halk türkülleriyle programını sundu. Kitle tarafından büyük bir coşku ile izlenen Koma Berxwedan güçlü ve olumlu bir beğeni ile programını bitirdi. Sonra Koma Amed halk oyunlarını sergiledi. Türkiye'den kültürel gecemize davetli olarak katılan Bilgesu Erenus ise, "Kardeşlik Türkülleriyle" gecemizi renklendirdi. Kürtçe, Türkçe ve Ermenice türkülleri söyleyerek enternasyonalist bir tavır sergiledi. Gecemizin enternasyonalist yanını daha da canlı kıldı. Koma Berivan folklor ekibi çeşitli halk oyunları ile programdaki yerini aldı. Kitlenin büyük beğenisini alan ekip görkemli bir coşku ile sahneden ayrıldı.

Son olarak haftamızın tanınmış konuk ozanı Ermeni asıllı Aramê Tigran cümbüşü eşliğinde sahneye çıktı. Kürt halk müziğini cümbüşünün tellerine ve güzel sesine ustaca uyarlayan sanatçı coşkuyu, müziği ve sesiyle doruğa tırmandırdı. Kürtçe ve Ermenice söylediği türkülleri ile gecenin enternasyonalist havasını daha da anlamlılaştırdı. Kitleyi halaya kaldıran Ozan Aramê Tigran son dakkikalarda büyük bir oyun şenliği ile programını bitirdi. Geceye 1300'e yakın bir kitle katılmıştı. Haftanın ve gecenin propagandası çok geniş yapıldı. Hafta ve gecenin programı birçok yayın ve basın organlarında yayınlandı. Hollanda'da Türkçe yayın yapan "Pasaport" TV programı ile Amsterdam'da yayın yapan yabancılar televizyonu (MTV) da yayınlarında yer verdiler. Kürdistan Kültür Haftası'nın kapanış bölümünün en büyük sürprizi; Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin önderi ve PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaşın göndermiş olduğu mesajın okunmasıydı. Ayrıca birçok dost kurum ve kuruluşlardan geceye mesajlar ulaştırıldı.

distan halkına karşı uygulamış oldukları insanlık dışı uygulamalarla birlikte, zindanlardaki işkence uygulamalarını birçok yönüyle dile getirmeye çalıştılar. Akraam Nassan da kimyasal silahlar, uluslararası antlaşmalara rağmen ilk kez 17 Mart 1988'de Halepçe'de Kürt halkının kitlesel olarak katledilmesinde kullanıldığını belirtti. Bu silahların Kürt halkına karşı kullanılmasında faşist Saddam rejimine destek veren uluslararası bağlantı ve ilişkilerini de belgeleyerek açıklamada bulundu. Sempozyuma 150'nin üzerinde bir kitle katılmıştı. Soru ve cevaplardan sonra sempozyum olumlu bir hava içinde bitirildi.

5 Ekim perşembe günü "Kürt Dili, Edebiyatı, Müziği" konulu sempozyuma konuşmacı olarak Sovyetler Birliği'nde gelen Ordixane Celil, Celile Celil ve müzisyen Cemila Celil konuşular. Konuşmacılar daha çok Kürt dili, edebiyatı, müziğinin gelişimi ve tarihçesi üzerinde durdular. Konuşmacıların kendileri bu konularda uzman oldukları gibi, bu çalışmalar hakkında araştırmaları olan ve birçok eserin de

deri PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN'la yapmış olduğu röportajın Türkiye'de yayınlanmasından sonraki tutuklanması durumuyla başlayarak, şunları söyledi: "Siyasi polis beni soruşturmaya aldığı anda, beni PKK ve Kürt masasında sorgulamaktadır. Ben mahkemeye çıktığımda savcıya şunu söyledim: "Hiç ilgi alanımda olmayan bir konu olan Kürt konusunda beni uzman birisi durumuna getirdiğiniz ve beni uzmanlaştırdığınız için size ve mahkememize teşekkür ederim." Yalçın Küçük Osmanlı döneminde ve kemalist sürece tekabül eden Kürt hareketlerinin tarihçelerine ve Kemalizmin bu konudaki şovenist anlayışı ve tavrına genel hatlarıyla değinmeye çalıştı. Osmanlı dönemindeki Kürt ulusal hareketine karşı tavrı ile Kemalist dönemdeki tavrı arasında fazla bir farklılığın olmadığını, somut bazı örneklemelerle anlatmaya çalıştı.

Çok canlı ve olumlu bir hava içinde geçen bu sempozyuma 200'e yakın bir kitle katılmıştı. Kitlenin sorulan sorularına cevaplar verildikten sonra sempo-

Metelokên Kurdî

Dema te girt bernede, dema çû dûv nekeve!

ÇAND • PÎŞE • TORE — KÜLTÜR • SANAT • EDEBİYAT

UZAKLARDA BİR GÖL

Bir temmuz günü, Van Gölü'nün sıcak kumsalına uzanmış, kıyıya vuran dalgaların çıkardıkları uğultuları dinlerken, gölün oynasın sularına bakıyordum dalgın dalgın... Ne kadar da yalnızdı göl! Göz, alabildiğine uzanan gri kumsallarında benden başka kimse yoktu ve dalgaların tekdüze uğultusunu ta uzaklardan dalıp çıkan bir martının tiz çığlığı bozuyordu sadece... Ne zamandır uzak kaldığım gölün kıyısına yüzmek için inmiştim ama, göl öyle mağrurdu ki, mavi bir ipeğin dalgalanmasını andıran dalgalanışını da bozmak gelmiyordu içimden.

Öğlene doğru, "birileri kumsala inse de birlikte yüzsek" diye düşünürken, bir insan gölgesi düştü önüme. Döndüm, gölgenin geldiği yöne baktım. Yirmi yaşlarında bir genç duruyordu yanıbaşında.

"Göl bugün ne kadar güzel değil mi" dedim gence.

Genç adam derin bir iç çekti. Sonra göle doğru dönerek:

"Gölün her zamanki hali" dedi.

Böyle demesi garibime gitti. Oysa beni onaylayacağını ve çok sevdiğim bu gölü öveceğini sanmışım. Konuşmadan kıpırtısız durduk bir süre. Kumsaldan uzaklaşmayı düşünmeye başlamıştım ki, genç adam kumsalın hemen yanıbaşında yükselen kayalara sırtını dayayıp başladı konuşmaya:

"Ashında sen haklısın" dedi gözlerini gölden almadan. Sadece bugün değil, her zaman güzeldir bu göl. Ama bu güzellik buradakiler için değil nedense. Güzelliğin içinde olmakla ayrı-
mında olmak o kadar ayrı şeyler ki, bunu çok sonraları anlayabildim...

Biliyor musun; bu göl, bu kumsal, çocukluğumda ve gençliğimin önemli bir kısmında iştencakçağım ve mutsuz olduğum zamanlarda tek sığınaktı benim için. Gizlemek istediğim her şeyimi buralara gizler, bilinmesini istemediğim düşlerimi buralarda kurardım.

Bir ara tamirci çırağıydım. Körpecik bedenimi motor altlarından alıp gölün mavi sularına bıraktığım zaman, dünyalar benim olurdu. Saatlerce koşar oynar, çocukluk öfkelerimi buralara gömer ve dokunmadık çakıl taşı bırakmazdım. Ama bir de uzak kaldım mı, sorumlusu gölmüş gibi düşman kesilirdim ona. Sonraları, babam birkaç inek alınca tamirci çıraqlığının sonu geldi. Tamirhanenin o mazot kokan soğuk havasından uzaklaştığım ilk gün, "benden uzak durun bütün tamirhaneler" diye bağırarak eve koştum. Annem bende ki sevinci ve canlılığı fark edince "yerde para mı buldun oğul? Bu sevincin ne de böyle" diye sormaktan alamadı kendisini. "Ana" dedim. "Bütün dağlar benimdir artık. Ne motor altlarına gireceğim bundan böyle, ne de bir civata yalama oldu diye döven olacak."

İnekleri önüme katıp dağlara çıktığım ilk günler, çocukluğumun en mutlu günleriydi. Koşuyor, dağ çiçekleri topluyor, arada bir rastladığım çalılırların diplerini karıştırıp bulduğum yavru kuşları seviyordum. En hoşlandığım şey de, yamaçlardan aşağı koşarken gömleğimin düğmelerini çözüp eteğini rüzgarlarda savurmaktı. Bir kuştum da uçuyordum sanki. Ama çocukluğumun bu mutlu günleri çok sürmedi. Havaalar ısındıkça dudaklarım, ellerim ve ayaklarım çatlamaya başladı. Bedenimin her yanı sızlıyordu artık. Yemek yerken dudaklarım kaniyor; yırtık papuçlarımdan içeri dolan toz-toprak ve dikenler bazen adım attırmıyordu bana. Ufuklarımı çevreleyen çıplak dağlara bakardım da, başımı güneşten sakınacak bir gölgelik bulamaz, ta aşağılarda kalan göle küfürler yağdırırdım. Yağdırdığım küfürler öfkemi yatıştırmaya çoğu zaman yetmezdi. Böylesi anlarda beni rahatlatan tek şey ağlamaktı ve hiç zorlanmadan, sesli bir ağlama tuttururdum. Ben ağlamaya başladığımda dağ, taş susar, sesimin göle ulaşmasını istiyorlarmış gibi derin bir sessizliğe gömülürlerdi.

Sen bir çocuğun, hep aynı şeyleri sevdiğini, bütün şeylerden uzak öğlen sıcağında göz yaşlarıyla birlikte yemesinin de demek olduğunu bilir misin! Tam üç yaz, öğlen yemeklerini yalnız başıma güneşin altında yedim. Annem, ekmekler kurumasın diye bolca su serper ve üç dört kat sarardı ama, çıkınımı ne zaman açtımsa ekmekleri hep kuru buldum...

Gölün aşağılardan bana bakmasına dayanacak gibi değildim. Gölü görmeyeyim diye, inekleri çoğu zaman dere içlerinde otlatırdım; ama, havan işte, bir yerde sabit durmaz ki. Onları çevirmeye çıktığımda göl karşıma çıkıyordu hemen. Bir keresinde çağrısına dayanamayıp inekleri dağlardan aşırarak kumsala sürdüm. Keşke sürmeseydim. Babam bunu nasıl duymuşsa o akşam:

"Lan it oğlu it" diye küfür etti. "Gölün kıyısında ot mu var inekleri oraya indiriyorsun! Bir daha, bir daha inekleri kumsala indirdiğini görürsem ayaklarını kırarım..."

Ashında babam kızmakta haklıydı. İnekleri, üç-dört km. uzaklıktaki dağlardan sıcak kumsallara sürmek demek inekleri o gün aç bırakmak demekti. Bizimse, o ineklerden ve birkaç dönümlük çorak bir tarladan başka da bir şeyimiz yoktu. Babamın bana kızdığı o akşam karanlığını umursamadan, gölün kıyısına indim. Karanlıktan korkuyordum ama, öfkemi kumsala gömmeden eve dönemezdim. Bana gün boyu acı veren çatlakların sızısı dinsin diye, ellerimi ve ayaklarımı gölün tuzlu suyuna saldım. Önceleri çok

acıdı. Ama kumsalda patlayan gölün dolgun dalgaları az sonra acılarımı aldı götürdü. Ne zaman sonra annemin bahçeden gelen bağırtılarını duydum. Bana sesleniyordu. Bir anlık bir duraksamadan sonra seslenmesine karşılık verdim. El fenerinin yardımıyla kumsala indi. İner inmez:

"Çocukluğumu çaldınız! Gölü elimden aldınız!" diye bağırdım anneme.

Annem, bir süre başımı okşadıktan sonra:

"Ah babam! Seni anlıyorum. Ama sen göle girmek için kalırsan, inekleri kim dağa götüreceksin!" dedi ağlayarak.

İneklerin ardı sıra koştuğum sürece bir daha gölde yüzemeyeceğimi ilk kez o akşam anladım ve birdenbire göle düşman kesildim. Genelde bu düşmanlığın yüzeysel bir düşmanlık olduğunu ve bunun altında köklü bir sevginin yattığını, çocuk aklımla bile biliyordum. Ama hangi çocuk çok sevdiği bir şeyin, kendisinden uzak düşmesine kolayca razı olabilir! O akşam Van Gölü'ne düşman kesildiğim doğrudur. Ama o an güneş doğsaydı ve ben kendimi gölün büyütlü sularına bırakabilseydim dünyanın en mutlu çocuğu olur, gölü de en büyük dostum kabul ederdim. Bunlar olmadı ve biz düşmanca duygularla ayrıldık birbirimizden...

Göle girmeden yaşamak, neredeyse imkansız hale gelmişti benim için. Akşamları inekleri eve doğru sürerken, diğer köylerin çobanlarıyla taşlı-sopalı kavgalara tutuşuyor, annemin özenle hazırladığı ekmek çıkınımı çeşitli bahanelerle çıkarıp atıyor, istediğim yöne gitmeyen inekleri akşama kadar dövüp duruyordum. Yani değişik, aykırı ve kendi kendisiyle bile geçinemeyen mutsuz bir çocuk olup çıkmıştım anlayacağın...

Gölden uzak kalmaya daha fazla dayanamayacağımı anladığım bir akşam, inekleri anneme teslim eder etmez bir solukta kumsala koştum ve hiç duraksamadan gölün karanlık sularına bıraktım sızlayan bedenimi. Hangi çocuk karanlıktan ve karanlıkta suya girmekten korkmaz ki! Ayın ve yıldızların göle yansıyan ışık çizgileri kıvrıla kıvrıla bedenime sarılıyordu da boğulur gibi oluyordum. Yılan, deniz canavarları, hortlaklar kısaca bizim burada bir çocuğun korkabileceği ne varsa gözlerimin önüne geliyordu. O kadar çok korkuyu bir arada yaşadıkdan sonra gölün içinde daha fazla duramazdım. Çarçabuk çıktım gölden. Kayaların üstündeki elbiselerimi almadan annemin yanına koştum ve ıslak bedenimi, annemin kucağına bıraktım. Annem, inekleri sağlamayı bırakıp bana sarıldı. Sonra, ikimiz sesli bir ağlama tutturduk. Babam sesleninceye kadar sürdü ağlamamız...

Annem, ondan sonraki günlerde haftada birkaç akşam inekleri sağlamayı erteliyor, beni kumsala indiriyordu. Ah, o akşamlar ne çok güzeldi! Annem yanıbaşımıdayken üşüyünceye kadar oynayıp duruyordum gölün ay ışığında parlayan sularıyla. Bir keresinde:

"Soyun da birlikte yüzelim" dedim anneme.

Ay ışığında bir süre şaşkın şaşkın yüzüme baktı. Sonra:

"Ağzından yel alsın oğul! Göle girersem babam beni öldürür" dedi.

Önceleri bu tür sözleri annemden sık sık duyduğum için, o akşam söylediklerini pek yadırgamamıştım. O sıralar kadınların gölde yüzmeleri her nedense çok doğal geliyordu bana. Nasıl gelmesin ki; ne zaman bu kumsala indiysem, her yaştan erkeklerle karşılaştım hep. Bu göl biz erkeklere aitti sanki. Bunun yalnız olduğunu, bir namus anlayışından kaynaklandığını çok sonraları anlayabildim ancak.

Şimdi düşünüyorum da, erkeklerin göle girme özgürlüğünü ellerinden bulundurmaları, onlara güzellikleri tatmada herhangi bir ayrıcalık sunmuyor. Babamı yüzerken hiç görmedim. Çocukken yüzmüştür belki. Ama çocukluğunun benimkinden daha kötü geçtiğini, şimdi bile anlatır durur. Sadece babam değil, babamın yaşlarında olan erkeklerin tümü böyle. Üstleri-başları evde temizlenmeyecek kadar kirli oldu mu, şöyle üç-beş dakikalığına göle girdikleri olur. Ama bunun güzellikleri tatmayla ne ilişkisi var!

Sanırım iki-üç yıl önceydi; bir sabah amcamı gölde yüzerken gördüm. Çok telaşlıydı. Bir an önce çıkmak için çabuk çabuk dalıp çıkıyordu. Beni görür görmez kayaların arkasındaki elbiselerine doğru yüzdü ve giyinip uzaklaştı oradan.

Düşünebiliyor musun, yüzdüğünü gördüm diye, amcam benden utanmıştı. Bir lokma ekmek parasının binbir kahırla kazanıldığı buralarda güzelliklerle ilgili ne düşünülebilir! Erkekler kadınların göle girmesine izin vermiyorlar ama, onlar gölün güzelliklerinden daha çok uzak-talar...

Şu gölün çevresini gözünün önüne getiriver lütfen! Yüzlerce köy, kasaba ve buralarda eyleşen binlerce insan ve bunların yaşam kavgaları... İnanın çoğu bu gölün farkında bile değildir. Çocukluğunu geride bırakan erkekler için yavaş yavaş unutulur göl. Bir kayadan, şu ilerde ulaşılmaz görünen sıra dağlardan ve yukarılardaki sarı bozkırdan farksız olur çıkar. Her gün gözlerine ilişen fakat onların olmayan bir şey işte!

Kadınlar için durum biraz daha farklı. Hemen hergün şalvarlarını üstlerine çekip bir kilimi, topak topak yünleri ya da

günlük kirli çamaşırları tokaçlamak için gölün kıyısına inerler. İşleri bittiğinde göle girmeyip, ıslak entarilerini sürüye sürüye evlerine döner, tandırda ya da ocakta ısıttıkları bir kazan suyla yıkanırılar...

Annemin ne çok ilginç bir kadın olduğunu sen bilmezsin. Göle giremediğinden miydi neydi, ben çocukken gölde yüzmemi istemezdi hiç. Ona göre binbir tehlike demekti bu göl. Oysa bizim buraların erkek çocukları yüzmeyi, yürümeyi aynı anda öğrenirler ve ben bugüne kadar gölde boğulan bir çocuğa rastlamadım. Anacığım, aklım erdi ereli boğulmamam için arkam sıra koşar durur. Tamirci çırağı olmadan önce (o zaman 7-8 yaşlarındaydım) göle girmemem için her yola başvurdum. İlk zamanlar yarım saatte bir eve uğramamı ve kendisine görünmemi istedi. Saatim olmadığını, başka anaların kendisi gibi davranmadığını bahane ettim, ama binbir güçlüklerle biriktirdiği parasıyla elden düşme bir saat aldı bana. Saat başlarında ve buçuklarda anneme görünmeyi ihmal etmiyor, bu ara, gizliden gizliye göle girmekten de vazgeçmiyordum. Anacığım kendisinden habersiz yüzdüğümü nerden bilecekti ki! Nerde bir kadın görse:

"Ah bacım! benim oğlum bir tanedir! Benden izinsiz göle girmez" diyordu.

Mahallenin kadınları ise:

"Bugünün zamane çocuklarının ne yapacakları belli mi olur anam! Sürmeyi gözlerinden çekerler de haberin olmaz" diyorlardı.

Kadınların bu sözleri annemin içine kuşku düşürdü. Gene de:

"Yok bacım, oğlum akıllıdır; benden izinsiz göle girmez" deyip, kendisini onaylamamı beklerdi. Ben de göle girmedime dair ekmek kuran üzerine yeminler eder, ama göle girmeme izin versin diye de onu yumuşatmaya çalışırdım. Çoğunlukla bu yalvarmalarına dayanamayarak alır götürürdü beni gölün kıyısına. Ben yüzerken sırtını kayalara dayar, beni izlerdi dalgın dalgın. Ne zaman kıyıdan biraz uzaklaşsam:

"Hemen geri dönmezsen öldüm Allah bir daha göl yüzü göremezsin" diye bağırdı ardımsıra. Ben de, göle girmenin sevincini yarı yaşamış olarak çaresiz geri dönerdim...

Kendisinden izinsiz göle girdiğimi çok sonraları anladı. Meğer gölün sodalı suyu saçlarımı sarı sarı etmişse haberim olmamış. Saçlarıma bakmam için aynayı elime tutuşturdu. Sonra: "Kendisini aldattığımı" söyleyerek ağlatıncaya kadar dövdü beni. Ağlamam içten hicırıklara dönüşünceye kadar yüz vermedi. Sonra ana yüreği dayanamamış olacak ki, beni göğsüne bastırdı ve aralıksız öpmeye başladı. Öyle oldu ki, benim gözyaşlarımdan çok annemin gözyaşlarıydı yanaklarımı ıslatan... Çocuk aklımla o dayığı kullanarak göle

Devamı 20. sayfada

Uzaklarda bir göl...

Baştarafı 19. sayfada

girme yasağını kaldıracığımı ummuştum. Umduğum gibi olmadı ama saatle bu işin yürümeceğini de anladı.

Annemde çare mi tükenirdi! Günün rastgele saatlerinde dilini yanaklarıma dokunduruyor, gölün tuzlu suyunun tadını arıyordu yanaklarımda. Ama ben de az kurnaz değildim. Gölde çıkar çıkmaz, kayalardan süzülüp gelen tatlı suyla yüzümü yıkıyor, annemin diline tatlı suyun tadını bırakıyordum. Gene de hep kuşkuluydu. Ne zaman yüzüme baksa: "Beni aldatıyorsun" der gibiydi...

Bir gün, nereden aklına gelmişse "göğsünü aç" dedi. Yapaçağı şeyi merak ederek gömleğimin düğmelerini çözdüm ve aldercesine göğsümü ileri doğru çıkardım. Dilini, yanağıma dokundurduğu gibi göğsüme de dokundurdu. Yemeğin tadına bakar gibi dilini birkaç kez şapırdattıktan sonra, gölün tuzlu suyunun tadını almış olacak ki, beni dövmeye başladı. Ama az sonra gönlümü almak için bir sürü dil döktü... Ve sonunda: "Benden izin aldığın sürece göle girebilirsin" dedi.

İzin almak benim için neydi ki! Her gün bir kez izin alıyor, akşama kadar çıkmıyordum göl-

den. Ama bu mutlu çocukluğum çok sürmedi. Tamirci çırağı olunca çocukluğumun bu mutlu günlerini bir daha yaşamamak üzere bu kumsallara gömdüm.

Yıllar önce buradan göçüp İstanbul ve Ankara'ya yerleşen akrabalarımız, her yaz ailece buraya gelirler. Yaz boyunca gezeler, tozarlar ve hergün birkaç kez göle girer, sonbahara doğru da evlerine dönerler. Göle girdikleri anları bir görmelisin! Burada ki kadınlar ağaçların arkasına gizlenir, beş-on yıl öncesine kadar aynı tür bir yaşantıyı paylaştıkları bu akraba kadınların mayolu hallerine bakar kırır kırır gülerler. Gerçekten kendi talihsizliklerine mi gülüyorlar, yoksa onlara mı; bunu anlamak çok güç...

Sanırım iki yıl önceydi, çalışmak için gittiğim İzmir'den yeni dönmüş, yol yorgunluğunu üstümden atmak için kumsala inmiştim. Her nedense Van Gölü o an için bana çok yabancı görünmüştü. Göz, alabildiğine uzanan kumsallarda tek bir insan görünmüyordu. Daha iki gün önce gittiğim İzmir plajlarının o canlı kalabalığı gözlerimin önünden gitmemişti henüz. Çocuklar ıslak kumlardan düşevleri yapıyor, kadınlı-erkekli gruplar, Ege'nin kırçıl dalgalarıyla oynuyor-

lardı. Ne bir utanma duygusu ne de herhangi bir kaygı vardı yüzlerinde. Birdenbire, Ege'nin o canlı kalabalığından Van Gölü'nün ıssız kumsallarına düşünce, kendimi o an için bir boşlukta hissettim. Öyle bir uğultu sarmıştı ki kumsalı göl ağıyor sanırdın. İnsan göle acır mı? Ben acıdım işte. Bütün güzelliğini ortalığa seren bu dostumun yalnızlığına nasıl dayanırdım! Hiç zaman yitirmeden gölün tatlı dalgalarına bıraktım bedenimi. Ne çok berraktı göl! Kıyıda epeyi uzaklaştığım halde dipteki en küçük kum taneceklerini bile ayırt edebiliyordum. Aşağılara ulaşan güneş ışınları gölün dibini yüzeye taşımıştı sanki... Öyle çok açılmışım ki, birara dönüp kumsala baktığımda kumsaldaki elbiselerim, kıyı boyu uzayıp giden kayalıklar ve kumsal beyaz bir çizgiye dönüşmüştü.

Kumsalın üst tarafında, bahçe içindeki evimize tepeden bakıyor gibiydim. O sıralar yaşıam, on dokuz falandı ve yıllarca burarlarda yüzüp durmuştum. Bahçe içindeki evimizi görecekt kadar uzaklaşmamıştım kıyıda. Annem bu kadar çok açıldığını görmesin diye kıyıya doğru hızımı iyice artırdım. Birara kız kardeşim çıktı evin balkonuna. Yüzünü seçemiyordum ama, entarisinin renginden tanıdım onu. Beni görmüş olmalıydı ki bir süre kıpırtısız durup göle doğru

baktı. O an kız kardeşimi düşündüm. O sıralar yaşı onbeşti ve gölde yüzdüğünü görmemiştim hiç. Bir suçluluk duygusu kapladı içimi. Sanki gölün kıyılarını onlara kapatan bendim. Kız kardeşim bir ara içeri girdi. Kısa bir süre sonra tekrar balkona çıktığında yanında annem de vardı. Hemen el kol işaretlerine başladı annem. O işaretlerle bir an önce kumsala çıkmamı istediğini biliyordum. Aynı şeyleri daha önceleri de birçok kez yapmıştı. Ne zaman kıyıda uzaklaştığımı duysa hemen kumsala damlar el kol işaretlerine başlardı. Ben büyüdüm, o yaşlandı ama hala vazgeçmedi bu huyundan...

O an, nasıl olduysa annemi ve kız kardeşimi kumsala getirip birlikte yüzme düşüncesine kapıldım. O güne kadar hiç düşünemediğim bir şeydi bu. Kumsala çıkar çıkmaz elbiselerimi giymeden, bahçeyi geçip evin önüne vardım. Annem ve kız kardeşim beni mayolu görünce bir anda yüzleri sapsarı oldu.

"Biri mi boğuldu? Bir şey mi oldu sana? Elbiselerin mi ıslandı?" diye ardarda sorular soruyordu annem.

"Korkacak bir şey yok anne! Sizleri kumsala götüreceğim, birlikte yüzeceğiz" dedim.

Boş gözlerle yüzüme bakarken söylediklerime inanmamış gibiydi. Sonra:

"Delirdin mi oğul! Baban

duyarsa bizi öldürür" dedi sıkılarak.

"Delirdiğim yok anne!" dedim gülerek. "Bütün sorumluluk bana ait. Babam bir şey derse, oğlun bizi zorla göle soktu dersin."

Kafama koymuştum artık.

Neye mal olursa olsun annemi ve kız kardeşimi göle sokacaktım ve gelecek saldırıların hiçbir umurunda olmayacaktı. Madem acıların ve zorlukların paylaşımında kadın-erkek ayrımı yoktu, güzelliklerin paylaşımında da olmamalıydı öyleyse. Belki çok önemli bir şey değildi yapmak istediğim. Hayatlarında köklü bir değişiklik de olmayacaktı. Ama benim yapmak istediğim bunlardan öte bir şeydi...

Annem, kumsala inmemek için çok direndi: Sarardı, soldu, inadından ağladı; ama sonunda, biraz da büyük oğlu olmamdan olsa gerek kumsala inmeyi kabul etti. Annemin aksine, kız kardeşim göle doğru uçmaya hazırdı. Bana olan güveninden miydi neydi, hiçbir kötü şeyin olmayacağını önceden sezinlemiş, gözlerinin içi gülüyordu.

Annem ve kız kardeşim, gölden çıktıktan sonra giyecekleri elbiselerini de yanlarına alarak ardım sıra kumsala indiler. Kız kardeşim, yılların özlemini bir solukta gidermek istercesine hiç duraksamadan üstündekilerle göle atladı hemen...

★

Federal Almanya-PKK Davası...

Baştarafı 12. sayfada

niyet avukatları"nın duruşmaya müdahale etmelerini kınadılar ve sözü tutuklulardan S. Erdem'e bıraktılar. S. Erdem'in yaptığı açıklamada bu girişimin bir provokasyon olduğunu; ve davayı oldu-bittiye getirme anlayış ve mantığının işleme hale gelmesi karşısında başvurulmuş bir yöntem olduğunu belirtti. Bunun aynı zamanda kendilerine karşı bir tehdit olduğunu da dile getiren S. Erdem, "Çünkü, dava sahiplerinin hedefi tutukluların gıyabında ve kamuoyunun da dıştalanmasıyla davayı oldu-bittiye getirmektedir" dedi. Bunun üzerine, "emniyet avukatı", kendi söz hakkını geri çekmek zorunda kaldı. Ardından yeniden tercüman sorununa devam edildi. Bu arada mahkeme heyeti davanın ilk gününde avukatların mahkeme koşullarının insanlıkdışı olduğu ve insan haklarını çiğnediği gerekçesiyle kaldırılmasına ilişkin yaptıkları müracaat konusunda kararı açıkladı. Buna göre, mevcut koşullar olduğu gibi kalacaktır. Bu kararın gerekçesi de davanın savunmayı hiçbir biçimde engellemediğini ve insan haklarının ise tutuklunun nerede oturtulduğuna bağlı olmadığı gibi gü-lünç ve aynı zamanda faşist bir mantıkla izah edildi. Bu kararı, tutuklulardan H. Çelebi, tüm tutuklular adına "Bu faşist bir uygulamadır. Burada Nürnberg mahkemelerinin intikamı alınmak isteniyor" şeklindeki sözleriyle protesto etti. (Nürnberg Mahkemeleri, Hitler faşizminin

yenilgisinden sonra Hitler döneminde insanlık suçu işlemiş subay, hakim vb.'lerin yargılandığı mahkemelerdir.) Ardından avukatlara söz hakkı verilmedi ve hemen dava normalden erken kapatıldı. Hemen sonra S. Erdem "Biji Partiye Karkerên Kurdistan", "Biji Serok APO" sloganlarını attı ve kitle de zılgat ve sloganlarla bu protestoya eşlik etti. Daha sonra tutuklulardan bazıları hücrelere götürülürken merdivenlerden aşağıya atılmış, bazıları ise hücrelerde dövülmüş ve çeşitli hakaretlere uğramıştır. Özellikle bugünkü duruşma ortamı çok gergindi, polis ve gardiyanların provokasyonları sürekli sözkonusuydu. Devrimci Kürt politikacıların avukatları, "Duruşmalar gittikçe gerginleşecek, provokasyonlar olacak ve tutukluları duruşmalara çıkarmamaya çalışacaklar. Hiçbir zaman duruşmalar bu kadar gergin değildi. Biz bunu görüyoruz, fakat avukat olarak fazla bir şey yapamıyoruz. Ancak dışardaki dayanışma davanın gidiş hattını etkileyebilir" dediler.

KISA NOTLAR

Ali Haydar Kaytan açıklamasının bir bölümünde şöyle diyordu:

"FAC'ın yasaları bazı yönleri ile bize yabancıdır. Örneğin bu hukuk ve yasalardan nasıl en iyi yararlanarak, bir ulusal kurtuluş savaşçıları yargılanabilir."

Tercümanların, Ali Haydar Kaytan'ın açıklamasından, "Bu

dava, Alman emperyalizminin Hitler faşizminden kalma üstün ırk şoven mantığının dışa yansımalarıdır" cümlesini, "Bu dava Alman halkının Hitler faşizminden kalma üstün ırk şoven anlayışının dışa yansımalarıdır" biçiminde çevirmeleri karşısında savcı, "Neden bu tercümelere karşı geliyorsunuz, anlayamadım. Ben Ali Haydar Kaytan'ın ne demek istediğini çok iyi anlıyorum" demesi üzerine, tüm kitle, avukatlar ve tutuklu politikacılar savcının bu sözlerini sadece gülmek ve alay etmekle karışıldılar.

Tercümanlardan Başoğlu, tutukluların bu açıklamasını yanlış tercüme edince, hakim kendisine yönelik "Yanlış tercüme ettiğiniz söyleniyor. Doğru mudur?" sorusuna, "Ben değil, benim dışındaki diğer üç tercüman Türk makamları ile işbirliği yapmışlardır"(!) cevabını veriyor. Tercüman, bir yandan kendisine yöneltilen soruyu anlamamasının yanı sıra, biraz önce yapmış olduğu "Hayır, TC makamları ile ilişkilerimiz olmamış" açıklamasını da yalanlamış oluyor. Ancak hakim, hemen konuyu değiştiriyor ve böylece tercümanın bu ayıbını kapatmaya çalışıyor.

Duruşmanın ikinci gününde Ali Haydar Kaytan'ın açıklamasının ilk cümlesinin tercümesi yapılacak. Birkaç defa cümleyi tekrarlamasına rağmen, tercüman bir türlü yapamıyor ve mahkeme heyetine, "Kusura bakmayın ama 'sanık' çok politik konuşuyor, yapamıyorum!" diyor.

Bağımsız Kürdistan'ı yaratmak için...

Baştarafı 15. sayfada

Ancak nasıl ki parmakla sayılabilecek bir aydın-geçlik önderliğinde en zor şartlarda mücadele edilerek; dağlarda, zindanlarda ve yurtdışında amansız bir savaş aşamasına gelmişsek, geleceği de geçmişten çıkaracağımız dersler, tecrübe ve deneyler temelinde kazanmasını bileceğiz.

Halkının desteğini almayan, halkının özgücüne dayanmayan, dış güçlere dayanan bir hareketin zafere ulaşmayacağı açıktır. Halkının özgücüne güvenen ve bunu doğru değerlendiren bir hareket, başta ne kadar küçük bir hareket olursa olsun, zamanla güçlenip gelişeceği ve zaferi yaratacağı, dünya ulusal kurtuluş hareketlerinin örneklerinde çokça görülmüştür.

Bugün ve yarınlar için halkımızın kendisini uyanık-duyarlı kılması, eğitmesi, üzerine düşenleri canı gönülden yerine getirmesi, onun tarihi ve insani bir görevidir. Genelde ülkemizde yurtseverlik önemli oranda tahribata uğratılmış ve bu nedenle yüzeysel ele alınıyor. "Bana dokunmayan yılan bin yaşasın", "Gemisini kurtaran kaptandır" safsataları yaygındır. Bu düşünceler düşmana hizmet eder. Bunlar, düşmanın toplum içerisinde kendi çıkarları doğrultusunda yaydıkları lafazanlıktır.

Bu yanlış anlayışlar mahkum edilerek; ve gerek ülkemizde bulunan, gerekse de ülke topraklarından uzakta bulunan halkımızın gelişen ulusal kurtuluş mücadelesine karşı duyarlı olması ve düşmanın oyunlarına

gelmemesi çok önemlidir. Ülkemiz düşman çizmeleri altından kurtarılmadıkça, yani esas sorunumuz çözülmedikçe problemlerimiz devam edecektir. Her şeyimiz Bağımsız, Birleşik Demokratik Kürdistan için olmalıdır.

Bu düzeye ulaşmamızda, birinci derecede zindanlarda ve dağlarda şehit düşen değerli kahraman yoldaşlarımızın, Parti önderliğinin ve halen ülkede veya yurtdışında mücadeleyi sürdüren yoldaşlarımızla beraber, yurtsever halkımızın da gösterdiği çabalar vardır. Bu yılki bağış kampanyasını Bağımsız, Birleşik, Demokratik, Kürdistan'ı yaratmak için hepimiz elele vererek güçlendirelim ve bunu önümüze bir görev olarak koyalım.

Hacist yek ji pêşmergeyên Kurdên nîvro (başûr) ye. Ji ber êrişên rejîma Iraqê yên kîmyawî, tevlî jin, zarok, dê û bavê xwe derbasî bakurê Kurdistanê bû. **Hacist** 11 mehan di ordîgeha (qempa ji bo Kurdên penahber ji başûrê Kurdistanê) Mêrdînê de maye. Paşê, di vê dawiyê de tevlî 334 penahberên dinê hat Firense. Niha di ordîgeha firensîzî ya bi navê “Lastic” (dikeve başûrê Firense) de dijî. Xwendevanên rojnameya me **Berxwedan** hevalên **Amed** û **Welat** biqasî deh rojan bi van penahberan re man. Guhên xwe di hemû waran de dan ser rewşa wan. Gelek hevpeyvîn bi wan re çekirin. Ev hevpeyvîna jêrîn yek ji wan e. Me baş dît, ku em destpêbikin hevpeyvînan di rojnameya xwe de biweşînin. Di hejmarên rojnameyê yên pêşîn de, ev karê me wê bidome.

“Otonomî ne daxwazeka hêjaye li beramberî kuştinê em didin..”

“Tirsa me û hemî nexweşiyên me ew bû, ku em li dijî PKK şer bikin.”

- Navê te bi xêr?
- Navê min Hacist e.
- Me dixwest tu rewşa we, çawa hun derbasî Tirkîyê bûn, çima derbas bûn, tiştên ku li Tirkîyê bi serê we hatine, tu ronî biki.
- Piştî peymana rawestana şer di navbera Îranê û Iraqê di 27. 7. 1988'an de, Seddami karê xwe kir ku hemlekê bêne ser başûrê Kurdistanê. Berî û piştî rawestana şer, me her pirs ji berpirsiyar û kadirên me dikir û digot: “Aya heger şer raweste, me çi beramberî wan heye?”. Li navça me digotin: “Vê gavê, me pêşkeftineka baştir heye.” Wisa mîlet didane bawer kirin. Her çende mîlet pê bawer ne dibû, bes ew bû axaftina beramberî wan.
- Me ji hinek hevalên we pirsî: “Eger Îran alîkariyê ji ser we bibirre, we çi daye ber xwe.” Wan digot: “Partî tedbira vê girtiye.” We çi tedbir girti bû, we rojekê di nava xwe de li ser vê meselê deng dikir?
- Wisa digotin. Me bawer nedikir. Piştî ku em ketin, me bawer kir. Ji aliyekî de, Iraqê hêriş kir, ji aliyê dinê de, Îran çî çek û bombên xwe hebû, tev kom kirin û kişandin.
- Bê ku agaha we jê bine?
- Bê agaha me, çekên xwe kişandin, hemî çûn.
- Di Kurdistanê de leşkerê Îranê hebû?
- Hebû, beşê yekê hebû. Piştî rawestana şer, ew ji kişiya. Alemê dizani ji seda sed dê bimire, bes çi heye?
- Tu peyman di vi warî de di navbera we û Îranê de hebû ku bi hev re şer bikin û haya we ji ji biryaran binin?
- Ku em bêjin me cebhe di gel Îranê hebû, nebû.
- Rengê peywendiyên we bi Îranê re çi bûn?
- Mesleheta şexsî bû. Sala 1982'an, Seddami bi xwe xwest guftûgoyan bike. Gotibû: “Werin çi şertên we hene, em razi ne.” Wan gotin: “Em hazir in heta ku Seddami bêxin.” Ev bû keysek ji Îranê re. Ev derba ku li me ketî, bi rastî, Îranê li me da, ne Seddami li me da. Çûnki heye Cenga Xelici nebûya, ew şer hinde xurt nediket. Şer dê li ser bingeheki tenzîmî bi rê ve çû bûya, ne ku me navçên rizgarkirî bixistana nav lepêt xwe. Dema ku şer dest pê kirî, bê hemdê xwe, alem ji ber eskeriyê revin û hatin navçê, rahiştin çekên xwe, çima ku zulma Seddami pir bû.
Di şêş heyvên ku şer wê rawestiya, Îranê bi xwe keys xiste destê Iraqê. Evê dawî 3 feyleqên eskeriyên çekdar bi hemû cûrey... çekan û caş hênandin û hêrişa şerê kimawî, bi taybetî li navça Behdînan, anî pê. Me bi xwe bawer nedikir. 200.000 û tişteki ji alemê ketin nav lepêt wan û 70.000 em revîyan Tirkîyê.
- Pa we ders ji Helebçe negirt?
- Ma ne me her dikire hewar. Me digot: “Ev tişte wa ye, ev tişte wa ye.” Kesi deng nedibire xwe. Ê ku peyva rast dikir, dijmînê wî bûn, neşîya baxêvî. Ne bes çekên kimawî dijmînê me bûn. Bi hezaran me digot: “Me erz û

eyal bidana aliyekî û şerê partîzani daxista, dê me zerbeka mezin lêda.” Me hin di dikire hewar, tişteki nedida.
- Serdariya partiyê qebûl nedikir?
- Serdariya partiyê digot: “Ev tişte çu nine û çu nabit.” Pê re, leşker kişiya û mîlet da ber çekên kêmawî. Wisa kirin ku tirseka mezin bixine alemê da ku bireve. Bi rastî, leşker û caş gihîştine me, lê destê xwe nedane me. Hinek ji caşan av tanîn ber erz û eyalê me, av didanê. Pez, dewar û eyal hemî di nav eskerî re derbas bûn. Eskerî dengê xwe nekir. Bo çi? Amirê wan goti bû: “Dest nedîne, ev dê bi ku ve biçin, pêş wan sinorên Tirkîyê ne, xelas nabin.” Me mal, erz û eyal dane birayê xwe ku derbas bin û me pênc pêşmergan berê xwe dane çiyê ku em şer bikin. Herweki leşker û caşan ew der gişt girti bûn, tenzîm nema bû, her yek di aliyekî re revî, me hinekî şer kir, em pir westîyan, çekên me pir giran bûn, em ji tîna re ketin, me dit kesek şer nake. Vêca, me çekên xwe veşartin û em derbasî gundê Aşîte, bakurê Kurdistanê bûn.
- Te got: “Wa feyleqê hişt ku erz û eyal derbas bin.” Me ji pêşmergan bihist ku fermanîdarê wê feyleqê bi dar de xistin?
- Rast e, bi dar de çistin. Piştî kengî kuşt. Paşê em derbas bûn û rageyan-dineka xurt li dijî Iraqê çêbû, rojnamevan hatin wêneyên me girtin, me birîndarên çekên kimawî nişani wan da. Vêca ji wê qehrê rabû kuşt.
- Li gor pêşmergan, çi mal, pez, û dewar bi we re hebûn. Serekê el, hecî, axê û muxtarên wan gundên bakurê Kurdistanê yên li ser sinorê tev birin?
- Bi rastî, ew nasê me bûn, ji me re gotin: “Bi ser me de bihêlin, em dê ji we re bifroşin, bikin pere û binin.” Gelekan anîn û arikariya me kirin, gelekan neanin û pere xwarin. Hevdû diti bûn ku malên me nekirin, da ku ji wan re bimîne. Bo nimûne; Hecî Umer ji gundê Aşîte bû, Mecit bû, Kerîmê birayê wî bû, ji gundê Zawîte hebûn, ji Serêsiyê hebûn, ji Arûşa xwarê hebûn. Tev ji eşîra Jirkî û Qîşêriyan bûn.
- Gelo rêjîma Tirkîyê piştî wan digirt?
- Ew bûbûne caş. Caşîtiya Tirkîyê û Iraqê bi hev re dikirin, herduyan fayette jê digirtin.
- We çekên xwe ji dane wan?
- Me bi xwe nedan. Lê gelekan teslimî wan kirin. Îcar, tişteki dinê heye. Divê mirov peyva heq bêje. Êt me bi xwe di gel wan bûne şîrik.
- Çawa?
- Bo nimûne; tu xelkê bakurî, ez xelkê başûrî im. Ez herîm çekên hemîyan wergirim û binim ji te re, tu ji bêje, “Îşev yekî ji min dizî.” Ez û tu dibûne şîrik, me êt wan dixwar. Bi kurdî dibêjin: “Eger dizî û malxoyê malê bi hev re nebitin şîrik, ga di kulînkê re naçitin.”
- Ew niha bi we re ne?
- Na, gi li Mêrdînê ne. Navên wan ev in ....., ..., hemî berê tucar bûn.
- Çiqas çek hebûn?

- Ez bi xwe nizanim, lê çekên komîta Dihûkê, Zaxo û Amêdiyê gişt kete nav lepêt wan. Çekê sivik bûn: Bikêsi, tiving, ARBJ, rişas...
- Hinek pêşmergan gotin ku we giliyê van kesan li ba PKK kirin?
- Agaha min jê nine. Wekî dinê, gotin 15 rêkxirawet PKK, gava em derbasî Tirkîyê bûnî, hatine hewara me, dema ku Tirkîyê me qebûl neke, ew ji alîkariya me bikin.
- Em vegerine ser zehmetiyên we yên li Tirkîyê.
- Îcar, Tirkîyê bi hiç reneki em qebûl nedikirin. Dema ku em hatine Aşîte, em şevêkê lê man, gotin: “Em dê we teslimî Iraqê bikin.” Gelek pêşmerge derketin bi çiyê ketin. Ez û hevalê ku li vir, me got, “Em ji erz û eyalê xwe cuda nabin, bila em ji min wan bin.” Pirejin û pîremêrê me dê bi ku ve biçin? Me got bi alîkariya Xwedê, em dê tişteki bikin. Serê sibê 29'ê, heyva 8'ê, hêzeka komando bi kûçikan û bi çekan ve, li rexê me girtin. Zabîte wan got: “Ez dê we giyan kom kim û bizanim ka cemaeta Karkeran (PKK) di nav we de heye, an na.” Ez ketîme pêş wan û min qesta zabîti kir û min got, bi alîkariya Xwedê û binavê van Kurdên bê xudan, em dê çareyekê bibînin. Muxtarê Aşîte ji pê re bû. Min berê ew nas dikir. Zabîti got: “Ez dê we bikime girûp girûp, ji bo we teftîş bikim.” Ez piçekî tirsîyam. Min got wekî em bê tenzîm û îtîfaq hatine vê derê, eger ez ji nêrîna cemawerî nebin, dê tesîreka mezin li me bît. Min gote cemawerî: “Ew dê hewe bikime girûp girûp, hun çi dibêjin?” Giştan gotin: “Em qet qebûl nakin.” Min got: “Madem hun wisa dibêjin, xwe ragirin, metirsin, bila min li vê derê dar de kin.” Mîlet xwepêşandan, dirûşim li dijî wan gotin û xaça sor çê kirin. Zabîti gote muxtarî: “Tu dibêji min ev misliman in, eve Ermenî ne, tu nabîni xacê dihilgirin?” Paşê, muxtarî jê re xaça sor şîrove kir. Jinikan û mêran her yekî darek xiste destê xwe. Gotin min: “Eve çi ne?” Min got: “Eve naxwazin hun wan teslimî Iraqê bikin.” Rewşa me wisa ma heta nîvro. Zabîti ez girti bûm, geh li min dida, geh ez radimûsam. Min gotê: “Tu çi biki ez natirsim.” Bi rastî, cemawerî pir tirsîya bû. Me rabû propagandeka nerast belav kir ku ew bi ser xwe were û netirse. Me got: “Eve gelek alîkarî ji Tirkîyê ji me re hatiye, eve li filan gundî pêşmergan du hêlikoptêrê gêrkirine, eve çend rêkxirawet pêşmergan di hewara me tîn û hwd.” Paşê, emîr hat ku destê xwe ji ser me bikşîne û arikariya me bike. Di pê re, min ji muxtarî xwest ku biçe rojnamevanan ji me re bine. Wî got: “Rojnamevan hatin, min ji wan re got, Tirkan nehiştin.” Roja dinê, rojnamevan berdan û ez pêş ve çûm, derketin ew Kurd in, hingê me komîte çekir.
- Ki bûne endamên komîtê?
- Ew kesên ku ji mirîne neditirsîn, canê xwe dikirine qurbanê vî mîleti.
- Destê partiyan tê de tune bû?
- Nexêr, min bo çî gote te ku ez ji

bê tenzîmî ditirsim. Min heft zaro, xûşk û dê û bavên xwe hiştin, di gel çar pêşmerge dinê em çûne şer, me got ew dê bi hezaran bînin bi me re şer bikin. Lê her yekî eyalê xwe bir û çû.
- Partî li we nebûn xwedî?
- Nexêr, partî di gel me bûn. Kesekî şer nekir. Şeva 25'ê, heyva 8'ê min bi xwe guhê xwe da radyoya BBC, got: “150.000 malbat derbasî Tirkîyê dibin, lê Tirkîyê rê nade.” Hinekên dinê ji guhê xwe da bûnê û dixwestin ji mîlet re bêjin: “Vegerin, Tirk we qebûl nakin.” Min bi xwe got: “Ev ne ji bo me ye, ji bo Ermenîyan e, çûnki hevqas erz û eyal bi me re ne, eger em rastîyê bêjîne wan ku vegerin, dê neksa me ji berê mezintir be.” Destê me vala bûn, leşker û caşên Iraqê li piştî me rawesti bûn.
- Partî nikarî xwe bigihîne we?
- Partî roja 24'ê, heyva 8'ê gote me: “Herine piştî şarî, hêzeka mezin dê bête we, xwe biparêzin.” Min bi xwe tişteki neanî, min gote jina xwe û dê û bavê xwe: “Eve dawî ye, tişteki bi xwe re nebin, hun birevin xwe xelas kin, eve ji tofana Nûhî xirabtir e, xatîra xwe ji gundê xwe bixwazin û biçin.” Her tişt me di mal de hişt. Navça Berê Garê, Berwariya Jêrîn, Zîbarîyan, Sindîyan, Dosikîyan û Şêxan, hemî bi carekê ketine nav lepêt wan. Ne bes, mesela kimawî bû, 20 rojan û tişteki me mecal hebû, me pirs dikir, kesî rê şanî me nedida. Rêşanî miri bû.
- Partî nikarî we organize bikira?
- Nexêr. Heger em bêjin mesela kimawî bi tenê bûya, nebû. Vêca em neşên zêdetir bêjin ji bo nebe propaganda dijmînî. Çekên kimawî bi tenê ne bû. Me dizanî çawa dibe û çî çê dibe. Ma em çî bikin?
- Em vegerine ser rewşa we ya li Tirkîyê.
- Vêca, gava leşkerê Tirkan hatine me, xelkê gundî ji hatin, hele ka wê çî bêjîne me! Bi rastî, xelkê wê derê û “mîlet-wekilê” gelek bo me kirin. Yekî got: “Ferqa me û hewe nine, em û hun her yek in. Ferqa vî dijmînî û yê hewe ji nine, herdu ji êk in, netirsîn, canê min gorî we, bes hun doza mal û dewaran nekin, em dê bi navê vî mîletê baxêdan, dengê hewe bigihînine cihê.” Paşê “mîlet-wekilê” Amedê, Batmanê, Mêrdînê ji hatin û em berve wan ji çûn. Bi rastî, me pir xwe ragirt. Piştî ku em ketine ordîgehan ji, me got: “Çê nabê, bi hiç reneki, em bi navê partiyekê baxêvin, em bi navê cemawerî baxêvin, em wisa hez dikin.” Paşînkê we ne kir. Hindeka ku roja tengayî yê revîyanî, ji nû ve bûne berpirsiyar û xwe dane pêş. Me hindêk şîret ji wan re gotin û me dest jê berda. Heyamekê ma, me tehmûl nekir. Erz û eyalê me ketin, pûç bûn, kesekî arikariyek nekir. Ez çûme nik serekê ordîgehê, wî serê xwe bada. Zarokên min yên ku li mal bi fêki mezin bûnî, min dit pîvazê dixwin, agir bi dilê min ket. Wekilê Mêrdînê, Ahmet Nevrozî, hati bû wir. Min gote hevalê xwe: “Here rojnamevanan bîne, ez dikim bi Ahmet Nevrozî re deng

bikim, çî dibe bila bibe. Eve sê roj in erz û eyalê me ji nêza re ketin, pûç bûn.” Bi Xwedê, gava ez gihîşt-me nik wî, min agah jê nine zarokê min kerdu ketine rex min, min yek bi vî destî û yek bi destê dinê girt û min destê Ahmet Nevrozî hejand û gotê: “Ahmet Nevroz! Tu mirovî, ez ji mirovî im, bo çî eyalê te diçin di hemaman de serê xwe dişon, yê me tuvalêta hewe ji bi dest nekeve? Bo çî eyalê we hemî rengê fêki bixwin, êt me pîvaz ji bi dest nekevin? Ma mirovî heta kengî?” Rojnamevan wêneyên me digire û hevalê min ji werdigerîne. Aqil ji serê Ahmet Nevrozî çû, gote kesekî MÎT'ê: “Vî bigre û here.” Ez siwar ne dibûm, zela mêt komîtê wê derê gotin: “Heqê te nine tu wisa biki.” Min gote wan: “Eve heqê min e, ez dê bêjim û çavê we binime der.” Ez girtim birim. Ahmet Nevrozî û rojnamevan çûne Mêrdînê. MÎT'ê Tirkan kir ku min bitirsîne, neşîya. Komîta wê derê dixwest zerarek bi min bê. MÎT'ê tîgîhişt ku di navbeyna min û evê di naxweş e, hez kir xwe bigihînine min. Min gotê: “Ew tiştê tu hez dikî, bi hiç reneki ez mîletê xwe nafroşim. Tu min parçe parçeyî biki, ez doza mîleti nafroşim.” Bi vî rengî ma. Me gote mîletê xwe: “Ev mirove (ji komîta Mêrdînê) bi destê hewe de ne, hun dişên rakîn, hun dişên deynîn. Heke hun rêkekê bo wan mirovan nedeynin, ev mirov dê we bifroşin.” Heta vê komîtê textitek danan ku rabin min teslimî Iraqê bikin.
- Komîtê?
- Komîtê di gel MÎT'ên Tirkan. Ez yekî ji wan bêjim, çî çekên wan hebûn tev dane leşkerê Tirkîyê. Ew bi xwe berpirsiyarê komîteka pêşmerge YNK (Yekitiya Niştîmanî Kurdistan) bû.
- Navê wî çi bû?
- Evdîla bû. Me bi xwe hiç çêkek neda û me nehişt kes ji bide, çûnki çek namûsa mirovî ye. Li ser vê çendê gotin: “Em dê te teslimî Iraqê bikin.” Gelek kombûn çekirin. Piştî hingê, komîtê di gel Ahmet Nevrozî ticaret bi mîletê Kurdan kirin.
- Çima dixwestin te teslimî Iraqê bikin?
- Ez li dijî wan radibûm, çûnki wan mesleheta xwe ya şexsî dikirin, me mesleheta mîleti dikir. Dema ku me hilbijartin çekirin ji bo danîna komî-takê, min 38 deng standin, ê di 15 deng birin. Min nexwest ez bi wan re kar bikim, çûnki berî hingê komîtê di gel Ahmet Nevrozî bi 8 hezar dînar pêşmergeyek bi bêbextiyekê berze (wenda) kirin. Cihêlekî (ciwanekî) gelekî berketî bû, pêşmergeyekî ji komîta Dihûkê bû, navê wî Îsmayîl bû, xelkê gundê Zêvîka Kendalan bû. Heta vê gavê ji wenda ye. Ev çû.
Piştî hingê, hindî serê wan germ bû, yekî navê wî Z... M... rabû bi navê 16 hezar mirov di rojnameyên Tirkan de avête PKK. Piştî wê, mîlet rabûye wî, got: “Te çima bi navê me şerê PKK kir.” Êdî rabû, got: “Ez dê bêjim derew el.”
- Gelo MÎT'ê nedixwest we li dijî PKK rakîn?

- Belê, MÎT'ê hez dikir wisa bike. Destê MÎT'ê keti bû hemî ordigehan. Me guh lê bû ku komek li ordigeha Amedê şandin ku li diji PKK şer bikin. Tirsra me û hemî nexweşiya me ev bû ku em beramberî PKK şer bikin. Gava ku Seddami efû derdixist, Ahmet Nevrozî di gel ên dinê Kurd bi peran verê dikirine Iraqê. Gelek wisa kirin. Cemawerî nizani mesele çi ye. Şeva 14-15'ê, heyva 4'ê 1989'an du heval li Ankarê girtibûn û anîne ordigeha me. Herdu Erebbûn, ji partiya komunist bûn. Yekî ji wan sê caran xwîna xwe ji bo nexweşet me da bû. Komitê got: *"Çima ew diçin li ser hesabê me digerin, lazim e em tedbîrekê bikin."* Êt komitê di gel wan bûne şirik, rabûn teslimî Iraqê kirin. Em nizanin mesele çi ye. Ê ku xwîn sê caran dayî navê wî Hadî bû, gelekî zehmetî ji bo me dît. Berî ku bibin anin nik me. Yek ji wan revî xwe di nav ordigehê de wenda kir, Z... E... M... rabû lê bigere da ku wî teslimî MÎT'ê bikin, bi mikrofônê bi dengê bilindgazî dikir: *"Were tu xilas nabi di nav çadîran de berze ji qet nabi, çend çadîran bigerin, bikin gazi dê her te bibînin, mesirê cemawereki em têknawên bixatira te."* Bi daxewan, mîlet keti destê nezanan. Eve bûn pêşewayê me! Navê komunistê dinê Qadir Kerimî bû.

Ma ne ji ber vê çendê me xwest em bêne Firense? Komitê di gel Ahmet Nevrozî mîlet perişan kirin. Heta miriyet me, herdu seriyan diçûn berze dikirin. Hinek li Mêrdînê, hinek li filan gundî vedişartin. Miriyet me dibirin li Mêrdînê bi hefarê vedişartin, da berze bibin, da bibêjin tucari Kurd nehatine vê derê. Nedihiştin kesek ji me biçitin. Em pê hesiyan li ordigeha Silopî, Mûşê, Amedê û Mêrdînê 560 kes mirin, bi taybetî biçûk û pîr bûn. Bi sedna pîrekên me ji ber zehmetiya peydakirina avê beravêtin. Komitê çi peryên ku ji devê Qiziltepe dihatin dixwarin. Ew û Ahmet Nevrozî bi hev re şirik bûn. Her roj komîte derdiketin ji xwe re digeriyan, lê li aliye mîlet, her serê sedî dihiştin yek derkeve û ew ji MÎT'ê Tirkan pê re bû. Cemawerî bawer nedikir. Piştî ku yek çûye Qiziltepe, ev giş diyar bûn.

- Ma ne te ji xwe hîlbijartî bû ji endametiya komitê re?

- Erê, lê dema ku ew kabiraye, Z... E... M... ketê, ez derketim. Heke ez cerimêt van hewl bidim, xelas nabin. Nimûneka dinê, wefedeka Iraqî hat guftûgoyan di gel me bike. Ahmet Nevrozî ew agahdar kirin, wan got: *"Bila were, gereke em xwe ji hukmeta Iraqê dûr nexinin."* Berê dixwestin bizanin hele ka mîletî dê li diji wan derkevîtin, an na. Li pêş min behsa vê meselê kirin, ez rabûme ser wan. Gotine min: *"Eve nêrina te ya şexsî ye."* Min got: *"Heke em bi wêfda Iraqî re rûnin, em gunehkar derdikevin. Bi hîç reneki ez qebûl nakim. Ez dê mîlet jê agahdar bikim."* Em dirêj nekin, me xeber da mîlet. Gava ku wefdê Iraqî û walî hatin, mîlet pêşve çû û hêriş bire ser wan. Yekî ji wêfda Iraqê sileha xwe kişand, yekî kêr. Walî pîr tûre bû. Paşê, xwestin komitê bibîne Mêrdînê bi wefdê Iraqî re bidin rûniştin. Me dizanî eger wisa bibe, "mass-media" (basin-yayin) dê behsa vê yekê bike û leşkerê Tirkîyê dê me bi hêsani teslimî Iraqê ke. Armanca wan ev bû. Hindek berpirsiyarên partiyan ji di gel komitê bûn. Ji min re gotin: *"Tu çima wisa li diji me yi, em vê ne bi serê xwe dikin, serdarîya parti rê daye me,"* Min got: *"Ez kesekî nas nakim."* Bi rastî pêşî agaha me ji mesela wefdê Iraqî tune bû, polisekî Kurd xeber da me û em hişiyar kirin. Vêca, piştî wê di nav mîletî de av li rûyê komitê neman. Di nava mehekê de nikarin ji bin konên xwe derketana.

Gava ku Walî û wêfda Iraqê zerbak mezin xwarin, rabûn nanê me bi

derziyan jehr xistinê û dane me. Em dora 3.600 kes nexweş ketin. Bi xwe tişteki ecêb bû, ku te nan nexwara ji, te bîn bikira tu diketî. Te yek bi desta bigirta, tu diketî. Kesekî bawer nedikir dermanekî hinde xurt bû.

- Gelo we çi hêvî di mayîna we ya Firense de heye?

- Pêtîvî ye em bi hemî şîyanet xwe arikariya penahendê ku li wir manî bikin, arikariya mîletê xwe, yê di zindanan de, yê di girtigehan de bikin.

- Tu çi ferqê dixî navbera Tirkîyê û Iraqê?

- Ez hiç ferqê naxime navbera her çar dewletên dagirker. Binêre, Tirkîyê ji me 30-40 hezar penahendan re nedigotin "Kurd", digotin "Pêşmerge!" Çiqase Tirkên Bulgaristanê anîne ba xwe, arikariya hemîyan kir, êt me, em di konan de hiştin. Ferq nine.

- Baş e, hun hatine vê derê, partiyên we çi arikarî ji bo we kirin?

- Nexêr, çi nekirin. Camêrên min we kirin.

- Bira Hacist, piştî hevqas salên we, Kurdên Nivro, yên bi azmûde di têkoşîna çekdari de li hember rêjîma Iraqê ya dagirker, tu çi derbarê otonomî û serxwebûnê de dibêji?

- Em gelek caran bi hev re diaxêvin, me pîrs dikir, me digot: *"Otonomî ne daxwazeka heja ye beramberî kuştinê ku em didin, tişteki kême e."* Otonomî sala 1974'an ji dan me, lê qanûn lastîk e, çawa hez dikî, wisa vedizele. Biryarêr ku didin min a hubrê li ser kaxezê ne. Vê rojê didim, sibe dê nedim. Otonomî bo me çi biket? Fayidê nade. Westê me we digot, axaftina me çi nedikir, beramberî rêberêr me çi netina. Wan digot: *"Karinê me ev in."* Heke ne daxwaza serxwebûnê be, em naşên heqê xwe bibin. Seddami çû, yekî di hat, ew dikare ling di otonomî bide. Otonomî ne çîye beramberî vê şoreşê, lê xebatê, hevqas kuştin, malxirabî û hwd. Li gora wan, bes şoreş ne bi daxwaza mîlet e, bi daxwaza kesane. Partiyekê bername, nîzam û minhacê xwe bi kar nehênaye. Westê digihîte nîqta pêncê, cihê rexnekirinê li ser xwe nahinin pê.

- Carcaran, gava ku em bi pêşmergan re rûdiniştin, rexna hev dikirin, endamên partiyan rexne qebûl nedikirin?

- Ez bêjime te, partiyan opozîsiyona Iraqê hemî di vê çendê de gunehbar bûn.

- Em biçin ser pîrseka dinê: Kurdên Nivro ji bo otonomî dibin hevalbendên rêjîma Îranê, Kurdên Rohilat ji dibin hevalbendê Seddami, ev bû du şikestine bi vê yekê win dixwin. Li vê dawiyê Mesûd Barzanî peywendiyên xwe bi Tirkîyê re hebûn û niha bi Îranê re berdewam in, herwisa Telebanî jî. Gelo ev stratejiyekê durist e, dê bi ser keve?

- Bi ser nakevî. Fayide nine. Ew Kurdistanê rizgar nake. Ew bes mesleheta şexsî ya min e, ne ya mîletekî ye. Misalekê bêjim: Pezekî te hebe, çar dizan hatin miyê te dizin, tu dê çawa piştî xwe bidî vi dizî, ji bo ji dizê di miyê xwe bistîni? Eve ye.

- Pîr caran em bi serdarên Partîyan re, min Mesûd û Telebanî, rûniştine. Me pîrsa sedema hevalbendiya wan bi Îranê re kiriye, bersiva wan tim ev e: *"Me tu rêkên dinê ninin."* Gelo tu çareyên dinê dibîni?

- Serê her tiştî tenzîm e. Heger tenzîm nebî, çare nine. Ji xwe şoreşa me cenga Iraq-Îranê xirab kir. Me berê şerê partîzanî dikir. Bê hemdî xwe, çiqase cihêlêt ku nedixwestinî biçîne leşkeriya Seddami bikirana, hemî hatine Kurdistanê. Şerê me ji şerê partîzanîyê derket. Vêca di vêrê de, me berê xwe neda çawatiya mirov, rêkêr wisa bi duristahi nehatine hîlbijartin ku bir-baweriya mîletekî pê bihêtin da ku şoreş tenzîm bikin. Mîlet hema serbixwe hat û serbixwe

çû. Me çek bi zêrêr jînê xwe dikirrin. Carina me bi hezaran şehîd ji didan heta ku me çendê perçe çek distandin. Bes piştî demekê, çawa ku çek ketine destê wan rabûn çek firotin. Dê çawa mîlet bi wan bigre? Tu dê çi cewabê bidî mîletê xwe gava te çekê wan firotine? Netice dê şikestin be. Vêca, di vêrê de, her yek bo şexsiya xwe bû. Qeziya mîletî û şoreşê nine. Li ser mesela hevalbendiye, eger mirov li hember her çar dizan bi hev re neraweste, fayide nine.

- Me dibihîst ku çaxa we hin navçe rizgar dikirin, leşkerê Îranê dihat, dikete navça rizgar kiri?

- Li hin deverîna wisa bû, li devera me Behdînan tune bû. Lê li herêma Dêrelûkê mefrezeka rageyandinê ya Îrane hebû. Carina me navçe dixistine destê xwe, wan birûsk li ser navê xwe dişandin û digotin me kirîye.

- Li ser Helebçe, digotin pêşmergeyê YNK ev bajar rizgar kirin, paşê bi destên Pasdaran de berdan, gelo rast e?

- Bi Xwedê, wisa digotin lê ez nizanîm. Em jê dûr in.

- Ka em herine ser şerê li diji caşan. Dema ku PKK li caşan dide, mirovên ku nexwaze mirov bêne kuştin jî, carina, di şer de dimirin. Pa bûyerên wiha bi PDK û YNK û yê dinê re çenebûne? Li gor Apê Husên ku ev bû 44 sal in pêşmerge ya, digot: *"Şer şer e, me nedigot, 'ev wa ye, ew wa ye', me lê dida. Caş, zarokên wan, jînê wan me lê dida."* Gava PKK şerê caşan kiri, hingê peywendiyên PDK bi Tirkîyê re hebûn. Vêca Mesûd rabû beyan di rojnameyên Tirkan de derxist. Şerê PKK kirin, gotin: *"Em min PKK zarokan nakujin."* Propagandeka xurt ji dewleta Tirk re kirin. Tu çi dibêji?

- Bi Xwedê, gava mirov şer kir, dijmînê mirovî çi be, divê mirov jê xurttir be. Ewan derbêr xwe didane me, bes me nedidanê. Wan girtiye me çi bûn dikuştin, me nedikuşt. Neqîb Xemis heta dawîya Henasê di emeliyeta Kanîmasê de şer kir. Çavê wî ji betal bûbûn. Fişekê di destê wî ji keti bû. Girtin, paşê ew bi pere berdan. Dereca wî ji di partiya Baas de bilind bû.

- Li vê derê, pêşmergan rexna hev dikirin û digotin: *"Me caşê mezî digirtin, bi peran berdidan. Me caşê piçûk dikuştin."* Gelo rast e?

- Rast e. Sadiq Sîndî û Bayîz Axa, ji mala Mihemed Axayê Beraşî, ji Çemankê, Telebanî herdu bi pere dan, bi pereki baş.

- Pêşmergan digotin: *"Bi 150.000 firotin?"*

- Ez nizanîm, lê pereki baş dibirin. Van caşan bi hezaran emeliyat li diji pêşmergan kirine. Hemî partiyet me wisa kirin. Mecal bi kê keta, wisa dikirin. Hemîya dixistine stuyet hev, lê belê tevan wisa dikir. Piştî ew berdan, dewra wan di nav mîletî de nema.

- Te li ser mesela zarok û jinan hewl neda. Apê Husên digot: *"Me li Dihokê dida, bê ku em hesabê kesekî bikin?"*

- Heke ev caş e, tu nekuji, dê pîr bibin. Heke me caşê Iraqê bi duristahi bikuştana, wisa mezin nedibûn; nexêr zêde nedibûn, bes me nedikuştin. Ev tevne gelekî dirêj e. Em neşên li ser vê meselê baxêvin. Feqîrê bê xudan, bo nimûne, Cumê Mirxan Bêqolkî, YNK kuşt.

- Çi tesîra şerê birakujî di têkoşîna we de hebû?

- Tesîreka xwe ya mezin hebû. Ji sala 1980'an ta 1988'an ku dijmînê me herduyan lê didan, bes heyf û mixabin, beramberî hindê, şûna em hemî yekitiyekê deynin, çi Kurdên başûr û çi Kurdên rohilat, li hember dijmînê xwe şer bikin, me li hev dida. Heyf û mixabin di heyata mîletê Kurd de li başûr û rohilatê Kurdistanê, ew mecala bo me nahilkevî. Ew birakujî nebûya, dê me serkeftineka mezin bikira. Ez dişem bêjime te heke wan wisa nekira, bi duristahi yekitiyek bi

kar hênana, dê me ji bo rizgarkirina Kurdistanê mezin ji vir de dest pê bikira, çunkî di vê cengê de Iraq û Îran keti bûn. Ev 300.000 caşê ku li Iraqê hene ji şerê birakujî çebûne. Wan digotin: *"Bila em herin di şerê Iraq û Îranê de bimirin, bila em neçin bira û pîsmam û xîzmê xwe nekujin."*

- Çi ferqa şerê we û şerê gêrilayên PKK, bi nêrina te, heye?

- Bi Xwedê, derbarê gêrillayên PKK de, wek em tedihiştin, ew giraniya xwe nadine ser şerê çekdari bi tenê. Giraniya wan a pîr li ser zanîne ye. İnsan dizanî ji bo çi şer diket. Ew tişt bi wî rengî me diditin. Me di nav xwe de digot: *"Eger*

MAMÊ HUSÊN, JINMAMA SANYA

Amed / 25. 8. 1989

Mamê Husên, jinmama Sanya
Dêya Xusrew, canemergê heja (1).
Mamê Husên, pîrê pêşmergan.
Şerê Bamernî, lawê Behdînan e.
Bêhna min diçike, li van giran e.
Girên "Bourg Lastic" ne hemberê çîyayên me ne (2).
Tebata min bi te tê,
Dersûka te,
Min ji van girên geni
Direvine serê çîyayên me ne.
Bist û pêncê Tebaxê
nêzik dibe (3).
Min bipêçe, dinya berf û baran e
Bere ez rûyê zarokekî penaber
Li ber serma Ewropa nebinim.
Maka serma me ji Ewropa ye,
Ji vir dikêşê,
Berê xwe dide çîyayên me ye.
Zivistaneka dinê va ye tê,
Xurtir e ji ya gundê Bamernê
De hilo rabe, em hev bipêçin.
Min got: "Momo, xeribistani
kirasekî ji berfê ye!"
Te got: "Hîn jê sartir e."
Min got: "Penaberî jî
bombeka kimawî ye!"
Te got: "Hîn jê bi şewattir e."

***

Mamê Husên,
Kenê zarokekî
penaberê "Bourg Lastic",
Bi min şerintir e
Ji firrîna "Seyoza" Sowyetî.
Ez wê nadim ne bi malê dinê,
Ne bi nanê xelkê.
Penaberîya wî kenî "pêşketina
ezmanî" derbas dike,
Bejna jineka penabera
"Bourg Lastic",
Duristir û bilindtir diçe
ji "Chalenger" a Emerikî,
Hêstirên jinmama me Sanya
Peykerê kotî
yê li Emerîka dihelîne,
Dersûka Mamê Husên a kevinokî
Bihatir e
ji kincên "Champs Elysée."

***

Mamê Husên, jinmama Sanya,
Kenê we,
Berê, giriyê genî,
Nabe nanekî genî,
Ji min bide bir kirin.
Bir hene xurtir in,
Ji "komputerên" roava.
Gotinên we yê hêstirîn:
"Min tîvinga xwe neda
dijmînên Tirkan,
Min di kuntara çiyê de veşart",
Duristir e ji stratejiya
"serdarên" Kurd.
"Ne ji kimawî bûya,
Em ji ber leşkerên Seddamê faşîst
nedirevin",
Bi rûmettir û hêjatir e
Ji şaristaniya heru newalan.

serkeftineka mîletê Kurd hebit, dê bi destê Kurdêr bakur bit. "Yek, tenzîma wan baş e. Duda, têgihîştî ne. Sisê, armanca wan ne navçakê rizgar bikin û dijmin bavête ser wan, wan bikuje. Hikmeta Tirkîyê pîr jî vê ditirse. Eger PKK perçe nebe, her wisa berdewam bike, şerê gêrilla berdewam bikin, ez bi xwe dibînim Kurdistanê mezin dê li nik wan çêbibe. Li başûrê Kurdistanê sed şoreş bi vî rengî rabin, tu netice nadin. Mesela şoreşê; çi şoreş tenê bi eskerî bi ser nakevîtin, heke giraniya xwe nedine warê tenzîmî. Heke tenzîma PKK di nav Kurdêr başûr de hebûya, ji sedan sed serketin dê behra me bûya. Bes, şexs wisa neketin, eve nêrina min e.

"Kijan perçî agir hebe,
gazî min kin,
Ez dê biçim namûsa xwe
biparêzim",
Saxtir e ji gotinên helbesta min,
Rastir e
ji sozên parsek û nandozan,
Şerintir e ji jiyana dîrwelatî.
"Me xwenda û zana
di gel me ninin",
Çavên zordarên dudiyê birjîne,
Bi ser de çavên keysebazan,
ên Seddaman...

***

Mamê pîr, pîrê can,
Pêşmerge Bamernî,
Te li wir,
Me li vir,
Dengê me carcarîna digîste gir.
Tu li ordigeha "Lastic".
Ez li mordigeha "mastic",
Ordiya patexwaran wisa kir,
Hawara me,
loma, kok nagihêje hev.
Mamo can, serê me bi qurban,
Tu nexwenda yî,
Wekî dinê,
Te navêr hevsarê bi xîrxîrk,
Ne ji gerdeneke bi şeranî.
Em, zana û roankbîr,
Serdar û mîr,
Wezîr û gîzîr,
Dilê me xweş dike,
Bi serê te, tême herdu çavên te,
Benek hijîr, benek hijîr!

***

Girê xelkê nîzm in,
Çîyayên me bilind in,
Wekî dinê, bi berf û baran in:
Dûzên xelkê kesk in,
Hevrazên Kurdistanê
bi mij û dûman in.
Mamê Husên!
Canemergê nîvsedekî,
Welatê me, te digot, rizgar dibe
Bi rengikî.
Bîngeha têkoşîna Nivro,
Daxwazeka bi lingekî.
Bazara çîl salî negihîste pereyekî.
Jinmama Sanya,
Dixwazim bibime mêvanê we,
Xwe dirêj bikim li sibera mala we,
Aveka hênîk û zelal vexwim,
Ji kaniya gundê we.

Têbînî:

1) Kurdekî 44 salî, ku pêşmergeyîyê dike, ji gundê Bamernê, Kurdistanê Nivro ye. Destpêka xebata wî di "Hiwa" û "Rizgari" de bû. Ji hingê ve, ew şerê çekdari dike. Çend salan ketiye zindananê rêjîma Iraqê. Kurê wî Xusrew şehîd çûye.
2) "Bourg (Ordigeha) Lastic", ordigeha heka piçûk e û dikeve başûrê Firense.
3) Bist û pêncê Tebaxê, ew roj e, roja ku Kurdên Nivro ji ber çekên kimawî derbasî bakurê Kurdistanê bûne.

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeke niştiman di hîmbeza daristan û çiyayên serî-duman de

ÇEWLIK

- IV -

CIHÊ ÇEWLIKÊ DI TÊKOŞÎNA ME YA RIZGARIYA NETEWÎ DE

Şerê me yê rizgariya netewî li Çewlikê gelekî pêşveçûye. Êrdima Çewlikê yek ji wan êrdimên Kurdistanê ye, ku şerê me herî bilindbûye. Hin di wan salan de, ku politikaya rizgariya netewî nuh xwe dida pêş, ev birdoz (ideoloji) xwe gihandibû êrdima Çewlikê. Gava Partiya me hin di koçbera komeke piçûk de bû, di bin pêşengiya Sekreterê Giştîya PKK rêheval **Abdullah Ocalan** de, birdoza rizgariya netewî ku riya hinde civînê razerêz li gelek êrdimên Kurdistanê hat belavkirin û nasdan. Ji van civînan, êrdima Çewlikê ji behra xwe girt û birdoza rizgariya netewî nasî.

Berî hertiştî divê em bibêjin, ji ber rewşa xwe ya erdîngarî û ji ber ku di navenda bakurê-rojavayê Kurdistanê de cihê xwe digire, êrdima Çewlikê ji bo têkoşina gerillayî ya rizgariya netewî wê risteke mezin bileyze. Herweha, ji ber ku şênîyê êrdimê heya niha gelek serihildan û raperinan ditiye, xwediyê taybetiyeke berxwedani ye. Gelê Çewlikê li dijî dagirkeran bi hêrs û kineke mezin dagirtiye.

Heya sala 1976'an Partiya me hin xwe negihandibû êrdima Çewlikê. Di wê demê de, li kêleka rêkxistina faşist MHP (Partiya Tevgera Nasyonalist a Alpaslan Tûrkes) û partiyên burjuwazî yên din, hêzên mina "Riya Azadî", DDKD û KUK serdestiya xwe didan şanikirin. Gelê êrdimê xwediyê wan taybetiyan bû, ku serî nedîçemand û herdemê li ber xwe dida. Hêzên ku me kada (behsa) wan kiriyê, dixwestin sîd û berjewend ji vê rewşê bigirin û vê daxwazê kiribûn bingeha politikayên xwe.

Piştî ku Partiya me dest avêti êrdimê, hinde pêşveçûnên pêwîst derketin holê û xwe dan şanikirin. Ji ber ku gelê êrdimê xwediyê potansiyeleke welatparêz û şoreşger bû, risteke pêşketî di van pêşveçûn û bûyeran de leyst. Gava birdoza Partiya me nuh xwe gihandî êrdimê, pêşî birên xwendevan û ciwan xwe nêzikî Partiyê kirin û bûn sêmpatizan (dîlxwaz). Biryardarî û şoreşgeriya xeta birdozî û politikî ya Partiya me, posideyên mezin afirandin û bi şeweyeke zû, birekî dîlxwazan ê dorfireh li dora xwe civandin.

Rêheval **M. Hayrî DURMUŞ**, gava ku Partiya me hêj di koçbera komeke idolojîkî de bû, cihê xwe di nava rêzên Partiya me de girt û yek ji wan rêberên me ye, ku têkoşina me gihandine êrdima Çewlikê. Disa, rêheval **Mehmet KARASUNGUR**, ku xwediyê baweriyên şoreşgerî bû û dijmînê faşîstanê diwar bû, piştî ku rêheval **M. Hayrî DURMUŞ** naskirî û bi wî re axifî, xwe tevî têkoşina birdozî û politikî ya Partiya me kir. Rêheval **Mehmet KARASUNGUR**, di damezirandina TOB-DER (Kome-la Yekitiya Mamhostayan) de li Çewlikê risteke pêşîn leyst û di wê demê de serokê vê komeleyê bûbû ew. Di pêşveçûna têkoşina me li navenda bajarê Çewlikê û navçeyên li derdore de, rolekî gelek mezin leyst.

Ji aliyê din, di nava birên xwendevan û ciwanan de têkoşina Partiya me

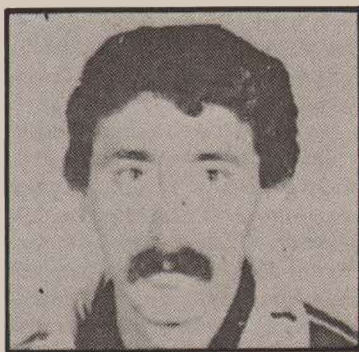
hinde pêşketinên pêwîst bi destê xwe ve anibû. Têkoşina Partiya me li êrdimê bi lez bi ser diket û posideyên xwe bilind dikir. Di serî de rêkxistina faşist MHP, lê herweha ew hêzên ku digotin, li ser riya rizgarkirina gelê Kurdistanê derketine qada xebatê, ketin nava tîrsê û hêrs bûn.

Partiya me bi biryarî berê xwe da rêkxistinên faşist û rêkxistina bi navê MHP, ku ji aliyê dewleta Tirk hatibû damezirandin û dihat ajotin. Berî ku Partiya me xwe bigihîne êrdimê, ev rêkxistina faşist xwediyê serdestiyeke pêwîst bû. Berî 12 Êlûnê xwediyê hevqasî piştgiştîtan bû, ku bikaribe di hilbijartinên serekê belediye de biserkeve. Lê xeta têkoşina şoreşgerî ya Partiya me, roj bi roj serdestiya vê rêkxistina faşist şikênand û perçekir. Partiya me gîrgire û serekên vê hêza faşist ên li êrdimê bi mirinê cezakarî û bi vî awahî serdestiya şoreşgerî pêk-anî. Partiya me, ji aliyê têkoşineke politikî ya bi biryarî pêşvebir, ji aliyê din jî, bi têkoşina ideolojîkî gelê êrdimê ronahi û hişyar kir û gelê êrdimê li dora xeta rizgariyê ya rast civand û birêxist.

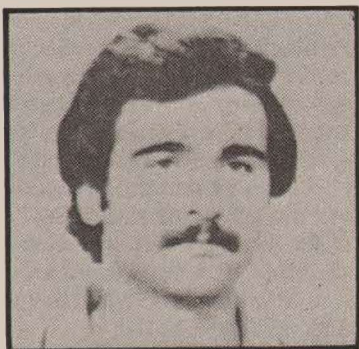
Piştî ku Partiya me di bin pêşengiya xwe de têkoşina rizgariya netewa Kurdistan bi lez pêşvebir û vê têkoşinê gihand koçbera serdest, hêzên burjuwaziya piçûk û netewîperest û reformist ji dest bi êrişên xwe li dijî Partiya me kirin û bûn hêzên êrişbaz. Ev hêz ketin nava rewşeke bi vî nolê, ji ber ku ew hêz, piştgiştîya gelek birên gelê me hundakirin, ku berî hingê sîd û berjewend ji dirustiya wan, ji welatparêziya wan û ji giyana berxwedana wan digirtin. Dîlxwazên wan, angû birên bingehîn êdî bûbûn sêmpatizanên têkoşina Partiya me. Ji cem wan, ber bi Partiya me ve hatibûn. Li ser vê bingehê, ew hêz ji bi kesbûna xwe ya zelan û vekirî xwe dan şanî kirin û xwe xistin nava livên dijmînî yên li dijî Partiya me. Êrişên wan hêzan ên li dijî Partiya me û dijmînahiya wan, nedigihan armancên xwe. Wan behîr pişange (teşîr) dikiran û jarbûna wan xwe dilezand. Ev hêz, li dijî Partiya me bangeşiya (propaganda) xwe dikiran, êrişî birên dîlxwaz ên Partiya me dikiran û dixwestin ku em ji êrdimê derkevin, angû qadê ji wan re bihêlin.

Weke li hemû deran, ku li wan deran têkoşina me ya rizgariya netewî di bin pêşengiya Partiya me de xwe pêşvedibir, li êrdima Çewlikê ji şoreşgeriya rast û şoreşgeriya nerast ji hev cudabûn û zelalîyê xwe da şanikirin. Ev ji da xweya kirin, ku li Kurdistanê burjuwaziya piçûk nikare risteke rizgariya netewî bileyze.

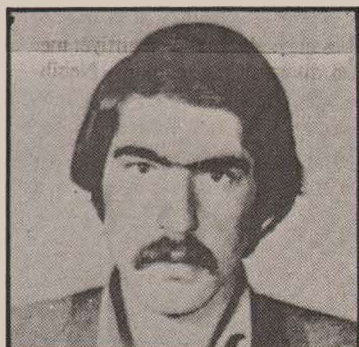
Li derveyî navenda bajarê Çewlikê, li vê êrdimê têkoşina me pêşemin li navçeya Gêxî behîrîn pêşveçû. Êrdimê Gêxî, mina dilê Çewlikê tê nasîn. Ev navçeya Çewlikê ji bo têkoşina gerillayî, heya begotin xwediyê reşke rêdar e. Li vê navçeyê çiya her diçe bilindtir dibin û xwe dirêjtir dikin. Gelek newal û geliyên asê û rêndar hene û li dûv hev rêzbûne. Herweha daristanên gelek mezin ji hene. Gêxî li cihekî bi vî nolê hatiya avakirin. Begên Gêxî yên bi navê "Yazicilar", li vê navçeyê berpirsiyariya dagirkeran dikin. Di sala 1970'an

Mehmet GÜLER

İ. Hüseyin BİLGİN

Veli GEÇİT

de li vê navçeyê têkoşina şoreşgerî hindekî pêşveçûbû. Gelê navçeyê ji ketibû bin posideyên vê têkoşinê û bi hêviyan tîjî bûbû. Lê ew hêzên sosyal sovênist û burjuwaziya piçûka reformist ku ketibûn êrdimê, ji bo gelê navçeyê nebûn hêviyek. Herweha li hemberê rêkxistina faşist MHP jî, ku ji aliyê "Yaziciyan" habibû rêkxistin-kirin, nekarin posideyên xwe serdest bikin. Li hemberê "Yaziciyan" ku hevxeatkarên dagirkeran in, ji pêşveçûnekê dûr man. Heya xwestin bi van hêzên faşist re peyman û lihevhatinekê çêbikin. Bi vî awahî karvaniyeke xulamtî û xwespariyê (teslim-kariyê) dan şanikirin. Ev şoreşgeriya sextekar a van hêzên "çep" û şoreşgeriya ku van berpirsiyariya wê dikiran, ji bo gelê me li şûna hêviyê bû bihgeha şermûzariyê. Tiştê ku van hêzan li êrdimê dikiran tenê ew bû; dijmînahiya PKK.

Li navçeya Goni jî, têkoşina Partiya me bi xurtî pêşveçû. Li vê navçeyê rêhevalên Hüseyin DURMUŞ, Zeki PALABIYIK, Veli GEÇİT, İ. Hüseyin BİLGİN, Mehmet GÜLER û Haydar KARASUNGUR xebatên pêwîst û mezin pêkanin. Têkoşer û şervanên PKK, vê navçeyê ji xwe re navendek hilbijartin û xwe dirêji derdore navçeya Mûşê ji kirin û pêşveçûnên mezin birêveexistin.

Gava rojên derbeya leşkerî û faşist a 12'ê Êlûnê 1980'an hatibûn, têkoşina me ya rizgariya netewî li li

Çewlikê û derdore wê pêşveçûnên mezin û pêwîst bi destê xwe ve anibû. Li gundan yekitiyên pêşmergeyan hatibûn çêkirin. Li navenda bajarê Çewlikê jî, pêşemin di nava rêzên xwendevan û ciwanan de rêkxistinên pêwîst hatibûn avakirin. Gelek militan û dîlxwazên PKK ên weke Mustafa AYÇİÇEK û Omer AKKAYA di nava xwendevan û ciwanan de têkoşineke xurt pêşvebirin.

Ji ber van pêşveçûnên mezin, mina li gelek êrdimên Kurdistanê, li Çewlikê jî girêdana awerta (idareya orfî) hat daxweyani kirin. Nexasim piştî ku cuntaya leşkerî û faşist hati ser kar, êrişên mezin ji aliyê dagirkeran hatin ser Çewlikê. Dagirker bi diwarî berê xwe dan vê êrdimê. Li ser gelê Çewlikê bikaranîna tirsandinê û terore yên mezin pêkhatin. Da hemû posideyên pêşveçûnên şoreşgerî bîn ji bir kirin, pikoliyên mezin bûn bireke jiyana rojenin.

Cuntaya faşist û dagirker di vî riyê de kari hindekî pêşvehere, lê bi tevayî nekarî bigihe armancên xwe. Nexasim di hilbijartinên ji bo zagona bingehîn de cuntaya faşist kêmtirîn rayan li Çewlikê girt. Gelê Çewlikê dijbûna xwe da şanikirin. Ji ber vî yekê jî pikoliyên li Çewlikê behîr hatin diwar kirin. Gelê êrdimê kîna xwe ya li dijî dagirkeriyê di dilê xwe de xurttir kir. Piştî demeke bédengiyê Partiya me, bi destpêka sala 1983'an komên xwe yên militan şiyand êrdimê, ku li derveyî welat hatibûn perwende kirin. Pêşî, ji bo destpêkirina domaneke têkoşinê ya nuh komên piçûk dest bi xebatê kirin. Di bihara sala 1984'an de avahiya şoreşgerî ya li êrdimê behîr hat xurtkirin û domaneke ji bo xebateke aktîfîr destpêkir. Li hemû derên ku şoreşger xwe gihandibûn wir, birên gel bi hêvi û şahiyê, şoreşgeran pirozkirin. Di vî domanê de xebat behîr li deverên çiyayî yên mina Dara Hênê, Gêxî û Goni pêşveçû û ji çiyayên li van navçeyan, xebat ber bi dest û bajarên ve hat berfireh bû. Di sala 1984'an de xebatên şoreşgerî pêşveçûnek ronak danin pêşiya çavan. Lê du kesên bextreş û xayin, bûn kelemek li pêşiya xebatan. Û di dawiyê de pêşveçûneke li ser xeta Hilgavtina 15'ê Tebaxê nekarî derkeve holê. Lê disa jî di sala 1985'an de li Çewlikê livbaziyan rêzerêz hatin pêkanin û lêdanên pêwîst li dijmîn hatin xistin.

Di demên paşê de, li navçeyên Gêxî, Dara Hênê û Goni livbaziyan dorfireh birêveketin. Hinde bêbextên weke Hidayet Bozyixit ji rûçikên xwe ronahî kirin. Di encama gili û bêbextiya van kesan û hinde kesên hevxeatkarên dijmîn de, hinde şerên nedaxwaz derketin. Di van şeran de Mehmet GÜLER, İ. Hüseyin BİLGİN û Mustafa AYÇİÇEK şehîd ketin. Lê disa jî têkoşina me ya rizgariya netewî pêşveçûna xwe berdewam kir.

Di demên paşê de hêzên Partiyê yên li Çewlikê ji nuh ve hatin xurt û tîkûz kirin. Hêzên Partiyê xwe gihandin toreya rêkxistinê ya firehtir. Livbaziyan rizgariya netewî hatin berfirehkirin û zêdetir birêveketin. Li derdore Dara Hênê û li Gêxî lêdanên pêwîst li avahiya ajanan û parêzkariya gundan hatin xistin. Hêzên

Partiyê di vî domanê de di bin pêşengiya û komutaniya rêheval Haydar KARASUNGUR de gelek pêşveçûn. Baweriyêke mezin xistin dilê gelê êrdimê. Gelê Çewlikê bi şeweyeke xurt dest bi hevkarîyê kir û piştgiştî û arikariyên mezin pêşkêş kir.

Hêzên dagirkeran, ji ber pêşveçûnên mezin ên li êrdimê, ketin nava jiyanê tîrs û bizdanê. Operasyonên xwe yên leşkerî heya begotin berfirehkirin. Li hemû derên ku têkoşina me rind pêşveketibû û arikariya gel xwe gihandibû baniyan, dagirker ji pikoliyên xwe gelek diwar kirin û gihandin baniyan. Ji bo tînkirina têkoşina me ya rizgariya netewî û birrîna arikariyên gelê me, serî dan hemû rê û azineyan. Di vî demê de dîlxwazê Partiya me rewşenbîrê welatparêz **Siddik BİLGİN** ji hingavtin û lêdanê hat derbas kirin û di dawiyê de leşkerên dagirkeran Wî dan ber berikan û kuştin. Di kesbûna Wî de dagirker xwestin tîrsê bidin şênîyê êrdimê. Koçberkirina kotekê dan destpêkirin û hinde gundan ji mirovan valakirin. Lê ev azineyên erzan ên dagirkeran nekarin xwe bigihînin armanc û encamê. Divê em bi bingehîn bibêjin, ku ev azineyên dagirkeran karin tenê nifir û kîna şênîyê êrdimê nezîtir bikin. Di vî demê de têkoşina me ya rizgariya netewî behîr arikariya gelê me girtiye û behîr dîlxwaz ji xwe re peyda kiriyê.

Di sala 1987'an de têkoşina me mezintir bû. Li hemberê vî têkoşina me dagirker, tengezarî û jariyeke seranser jiyân. Di encama vî de, dagirker destpêkirin, ku bi sedan gundan ên li deverên çiyân bûn, valabikin û mirovan koçber bikin. Xwestin tîrseke gelek mezin bidin gelê me. Herweha dagirker destpêkirin, ku daristanên li êrdimê çiyayî bibirrin. Hemû keyên (muxtarên) gundên Çewlikê li ser hev çivandin û di bîr serokatîya waliyê Çewlikê hinde civin hatin çêkirin. Dagirker xwestin keyên gundan ji xwe re bikin û ji wan xwestin ku li gundan parêzkariyê birêvebibin. Lê ew lewis-toka dagirkeran neçû serî; civîna di bin serokatîya waliyê Çewlikê ya pêwîsttîrîn rastî fiyaskoyê bû û di avê de çû.

Bili hemû azineyên xwe dagirker nekarin têkoşina me birawestînin. Herweha nekarin arikariyên gelê me yên ji bo têkoşinê jî bidin birrin.

Di meha Tebaxê sala 1987'an de şerê mezin derket. Rêheval Haydar KARASUNGUR, ku pêşengekî têkoşina li êrdimê bû, bi şeweyeke giran birindar ket. Da bi saxî nekeve destê dijmîn û bawernameyên li cem Wî nekevin destê dijmîn, fidekariyeke mezin şanikîr û agir berda canê xwe. Bi vî awahî şehîd ket, lê çî tiştê ji neketê destê dijmîn. Ev bûyera lehengi û qehremaniyê posideyên xwe yên mezin dagerand ser gelê êrdimê û bû tîrseke dilê dijmîn a herî mezin.

Piştî Kongreya Sêwemîn a Partiya me, Partiya me disa hêzên nuh şiyand Çewlikê û êrdimê tîkûztir kir. Weke li gelek êrdimên Kurdistanê, niha li êrdima Çewlikê jî têkoşina me, şerê me yê rizgariya netewî li ser bingehên serxwe û mekin xwe gihandiye rêkxistinîyeke xurt. Arikariyên gelê êrdimê ji roj bi roj zêdetir dibin.

Herweha piştî Kongreya Partiya me ya Sêwemîn, di sala 1988'an de gerillayên ARGK ên ku nuh gihabûn êrdimê, di livbaziyan xwe de yên li dijî yekitiyên operasyonan ên dagirkeran û parêzkarên gundan, lêdanên gelek mezin li dijmîn xistin. Di şerên vî domanê de, di şerê de rêheval **Selahattin KAYA** û rêhevalekî Wî yê din jî şehîd ketin. Têkoşina me ya rizgariya netewî bi livbaziyan dorfireh li êrdimê pêşveçû çû û sala 1988'an bi jehatibûn li paş ma û sala 1989'an destpêkir.

Di hejmara bê de:
ÊRDIMA AMEDÊ

Şerê ARGK hemû pîlanên dagîrkeran û împeryalîzmê diperçiqîne

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

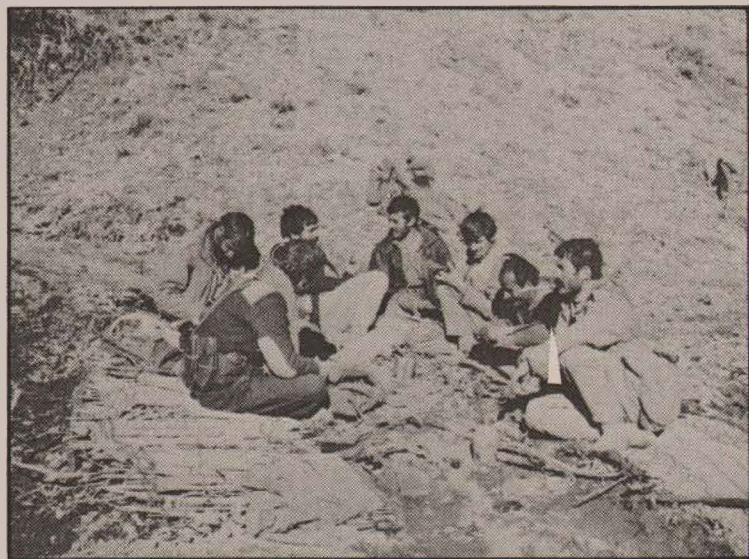
Hilgavtina xurt a têkoşîna me ya rizgariya netewî, ku bi destpêka sala 1989'an xwe bi xurtî dabû şanikirin, di van rojan de ku em ber bi dawiya salê ve diçin, berdewam dike.

Pêwîst di mehên bihar û havînê de rêjîma Tirkî dagîrker lêdanên mezin ji Artêşa me ya rizgariya netewî girt. Di encama livbaziyan jêhatî de ordiya dijmin lêdanên mezin girt û kete nava tengzariyê. Ji ber vê yekê ji dijmin, hêzên xwe yên li Kurdistanê bi "Hêzên Lezin" têkûz kir. Li kêleka vê ji tevli eşîrên serdest hinde civinên babêti çêkir. Destpêkir wan ji çekdar bike, da li hemberê hêzên me yên rizgariya netewî şer bikin.

Li hemberê ARGK, ku bi xwe gihandinên nuh ji aliyên sixletî û hejmarî ve xurttir bûye û niha çêtir dikare encaman bi destê xwe ve bine, hêzên artêşî yên Tirkan ketine nava lerezîneke wusa, ku rejîma faşîst bi şeweyekê ji dil ditirsîne. Li ser vê bingehe berpirsiyarên bilindtir ên doliwgeriya dagîrkeriyê dest bi civinên rêzerêz kirine. Li dijî têkoşîna me ya rizgariya netewî, ku pêşveçûna wê li Kurdistanê êdî nema dikare bê sekî-nandin, şerê leşkerî û faşîst ji nuh ve tê sazandî kirin. Herçiqasî ev şerê taybetî ji xwe li Kurdistanê hatibû danezane kirin jî, dagîrker neçare dimînin ku seri bidin van rîyên nuh, ji ber ku têkoşîna sala 1989'an hemû xewnên dagîrkeran di avê de bir û bi rengekî wusa germ bû, ku tu caran dagîker vê netanîn bîra xwe. Têkoşîna me kozên herî mezin bi destê xwe ve anî. Pêşemin li Botanê şerê me xwe xweş serdest kir û lêdanên gelek mezin li artêşa Tirkan a talankar hatin xistin. Şerê wusa xwe da şanikirin, ku artêşa dijmin hin di dirûka xwe de tişteki wusa nedîtibû. Ev serketina têkoşîna me ya rizgariya netewî, aloziya dewleta Tirkî faşîst çêtir kûr kir û raxist pêşiya çavan. Herweha li hemberê gelên cihanê jî bi vi awahî dagîrker, heya bê gotin prestîja xwe hunda kirin.

Aloziya dewleta Tirkî faşîst û dagîrker, di warên politîkî, leşkerî, a-borî, çandî û h.w. de, herweha hundabûna prestîja wê li pêşberê cihanê, eşkereye ku encamekî serketinê têkoşîna me ya rizgariya netewî ye. Rejîma Tirkî faşîst, ji bo xwe jî vê aloziyê xilas bike, bi şeweyekê nedîtî, serî dide şerê leşkerî û sîvil û van hêzên xwe ditevgerîne. Di vê barê de xebateke tund û mezin daniye pêşiya xwe. Di van rojan de, ku em ber bi demsala zivistanê ve diçin de, dewleta dagîrker bi operasyonên leşkerî, komplo û bikaranîna hovîtiyê dixwaze prestîja xwe hindekî rizgar bike. Lê rind tê zanîn, ku otorîteyê rizgariya netewî di bin pêşengiya Partiya me PKK de hatiye avakirin û hebûna dewleta Tirkî di Kurdistanê êdî heji-yaye. Lewma ev keftûlaft tev, bi çi rengî nikarin bibin bersivên xebatên wan.

Rejîma dagîrker êdî nema dikare kirin û gotinên xwe bi gelê Kurdistanê bide pejirandin. Nema dikare xwe jê rizgarbike, ku lêdanekê li dûv lêdanekê jî yekitiyên ARGK nexwe û negire. Lê disa jî dev ji kirinên xwe bernade, ku heryekê ji wan disa wê bibe bela serê wan. Lewma serî didin vê rîyê, ji ber ku êdî nama dizanin ka çi bikin. Ev rewş jî mîj gihaye delîlên xwe yên berçavî. Di van mehên dawiyê de hêzên dagîrkeran bêhtir serî didin qirkirinan. Ji aliyekê dixwazin gelê me ji têkoşîna rizgariya netewî dûr bikin, ji aliyê din jî gundiyan dikujin weke "pêşmergeyên ARGK" didin şanikirin. Wê otorîteya xwe ya ku perçiqîye û perçe bûye, dixwazin li

ser bingeha çavtirsandinê û bizdan-dinê disa avabikin. Lê dewleta Tirkî bi van taktîkên rîzî û klasîk, êdî nema dikare gavan her bi hedefên xwe ve biaveje. Herçiqasî ji ber hinde şaşiyên taktîkî hinde pêşmergeyên ARGK şehîd dikevin jî, pêşmergeyên qehre-man têkoşîna me ya rizgariya netewî bi diwarî û lezin berdewam dikin û pêşveitir dibin. Hêzên dewleta Tirkî ên têkûzbûyî û bi hezaran serbaz, nema dikarin li hemberê gerillayên ARGK xwe rabigirin. Lewma em dev jê berdin ku encamekê bi destê xwe ve binin, êdî nema dikarin xwe jê rizgar bikin, ku horrojê lêdanên mezintir negirin. Li ser vê bingehe dewletê Tirkî xweş dilerize û dirûxe.

Pêşveçûnên ku li bakurê Kurdistanê di bin pêşengiya Partiya me PKK de tên afirandin, eniya împeryalist ji xweş dibizdînin. Armanca van hêzên împeryalist eve, ku di kesbûna Partiya me de têkoşîna serxwebûna Kurdistanê bifetisînin. Ev eniya êrişbaz vê rojê, bi çavsoyî bêtir xwe dilvine û serî dide komplo û provakasyonên navnetewan. Împeryalizm wan Kurdên hevxebratkar jî, ku ji xwe wan kirriye, tevli xwe dike û hinde civinên pêktine, ku armanca rawestandina têkoşîna serxwebûna Kurdistanê di-kin. Lewma di vê dawiyê de hinde civin û konferansên rêzerêz hatin pêkanîn. Di bin navê dostaniya ji bo gelê Kurdistanê, hinde pîlanên bi xeter û ji gelek alîyan ve tên pêşvebi-rin û armanca serdestkirina wan tê xwestin. Dixwazin doza gelê Kurdistanê ya pîroz ji rê derxînin û hinde parsîyan biavejin pêşiya gelê Kurdistanê yê qehreman. Bi vi rengî bawer dikin, ku wê bikaribin vî gelê têkoşer bixapînin. Ji aliyekê jî bo "mafên" gelê Kurd hêstirên gumgumok û krodilan dibarinin, ji aliyê din jî di-xwazin Kurdîni û Kurdistanî bikin derînen mala bavê xwe. Sedema êrişên diwar ên dij-şoresgerî yê li dijî PKK jî eve, ji ber ku PKK hem pîlanên wan dişîne û hem jî Kurdîniyê û Kurdistanniyê derdixîne pê-şiya wan û van rumetan digihîne ronahiyê. Ji ber ku dagîrker û ezbe-niyan wan ên împeryalist gelek baş dizanin, ku afirandkarê hemû nîrxên Kurdistanê tenê û tenê Partiya Karke-rên Kurdistanê ye. Heke vê rojê bê destura PKK, ku berpirsiyarê gelê Kurdistanê yê mafdarê, hinde rîyên "veristina pîrsa Kurdistanê" birêvedî-kevin, ev jî bo gelê Kurdistanê bi çi awahî ne piştigirî û arikariye. Ev kompoyên veşartî, nîzm û gemar in. Dengê têkoşîna me ya rizgariya ne-tewî ku di bin pêşengiya Partiya me de li dijî doliwgeriya dewleta Tirkî û hêzên împeryalist tê bilind kirin, wan din dike. Li ku derê Ewropayê ev deng gurtir xwe bide bihistandin, li

wan deran ew dostên gelê Kurd ên durû êrişan tinin ser PKK. Çiye maneya vê standartê coht? Ji aliyekê împeryalistên Frensi di bin rêberiya "Madam" Mitterand û bi xulamtiya serokê "Malbenda Kurdî" Kendal Nezan "dostaniya" xwe ji bo gelê Kurd şanidîkin û pêşengiyê ji împeryalistên Swêdî digirin, ji aliyê din jî bi rengekî herî dij-demokratiyê êrişî malên Kurdan dikin û welatparêzan dikin hedefên xwe. Ev di bin navê dostaniyê, dijminahiyeke gelek gemar e. Di van rojên dawiyê de, Wêzîrên Karên Hundurî yê Almanya Rojava, Frense, Avusturya, Swîs û Îtalya hatin cem hevdu. Li ser "pîrsên li dijî PKK" rawestî û pîrgîreka Kurdan ji ber çavan derbas kirin. Ev jî şanî me dike, ku êrişên împeryalistan xwe gihan-dîne merhelekî dîniyê. Lê rastî em nikarin bibêjin, ku ev wê ne wusa birêvebiketa. Ji ber ku împeryalizm di nava tîrsa hundakirina Kurdistanê de ye. Êş û tivancên vê rastiyê dilê împeryalizmê disojînin. Dijminahiya PKK, mîna çareyekê ji xwe re dibî-nin. Lew dizanin, ku edî li Kurdistanê tenê zagon û qanûnên PKK xwediyê gotine ne.

TÊKOŞÎNA ME YA RIZGARIYA NETEWÎ BI DIJWARÎ DIDOME

BOTAN

Li gundê Kurulu navçeya Şaxê bajarê Wanê, yekitiyeke artêşa dagîr-keran xwe bi cih kiribû. Roja 16'ê Cotmehê, yekitiyeke ARGK êrişek bire ser yekitiya dijmin. Di encama rêşandineke dijwar û tund de, gelek serbazên dijmin hatin kuştin, gelek jî bi xedarî birindar ketin. Lê dijmin hejmara kuştîyên ji xwe veşartî hişt, herçaqî ev hejmar gelek bilind ji bû. Di vî şerî de du şervanên ARGK bi lehengi têkoşîn û şehîd ketin.

Disa, roja 16'ê Cotmehê, li der-dorê bi navê Kovatepe gundê Taşak navçeya Çelê, pêşmergeyên ARGK dafek li pêşiya yekitiyeka dijminê dagîrker a operasyonan vegirt. Pêş-merge destur nedan yekitiya dijmin, da bikaribe xwe bilivîne. Gelek kes jî yekitiya dijmin hatin kuştin an jî birindar bûn. Lê dijmin hejmara kuş-tiyan xwe weke mirîna "astegmen"ekî û serbazekî da xweya kirin. Hejmara rastî veşartî hişt. Yekitiya ARGK jî bê hundabûn, bi şeweyekê jêhatî xwe

da paş û xwe gihande baregeha xwe.

Roja 17'ê Cotmehê, li gundê Ak-yayla navçeya Muksê bajarê Wanê, di navbera yekitiyeka me ya artêşa rizga-riyê û yekitiyeka artêşa dagîrker de şerêkî diwar derket. Di vî şerî de jî serdestî, di destê yekitiya ARGK de bû. "Assubay"ekî dagîrkeran hat kuş-tin û şervanekî ARGK jî di berxwe-daneke biryari de şehîd ket.

Li deverêkî nêzîkî gundê Çanakli bajarê Çolamergê, roja 18'ê Cot-mehê, şerekî di navbera yekitiyeka dijmin a operasyonan û hinde têkoşer-ên ARGK de derket. Hejmara serba-zên yekitiya dijmin gelekî bilind bû. Yekitiya artêşa dagîrkeran banga "xwe bide dest!" li têkoşerên ARGK kir, lê têkoşerên ARGK bi rêşandi-neke herî diwar bersiv dan. Ev şer gelek saetan û bi diwarî berdewam kir. Di encamê de bi dehan serbazên dijmin hatin kuştin. Dijmin disa hej-mara kuştîyên xwe vaşartî hişt. Hate daxweyani kirin, ku sê têkoşerên ARGK bi lehengi şer kirine û şehîd ketine. Herweha şervanekî ARGK jî birindar ketiye destê dijmin û birîna wî gelek xedar e.

Disa, roja 18'ê Cotmehê, li der-dorên gundê Dereler navçeya Şir-nexê, yekitiyeke gerillayên ARGK êriş bire ser yekitiyeka dijmin a operas-yonan. Gerillayên ARGK destur ne-dan, ku hêza dijmin bikaribe xwe bitevgerîne. Serbazekî dijmin hat kuş-tin û dido ji bi xedarî birindar ketin. Yekitiya ARGK insiyatîfa êrişê xwe heya dawiya şerî parast û bê hunda-bûn paşê xwe kişande baregeha xwe.

Roja 19'ê Cotmehê jî, vî carê di navçeyeka Botanê ya din de, şerekî di navbera yekitiyeka ARGK û yeki-tiyan dijmin ên operasyonî de derket. Yekitiya dijmin bi çekên teknîkî yê-n xurt hatibû têkûz kirin û hejmara serbazan ji gelekî bilind bû. Ev şer li Girê Siyahtaş navçeya Qilaban çebû. Şer sing ber sing berdewam kir. Yekitiya ARGK, bi karînen şerî yê-n jêhatî, yekitiya dijmin xiste nava tîn-gasiyeyeke mezin. Ji ber ku gelek serba-zên dijmin hatin kuştin, dijmin hêzên xwe yê-n asmanî û beji tevgerand û anî cihê şerî. Yekitiyên xwe bi hêzên asmanî û beji rind têkûz kir. Şer ziviri cengekî qadan e mezin û bêhtirî 45 saetan berdewam kir. Dijmin hejmara kuştîyên xwe neda bihistandin. Weke daxweyaniya dijminî kirî, hat gotin ku du têkoşer şehîd ketine û pênc jî birindar ketine destê dijmin.

Disa, roja 19'ê Cotmehê, şerekî li de-vera Elmatepe navçeya Şîrnexê der-ke-tiye. Di vî şerî de jî şervanekî ARGK bi berxwedana xwe ya mezin, di encamê de bi lehengi şehîd ketiye.

Roja 21'ê Cotmehê, yekitiyeka Ar-teşa me ya rizgariya gelî li nêzîkî navçeya Çelê êriş bire ser yekitiyeka artêşa dagîrkeran. Şerêkî mezin der-ke-t. Partizanên ARGK dora yekitiya dijmin rind zivirandin û gelek serba-zên dijmin kuştin. Herweha gelek an jî birindar kirin. Lê disa dijmin hejmara kuştîyên xwe mîna mirîna serbazekî da bihistandin.

Her di vî rojê de, angî roja 21'ê Cotmehê, yekitiyeke ARGK êrişek bire ser qopaniya Hilal navçeya Qila-ban jî. Herdu welatfiroşên bi navên Kemal Benek û Şevket Benek, ku ajani jî bo dijmin dikiran ketin destê pêşmergeyên ARGK. Yekitiya ARGK li derveyî qopaniyê Kemal Benek bi mirinê cezakarî û Şevket Benek jî tevli xwe bir.

Roja 26'ê Cotmehê li deverê Kara-dax gundê Ballikavak navçeya Dihê, şerekî di navbera yekitiyeka ARGK û yekitiyên artêşa dagîrkeran de derket. Ev şer hin bi diwarî berdewam dike. Di nava rêzên yekitiya operasyonan a dijmin de, herweha komên taybetî jî cih digirin. Heya niha gerillayên ARGK, bi jêhatîbûna xwe û hima xwe ya insiyatîfî lêdanên gelek mezin li hêzên dijmin xistine. Li ser vî bingehe pêşmergeyên ARGK şerî berdewam dikin. Ev şer sing ber sing

çêdibe û, ev bû nêzîkî çend rojan e, nehatiye birrin. Salox gihiştin me, ku gelek mirî û birindar jî nava rêzên dijmin hene. Lê dijmin heya niha hejmara kuştîyên xwe weke mirîna du serbazan daye bihistandin. Heya roja sisîyan a şerî, çi hundabûn jî pêşmer-geyên ARGK nebûn.

ÇEWLIK

Roja 18'ê Cotmehê, yekitiyeka ge-rilla ya Artêşa me a rizgariya gelî, êrişekê bire ser gundekî qopaniya Yayla navçeya Dara Hênê bajarê Çewlikê. Gund gelekî nêzîkî qopa-niyê ye. Ev êriş çû ser wan kesan, ku dixwazin bi serhişkî "parêzkariyê" (cehşitiyê) bidomînin. Gava êriş çûyî ser cerdevanên welatfiroş, pêşî civî-neke berfireh tevli gundiyan hat çêki-rin. Gerillayên ARGK hemû "parêz-ka-rên" di gund de girtin. Di axiftinên xwe de pêşmerge, li pêşiya gundiyan sistema "parêzkariya gundan" rabirin û li ser pêşveçûnên nuh rawestî. Rewşê bi kûrayî nîrxandî. Piştî pîrs-yarkirineke kin û "erê"-gotina gundiyan welatfiroşê bi navê Ramazan Bengîr bi mirinê cezakarî. Yekitiya ARGK herweha herdu parêzkarên bi navên Kadir Bengîr û Abdalcabbar Ozak jî tevli xwe bir. Pêşî jî gund hatin dûrkirin û paşê jî ev jî bi mirinê hatin cezakarî.

Bi vî awahî yekitiya ARGK, sê bêbextan bi mirinê cezakarî, ku gilikarî û xulamî jî bo dewleta Tirkî dagîrker dikirin û vî karê gemar kiribûn dela-meteke pêwîst jî bo xwe. Bi vî awahî tola şehîdên me jî hate hildan. Weke tê zanîn, roja 8'ê Cotmehê li devera Uçkaya qopaniya Yamaç navçeya Da-ra Hênê, di encama gilikariya van bêbextan de yekitiyeka pêşmergeyên ARGK ketibû dafêke dijmin. Di şerê derketî de sê gerillayên ARGK şehîd ketibûn, ku komutanê ARGK rêheval Vahdetînn KİTAY jî di nava wan de bû. Lewma ev livbaziya nuh, li êrdîma Çewlikê posideyên mezin û baş dage-ran ser gelê me.

Disa, li nêzîkî navçeya Dara Hênê yekitiyeka gerillayên ARGK êrişekê bire ser cemsekî leşkerî ya yekitiyeka artêşa dijmin. Cema leşkerî jî hemû alîyan ve rastî rêşandineke diwar bû. Heya niha çi agahî negihane rojna-meya me, ka çend kuştî û mirî jî hêzên dijmin hene.

MÊRDÎN

Yekitiyeka ARGK êrişek bire ser gundê Ehmedî (Başkavak) navçeya Stawrê bajarê Mêrdînê. Mamhostayê gund sixurê bi navê Fesîh Soxût, jî ber gunehên xwe bi mirinê hate cezakarî.

Yekitiyeka ARGK êrişek bire ser gundê Korur navçeya Kosarê (Qizil-tepe). Armanca vî êrişê bi dest xis-tina sê ajanan bû. Pêşmerge dora xaniyekê girtin, ku hinde kesên sixur tede bûn. Ev kes sixurî û hevxebratka-riya dewleta dagîrker dikiran. Tev hatin girtin. Pêşmerge berî hingê gelek bang li van kiribûn. Lê keyê gund û axayê bi navê Cemil Çelik guhdariya bangan nekiribû. Lewma keyê gund Cemil Çelik, herdu kurên wî Rîdvan Çelik û Doxan Çelik, jî ber ajantiya xwe di cihê livbaziyê de bi mirinê hatin cezakarî.

Disa, her di vî rojê de, yekitiyeka gerillayên ARGK êrişek bire ser nav-çeya Stawrê bajarê Mêrdînê û xwe tevgerand, da navçeyê bixê di bin kontrola xwe de. Gava ku pêşmerge ketin nava navçeyê, rastî hêzên dij-min bûn. Pêşmergeyên ARGK di şer de polisekî bi xedarî birindar kirin. Hêzên dijmin perçiqandin û karin jî du alîyan ve bikevine navenda nav-çeyê. Pêşmergeyên ARGK di na-venda navçeyê de xwe xweş bi cih kirin û demeke dirêj navçeyê anin bi kontrola xwe. Paşê bi şeweyekê ser-ke-ti vegerin baregeha xwe.